

Немачка 2.50 DEM, Француска 4.50 FRF, САД 1.25 USD, Швајцарска 1.80 CHF, Шведска 8.40 SEK, Аустрија 13.00 ATS, Грчка 180 GRD

ПОЛИТИКИНИ

ЗАБАВНИК

16. II 1990. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LII • 7 ДИН. • БРОЈ 1990

ФЛАШ
ГОРДОН:

ЖИВА ОГЛЕДАЛА ПАКСОРЕ!

ЖЕНЕ

ИЗ ПЛЕМЕНА
ТИРИО
СА НОВЕ
ГВИНЕЈЕ,
КАД
ПОСТАНУ
УДОВИЦЕ,
КОРОВОМ
ПРЕКРИ-
ВАЈУ
ТЕЛО
ОД
ГЛАВЕ
ДО
ПЕТЕ.

1 КАМЕН

СА САВРШЕНО ПРЕЦИЗНИМ
КОНТУРАМА БРОЈА 1
ПРОНАШАО ЈЕ МАЈК
ТОМСОН ИЗ ГЛЕНДИВА
(ДРЖ. МОНТАНА, САД).

КРАЉЕВСКА РЕЗИДЕНЦИЈА

У ТРОНДХЕЈМУ
У НОРВЕШКОЈ,
ПОДИГНУТА У 18.
ВЕКУ, НАЈВЕКА
ЈЕ ДРВЕНА ГРА-
ЂЕВИНА У ТОЈ
ЗЕМЉИ.

ЗАМАК ЧИМЕЈ

У БЕЛГИЈИ, ИЗГРА-
ЂЕН ПРЕ 500 ГОДИНА,
ПРЕТРПЕО ЈЕ 7 ВЕЛИ-
КИХ ПОЖАРА И ИСТО
ТОЛИКО ПУТА ЈЕ
ОБНАВЉАН.

ПОСУДЕ

КОЈЕ НОСЕ ИНДИЈ-
СКИ ХОДОЧАСНИЦИ НА
СВЕТУ ПЛАНИНУ КАИ-
ЛАС, НАПРАВЉЕНЕ СУ
ОД ЉУДСКЕ ЛОБАЊЕ.

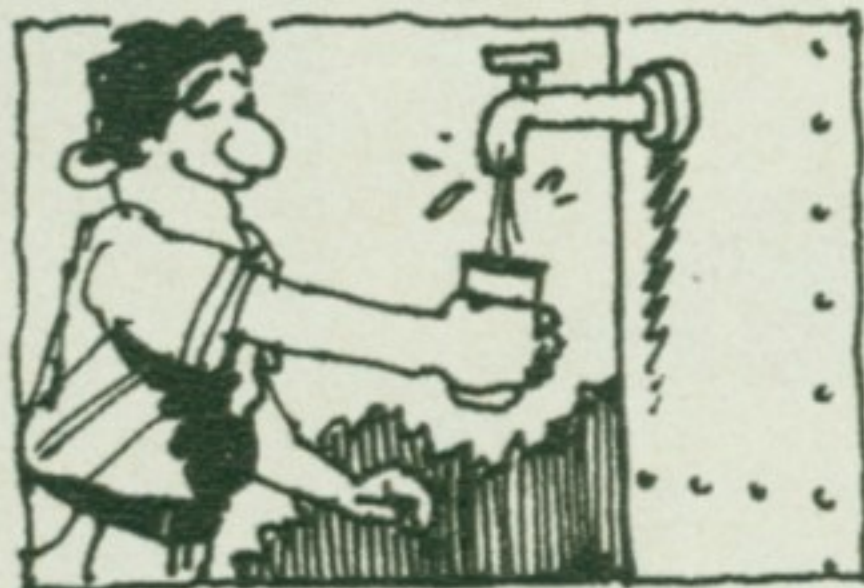
ЛУЈ БРАЈЛ

(1809 - 1852)
СЛЕПИ ФРАНЦУСКИ УЧИ-
ТЕЉ КОЈИ ЈЕ ИЗУМЕО
АЗБУКУ ЗА СЛЕПЕ,
ПРВИ ЗНАК ЗА НОВУ
АЗБУКУ ИЗДУБИО ЈЕ
ШИЛОМ КОЈИМ СЕ,
КАО ТРОГОДИШЊИ ДЕ-
ЦАК, ОЗЛЕДИО И ОСЛЕ-
ПЕО У СЕДЛАРСКОЈ
РАДЊИ СВОГ ОЦА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

● ● ● израелске власти одобриле су производњу огромних пластичних резервоара за превоз слатке воде која ће се допремати чак из Турске. Резервоаре, који ће бити дугачки око 800 метара и имати запремину од два милиона кубних метара, од Турске до Израела вући ће

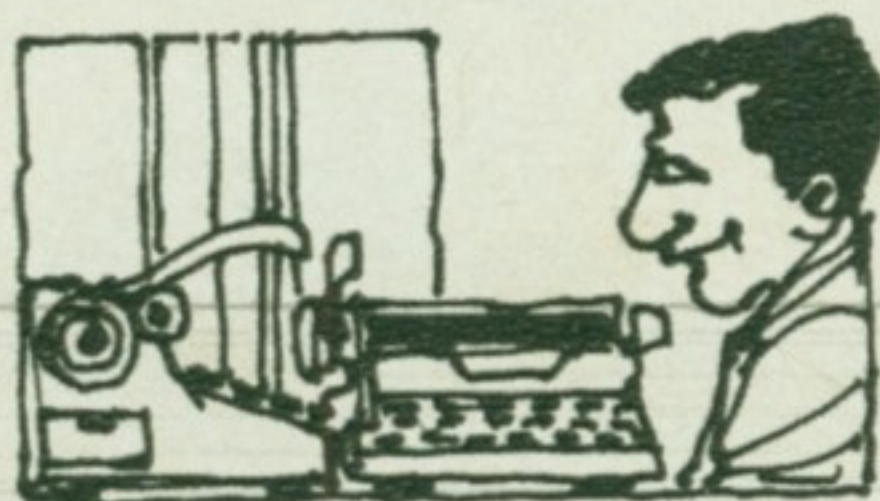
бродови, а плутаће по површини јер је специфична тежина слатке воде мања од слане.

● ● ● кинески палеонтолог Хуанг Пеиниан успео је, после петогодишњег проучавања тачно да одреди ста-

рост пекиншког човека - 578.000 година. До сада је, наиме, овом праисторијском човеку приписивана старост од 230 до 690 хиљада година.

● ● ● Асуеро Кортани има највећу колекцију писаћих машина у Италији, преко две стотине, између осталих и оне које су припадале Енцу Марконију, проналазачу радија, и папи Пију XI.

● ● ● човек немилосрдно лови носорога па се рачуна да на целом афричком континенту данас има само 4000 примерака. Ипак, наде за спас ових животиња има, по-

ручују зоолози из Намибије, а потражња за рогом, коме се приписују афродизијачка својства, нагло ће опати. Наиме, истраживања научника ове земље доказала су да носорогов рог насељавају бактерије (bacillus anthracis) које изазивају појаву чирева на кожи.

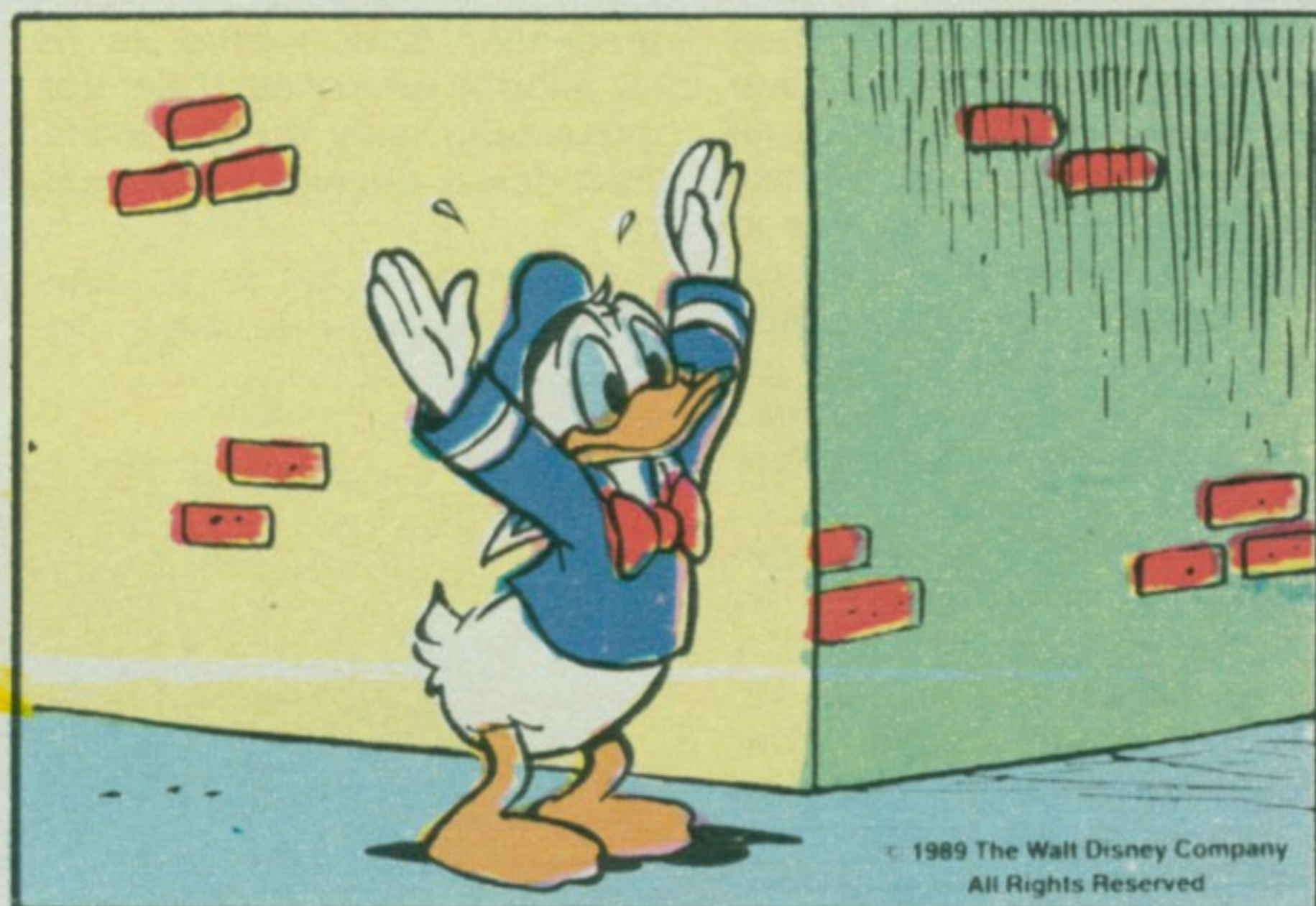
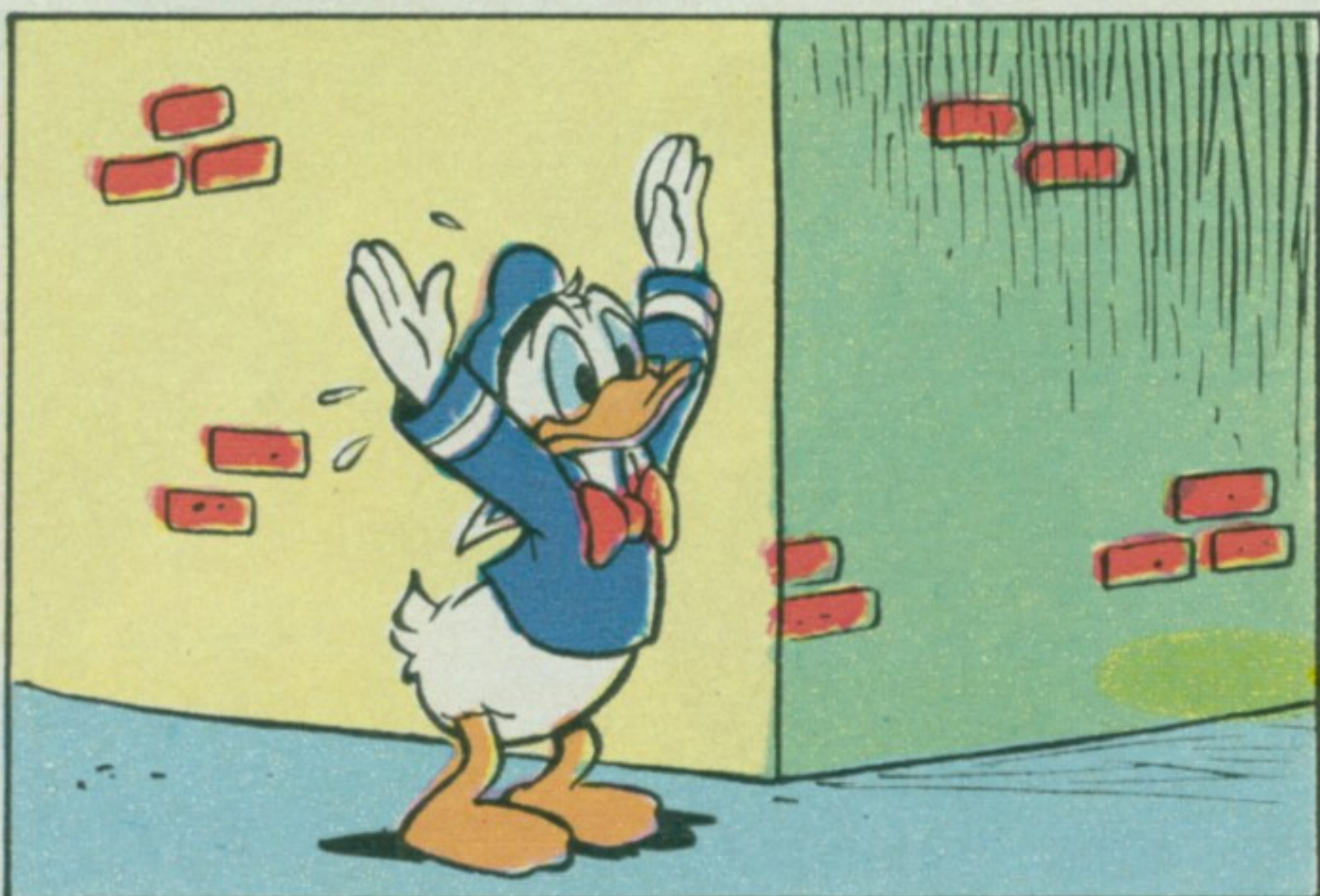
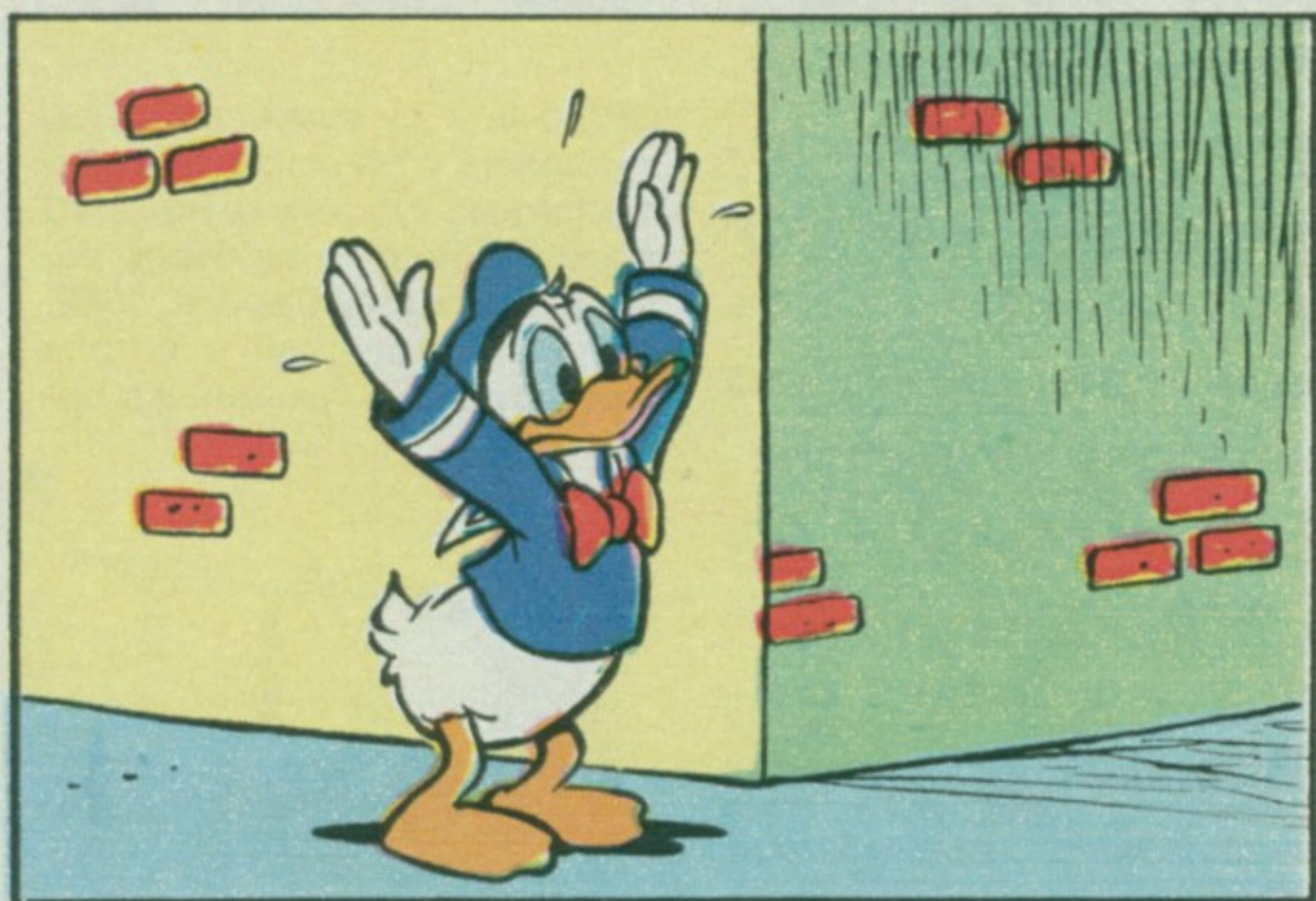
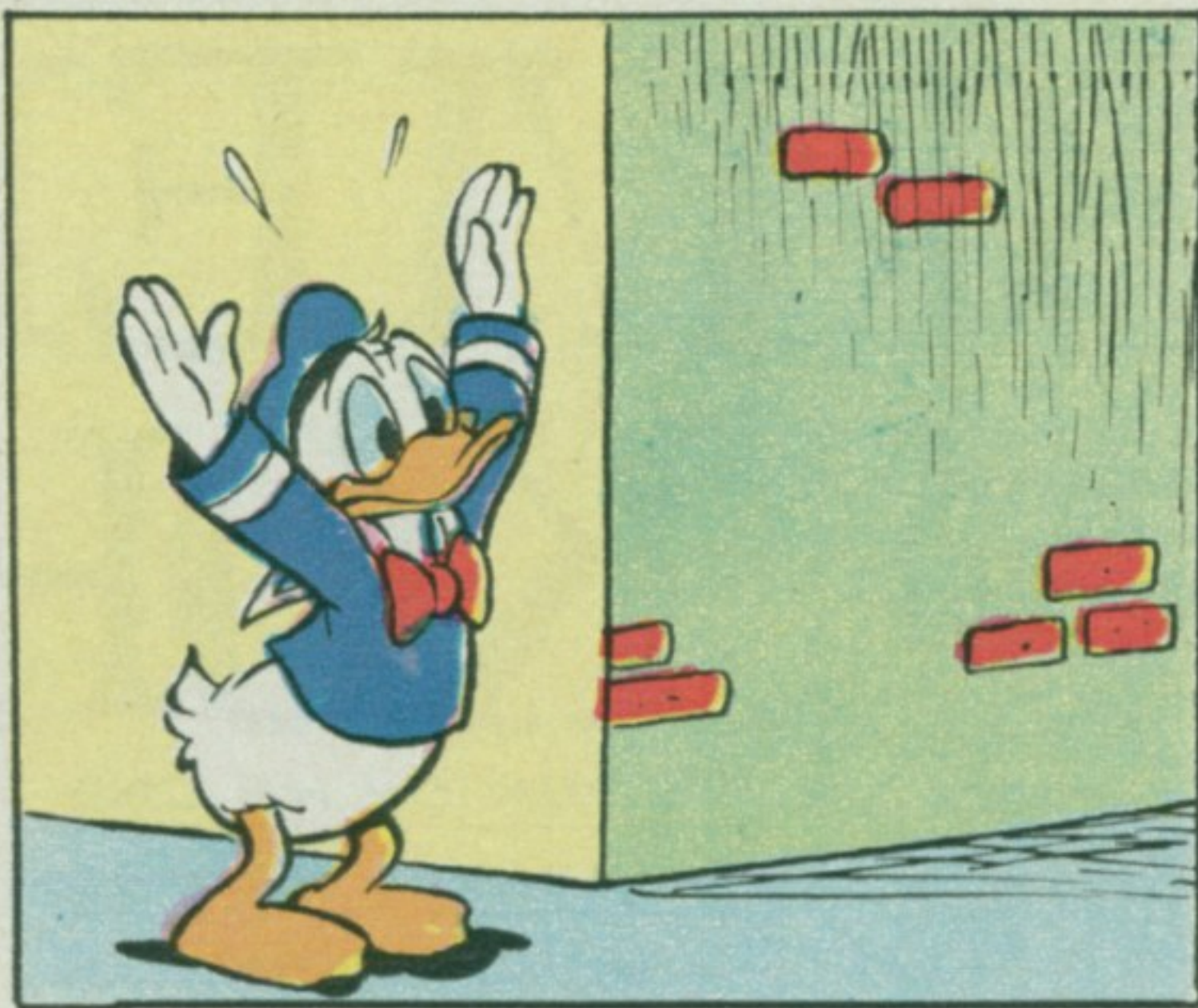
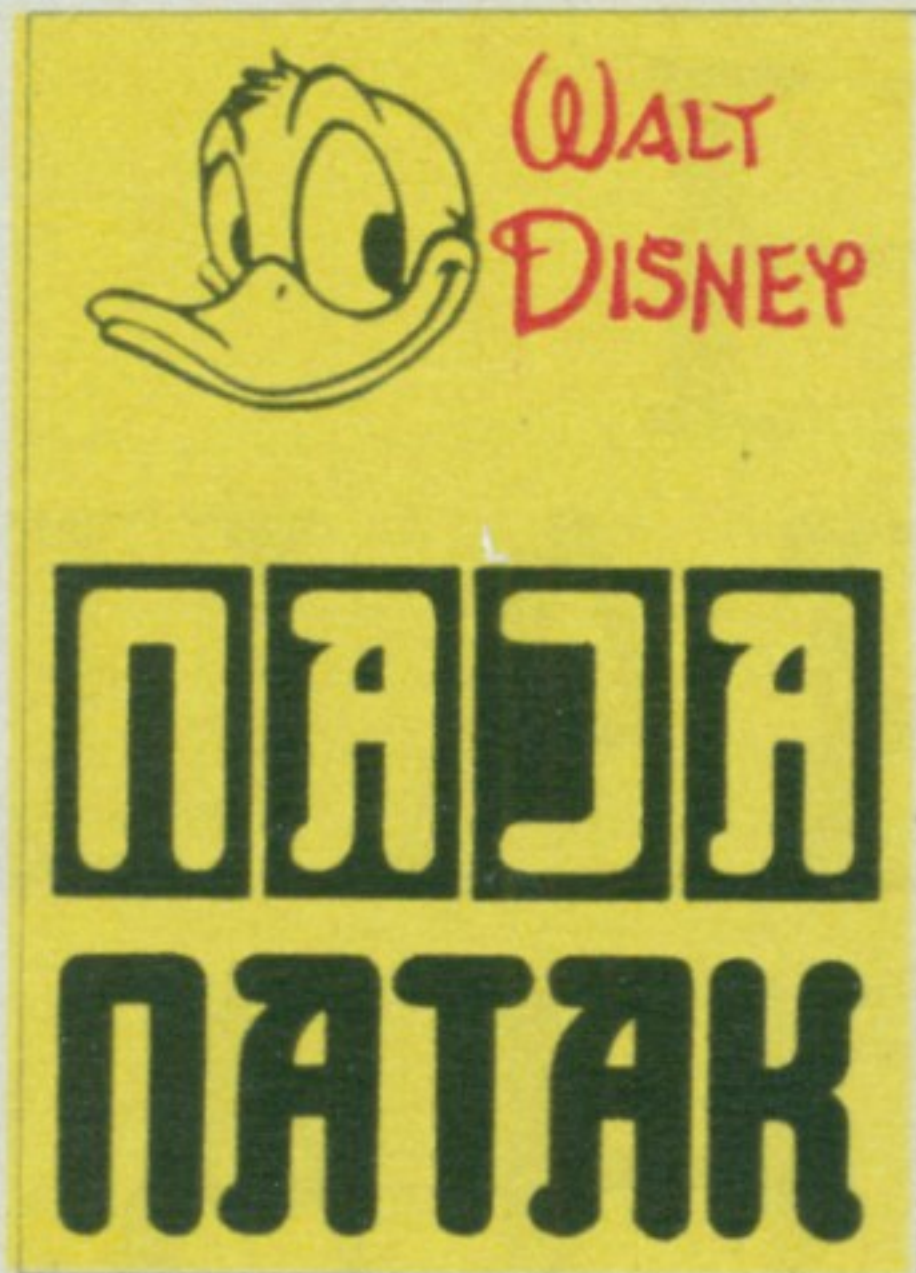
● ● ● средњовековни статуи истарских и кварнерских градова предвиђали су

двоструко веће казне ако је нека особа показала „шипак” другој, него ако је била толико дрска да покаже - задњицу.

● ● ● воћна, млечна, без соли, без угљених хидрата - каквих све дијета за мршављење нема. Најновија, названа јапанска, врло је једноставна: може се јести све одреда, али се при том уместо кашике и виљушке користе искључиво традиционални јапански штапићи.

© 1989 The Walt Disney Company
All Rights Reserved

ОКЕЈ...

... ТУ СИ! Е ПА, ГДЕ СМО
ОНО СТАЛИ ПРЕ НЕГО ШТО
САМ СКОКНУО НА КАФУ?

Distributed by King Features Syndicate

9-17

СВИЛЕН КОНАЦ НА

Једни су избегли, други пребегли. Пред најездом Турака, у време султана Сулејмана Другог, славонско племство потражило је спас у Хрватској или, ништа мање, у Угарској. Народ је поново био сам са собом и својим невољама. Турци су, по угледу на претходне господаре ових простора, задржали безмало исти феудални систем. Чак се ни намети нису много изменили.

Хроничари тога времена — а била је половина шеснаестог века — забележили су да је Славонија тада доживљавала нимало веселу судбину пограничних крајева. Њом је ишла граница између Турске и Аустрије. С обе стране границе лежале су супротстављене војске спремне да сваког тренутка оправдају паре које су, у Бечу или Стамболу, издвајане за њихово издржавање.

Уз то, не само што су турске аге и бегови узимали онолико колико су мислили да им треба, него су им се у тој својеврсној трговини недаћама народа придружили и неки хрватски племићи. Међу њима, славу по злу гласу носио је извесни Јурај Фодроци који је организовао читаву мрежу трговине робљем. Највише је доносила крађа деце и њихова продаја у Анадолији, као белог робља. Летописци су оставили помен да је само 1678. украдено и продато око четрдесеторо деце.

Разуме се да у таквим приликама многи не пристају на мирене са постојећим и у Славонији се већ крајем 16. века појављују хајдуци. Народ је бежао у шуме и сам се бранио од напасти с обе стране. У то време густе и огромне славонске шуме биле су право прибежиште онима који нису хтели, ни могли, да даље подносе зулум. Као хајдуке без мане и страха историја је до наших дана од заборавачувала имена Луке Сенчевића, Фрање Илића, браће Лапсановић, Мате Делиманића и Ђуре Матића из Земуна. Најпознатији је, међутим, био и остао Фра-Лука Ибришмовић. Ово је, дакле, прича о њему.

Цекин дајте, ево вам га!

За Фра-Луку Ибришмовића не зна се тачно где је рођен — помињу се и Славонска Пожега и Босна — али је из-

весно да се са овим светом суочио око 1620. као и то да је његово презиме настало од турске речи „ибришим“ — свила. Време ће показати да Турци ни најмање нису волели презиме „Свиленковић“, не бар кад је реч о Фра-Луки Ибришмовићу.

За његову прилично бурну биографију чини се да је најважније поменути период од двадесетак година, од 1675. до 1695, када је био намесник загребачког бискупа за целу Славонију под турском влашћу и када је упорно обнављао порушене цркве и манастире. А онда је — на запрепашћење многих Турака који су тада чинили половину становника Пожеге — основао и основну школу у којој је 1672. било чак педесет ђака.

У време када се из све снаге залагао за право свог народа на живот достојан човека, Фра-Лука Ибришмовић допао је робије, и то после пријаве свог свештеничког фрањевачког колеге. Али-паша Соколовић бацио га је у Ђакову у тамницу и пуних шеснаест дана претио да ће га набити на колац. Све док фрањевци нису сакупили 250 ћесарских цекина и откупили га.

Наравно, Турци га и даље нису остављали на миру, по-

Турци су на свакојаке начине покушавали да дођу главе Фра-Луки Ибришмовићу. Неколико пута чак су зашиљили колац да га, по хитном поступку, набију на њега, али је народ, убога сиротиња, увек налазио начина да га откупи

себно што су сумњали да он надлежне у Бечу извештава о покретима турских трупа. У то време — биле су то бурне године за средњу Европу, 1682. и 1683. — јаничари с истока хтели су своје границе да по-

мере до Будима и Беча, с највећом војском коју је дотад свет видео. Нису успели. И догодило се да се поробљени народи одлуче на бунт против Турака који су се повлачили после пораза претрпљених пред Будимом и Бечом. На челу устанка у Славонији био је, разуме се, Фра-Лука Ибришимовић.

Славонске шуме дуго су криле бунтовнике не дозво-

љавајући Турцима ни да се задрже на неком од многих пропланака. Устаници под вођством Фра-Луке појављивали су се изненада, задавали жестоке ударце надмоћнијем непријатељу и нестајали у дубини шума.

Да понекад мале ствари доводе до великих разређења, показало се и овом приликом. Турци су, сасвим случајно, ухватили Фра-Лукиног

писмоношу Хрељу и уз његову помоћ докопали се и самог вође устанка. После четири месеца тамновања несрећни Хреља набијен је на колац а Турци се полакомили на позамашан откуп који је народ сакупио за свог Фра-Луку.

Слобода, ни овог пута, није умела да пева

Устанак Славонаца није јењавао. Фра-Лука је огњем и мачем стизао да осваја многа турска упоришта. Поново су га ухватили и поново зашиљили колац, овога пута не пристајући ни на какву врсту откупа. Фра-Лука се сам откупио – побегао је са самог стратишта, без обзира што је пуних седам дана био везан за колац. Бележници догађања из тих смутних времена не бележе детаље бекства упорног и никад смиреног фратра.

Славонија више није мировала. Без обзира што су Славонију задесиле гладне године, народ се није мирио са судбином робља. Дванаестог марта 1689. Фра-Лука је са својим четама напао упориште Турака изнад Пожеге. Борба је трајала данима, крвава и до краја неизвесна. Народ га је доцније сместио у песму, а брдо на којем је победа извојевана назвао Соколац – тако се и данас зове – по Фра-Луки Ибришимовићу Соколу.

Вест о сјајној победи стигла је и до цара Леополда који је фратра даровао највишим одличјима, а у једној повељи – царској, разуме се – назвао га и Соколом. Захваљујући томе, Пожега је једном царском повељом за три године била ослобођена плаћања свих дажбина, сем кулука за оправку града.

Између живота и зашиљеног турског колца Фра-Лука је још једном био у (не)прилици да избегне турску освету. Ујесен 1690. са својим људима затворио се у Велички манастир и најезди Османлија одолевао пуну годину дана. Све до ослобођења Славоније.

Како је, откад је света и века, неписано правило да слобода никада није умела да пева као што су сужњи певали о њој, ни Фра-Лука Ибрашимовић није био боље среће. Без обзира на огромне жртве, народ ништа није добио. Уместо Турака стигли су Немци. И онда су, после много година, почеле нове хајдучије против нове власти. Историја је забележила да је о овоме Фра-Лука извештавао загребачког бискупа. Узалуд.

П. Милатовић

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

КО ЈЕ ИЗМИСЛИО МОРЗЕОВУ АЗБУКУ

Не, ово није квиз у стилу: „Која река тече испод савског моста?“ него су аустралијски научници дошли до података да аз-

бука коју је понудио Семјуел Морзе, творац телеграфа, није својевремено прихваћена јер није била практична. Знаци, који се користе у раду телеграфа и називају Морзеовим, заправо су резултат колективног рада аустријских и немачких инжењера педесетих година прошлог века.

ВИДЕО ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

Годинама омиљена и веома читана књига о животу животиња, познатија као Бремова, добила је конкуренцију: Јапанци су направили Велику видео енциклопедију животиња. Снимили су осам касета у трајању од по једног сата. Животиње су снимане у покрету, чују се њихови гласови, а за то време стручњаци причају све што је занимљиво и шта треба да се зна о њима.

Илустровао: Зоран Петковић Петко

КОЛАЦ!

С
КИШОБРАНИМА
У
БОЈ
ПРОТИВ
НАПОЛЕОНА

КРОВ СВОЈ СОБОМ НОСИМ

Стигли су код нас тек у новије време. Енглези су их дочекали каменицама... а онда су одлучили да их носе чак и на ратиштима!

Сијамског краља чувао је од кише и сунца амрел на седам спратова.

Када се Енглец Џонас Хенвеј, авантуриста из 17. века, вратио са путовања по Кини, у његовом пртљагу, између осталих ствари, нашао се и један кишобран. И, чим је пала прва киша, Хенвеј је сав поносан кренуо с њим у шетњу лондонским улицама. Али, уместо на одушевљење, наишао је на запрепашћење суграђана који су тако нешто први пут видели у животу. Једни су почели да му се подсмевају, а други чак и да за-

зиру од њега тврдећи да ту нису чиста посла. Летеле су и каменице... Најогорченији су били фијакеристи – бојали су се да ће због кишобрана изгубити муштерије које су баш у кишним данима биле најбројније.

Седам спратова изнад главе

„Кишобранолози“, илити стручњаци за кишобране, не слажу се баш много по пита-

њу порекла ове корисне ствари. Једни тврде да је кишобран, односно сунцобран, јер прво беше он, рођен у Кини, други у Египту. Било како било, не зна се тачно ко га је први начинио, али је добро познато да је у египатским илустрованим записима још из 2686. године пре наше ере богиња неба Нут представљена телом као џиновски кишобран и да су насликани египатски фараони и свештеници редовно у сенци амрела који је знак највишег достојанства.

И на асирским таблицама из 1350. пре наше ере краљевску главу штити сунцобран с дугачком дршком, док у Индији једна верска секта и данас види свој ванземаљски дом искључиво у виду раширеног кишобрана. Свето смоквино дрво, прослављено у причи о Буди, украшено је гирландама и кишобранима...

Кишобран је играо значајну улогу у верским свечаностима у Етиопији и Мароку где је краљевски амрел, као симбол власти, понекад висок и преко три метра. А у Дахомеју (данас Бенин) краљевски кишобран био је украшен са 84 човечије виличне кости и једном лобањом на врху.

Једна кинеска легенда каже да за све дугујемо жени дрвосече Лу Пана која је прва правила „покретне кро-

Оно без чега се више не може – носили су га по киши и сунцу, чак и на бојишту.

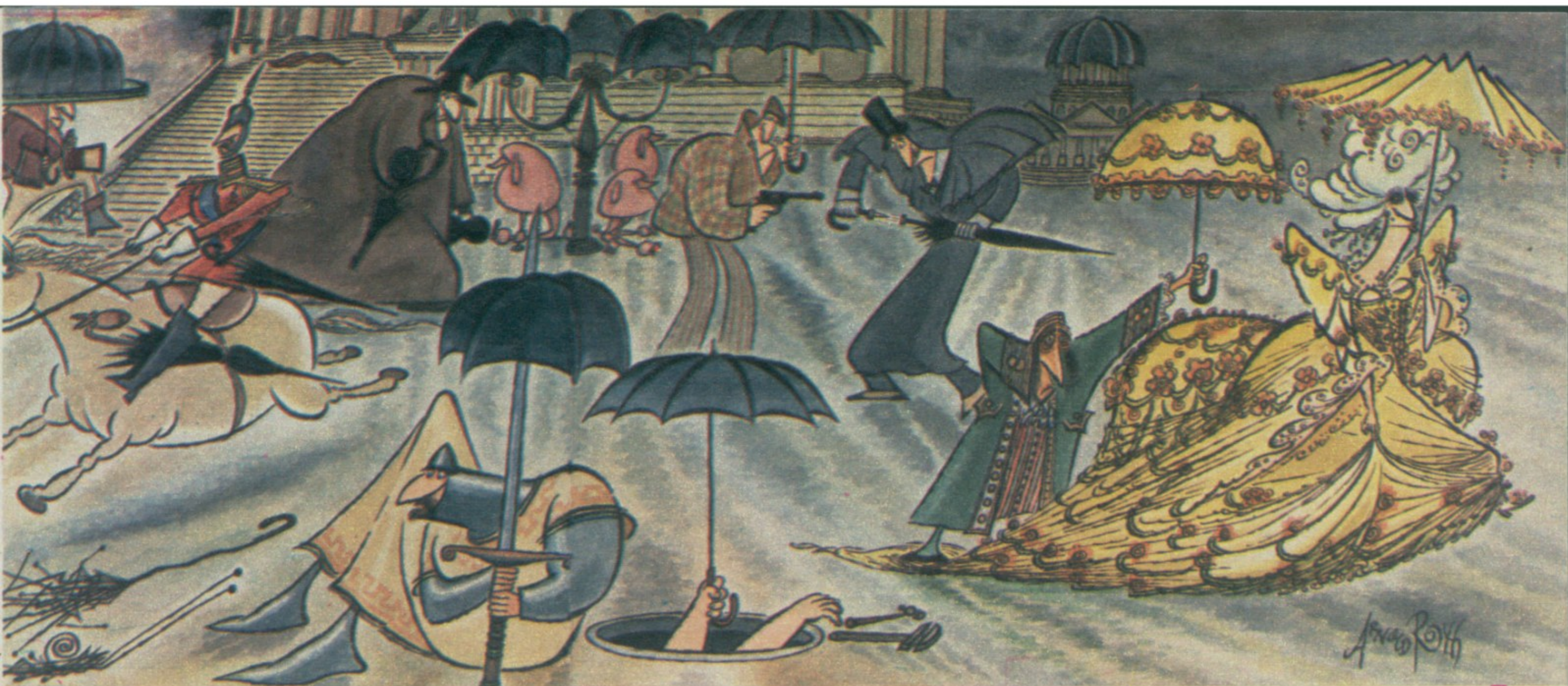

воје“. Али, кишобране у Кини смели су да носе само цареви. Били су на четири спрата, као пагоде. Сијамски краљ чак је носио кишобран на седам спратова, а у Бурми је први човек био познат као „господар 24 кишобрана“.

У старој Грчкој амрел је био симбол плодности и весеља и носили су га на свим свечаностима. Стари Римљани такође су имали сунцобран. На спортским свечаностима носиле су их жене, и то ишаране бојама оних за које

Римљани су се њиме углавном штитили од медитеранског сунца.

су навијале. Пошто су сунцобрани често сметали да се мирно прате надметања, дошло је до жестоке расправе коју је решио цар Домицијан (81–96) – у корист амрела!

Ти мени кишобран, ја теби прстен

Направе за заштиту од кише и сунца стигле су у Европу преко Византије. Постоји докуменат у коме пише да је папа Павле I, као знак подршке, поклатио франачком краљу Пипину Малом сунцобран украшен драгуљима.

У 15. веку увелико га преносе у Европу португалски и шпански морепловци. А у Енглеској, без обзира на шок који су доживели становници Лондона, кишобран врло брзо сви прихватају и тада га, у част првог човека који га је понео, називају „хенвеј“. У време ратова с Наполеоном (1800–1815) кишобран постаје обавезан детаљ сваког Енглеца. Изгледа да су Енглези радије могли да поднесу кишу метака него кишу из облака. Кажу да је највећи противник кишобрана, у ратним условима, био војвода од Веллингтона и да га умало није ударила кап кад је усред битке угледао своје војнике како мирно стоје испод разапетих кишобрана и чекају да киша стане.

Први кишобрани имали су костур од китове кости, били су велики и гломазни, нису се склапали и при јачем плуску пропуштали су воду, а на ветру се лако ломили. Можда мислите да је кишобран на склапање изум новијег датума. Ни случајно. Један предузимљиви господин из Амијена, у Француској, по имену Гослен, измислио га је још 1785. Шипка овог кишобрана

Кишобран је, према потреби, некад имао и оволику дршку!

састојала се из четири цеви које су се увлачиле једна у другу. Данашњи амбрел није се, у ствари, много изменио од 1760. када је такође имао осам жица, клизајући прстен и закривљену дршку.

Највише кишобрана купују Енглези, без обзира што произвођачи тврде да су данашњи модели толико савршени да су вам за читав живот потребна највише два. Међутим, кишобран је предмет који управо они најчешће губе. Само у Лондону, у аутобусима и подземним железницама, годишње се заборави 75.000 амрела. А колико их се тек украде, то нико живи не зна. Једном Енглецу досадило је да му га стално „позајмљују“, па је у крчми у коју је често навраћао на свој кишобран окачио цедуљицу: „Овај кишобран је власништво шампиона Енглеске у боксу који се враћа кроз два минута!“ Када је после извесног времена кренуо кући, у сталку за кишобране није било његовог, али је стајала друга цедуљица следеће садржине: „Овај кишобран је узео шампион Енглеске у трчању који се никада неће вратити!“

Има и неких обичаја везних за кишобран. У Бретањи, на пример, и данас младић који жели да покаже некој девојци да му је стало до ње понудиће се да јој понесе кишобран на јавном месту. Ако пристане, то је готово сигуран знак да ће се и венчати.

А неки људи верују да ће онога ко отвори кишобран у кући снаћи велика невоља, или да ће киша сигурно, пасти ако случајно забораве да понесу кишобран по тмурном дану. У то су се, сигурно, уверили и многи који нису сујеверни.

С. Ивановић

ЖИВИ САХРАЊЕНИ

Године 1831. у Енглеској је по свим прописима и обичајима сахрањен Грегори Мелер, жртва тифусне грознице. Само четири дана после погребна група студената медицине кришом га је ископала и однела на час анатомије да би га сецирали што је у оно време било забрањено.

Мртавац је положен на мермерну плочу стола и професор му је скалпелом запарао груди. У том часу леш је вриснуо и зграбио професора за руку. Треба ли рећи да професор умало није пао мртав од шока?

Грегори Мелер је после овог срећног догађаја живео још много година и написао је и објавио подугачку и веома необичну причу о сећању на сопствену смрт и сахрану. Она, укратко, гласи:

Његова телесна снага истопила се од тифусне грознице, али је он остао при пуној свести мада није могао ни да мрдне ни да говори као у некој врсти наркозе. Чуо је како доктор каже: „Преминуо је!“ Чуо је плач своје ожалашће-

ЛЕШ

ЈЕ ВРИСНУО

не породице. Почивао је пуна три дана на одру, савршено свестан свега и ужаснут, док су пријатељи долазили да му укажу последњу пошту и родбини изјаве саучешће.

После тога предат је погребницима „који су ме превртали и тумбали с бездушном грубошћу.“ Оно што следи као да је из пера славног писца Едгара Алана Поа: „Чуо сам, стешњен у ковчегу, како дрво пуккета док су ексерима закивали поклопац мртвачког сандука... Осећао сам се као да ми пробијају главу и черече удове... Никада не бих поверовао да срце може толико да пати а да не препукне.“

Чуо је и свог најбољег пријатеља како крај отворене раке држи дирљив говор и, најзад, како грудве земље добују по ковчегу. Надао се, када су га затрпали, да ће брзо ум-

рети, али је остао жив и при свести пуна четири дана, чак и док су га ископавали по мрачној ноћи без месечине.

У сали за сецирање препознао је и своја два друга, студента медицине. Најзад, на увод ножа у груди, „успео сам да се огласим, вриском раскинем окове смрти и вратим се у живот!“

Преврнуо се у гробу

Када је петогодишњи Макс Хофман 1865. умро од колере, сахрањен је на гробљу мале вароши америчке државе Висконсин у самој близини родитељске фарме. Те ноћи његова ојађена мајка спавала је немирно и у сну видела како се њен синчић окренуо у мртвачком сандуку покушавајући да се ослободи и како лежи постранце руку склопљених под десним образом.

Мајка се тргла из сна, пробудила мужа и стала да га преклиње да одмах ископају Макса, али је он одбио убеђен да му жена фантазира.

И следеће ноћи госпођа Хофман је сањала у длаку исти сан. Овога пута она је, лијући сузе, просто натерала господина Хофмана да у један ујутро пробуде и првог суседа и заједно ископају ковчег.

Макс је у њему лежао тачно у положају како га је мајка сањала, али није показивао никакве знаке живота. На њено наваљивање одмах су га однели лекару који је и утврдио смрт и потписао умрлицу.

Овај је крајње нерадо пристао да им испуни, како је сматрао, лудачку молбу и покушао да оживи дечака. И, после готово једног сата масирања и примене вештачког дисања малишан је почео да

**Грегори Мелер
је чуо
докторове
речи:**

„Преминуо је!“

**Чуо је и како
његови мили и**

драги плачу,

како му

погребници

закивају ковчег

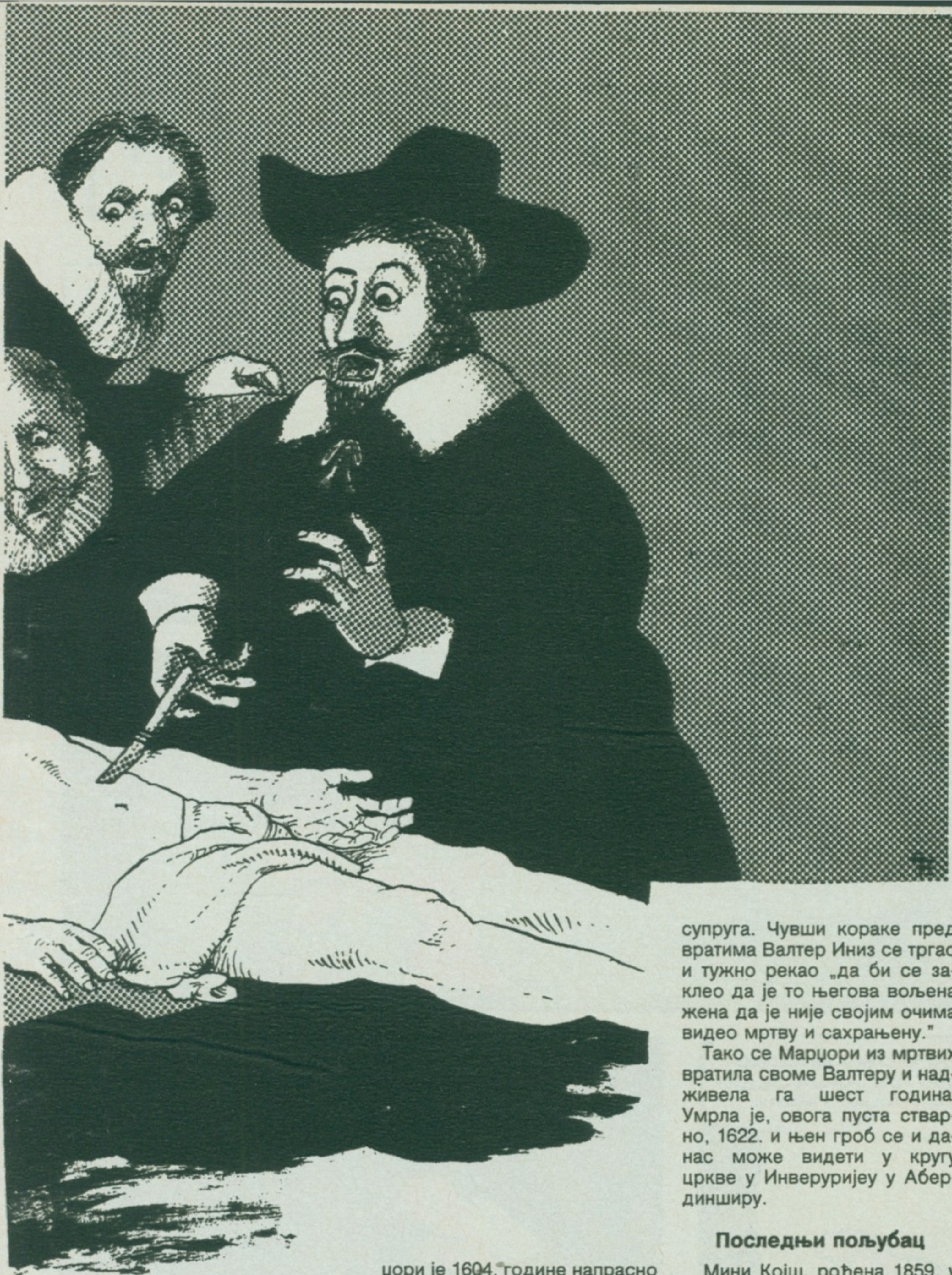
по коме је

почела да пада

црна земља

трепће. Тада су му испод пазуха ставили врећице вруће соли а у уста сипали јаку ракију што га је сасвим пробудило.

У року од недељу дана Макс Хофман се потпуно по-

вратио и доживео је дубоку старост од близу деведесет година, што значи да је преживео и оба светска рата 20. века. До смрти је чувао, као највећу драгоценост, мале металне ручке свог мртвачког ковчега из раног детињства.

Крадљивци накита

Марџори Елфинстоун и њен муж, богати земљопоседник Валтер Иниз, живели су срећно и задовољно на породичном имању званом Ардтанис у Шкотској. На жалост, Мар-

џори је 1604. године напрасно преминула и сахрањена је окићена својим скупocenим накитом.

Чим је ноћна тама сакрила мало гробље од радозналих очију, лопови, који су у то време харали по ракама, ископали су сандук богате даме и почели с руку да јој чупају прстење и наруквице. Али већ код првих трзаја Марџори се пробудила из коме и зајецала што је крадљивце натерало да побегну главом без обзира мислећи да се повампирила.

Чим се прибрала, госпођа је на миру покупила своје ствари и упутила се према имању Ардтанис где су рођаци и пријатељи покушавали да ублаже тугу њеног неутешног

супруга. Чувши кораке пред вратима Валтер Иниз се тргао и тужно рекао „да би се заклео да је то његова вољена жена да је није својим очима видео мртву и сахрањену.“

Тако се Марџори из мртвих вратила своме Валтеру и наживела га шест година. Умрла је, овога пуста стварно, 1622. и њен гроб се и данас може видети у кругу цркве у Инверуријеу у Абердинширу.

Последњи пољубац

Мини Којш, рођена 1859. у Детроиту, америчка држава Мичиген, разболела се у седамнаестој години од тифуса и умрла. Њена уцвељена, старија сестра почела је, чим је рака затрпана, да запомаже да се ковчег извади и поклопац откује да би још једном видела покојницу. Жеља јој је испуњена и, када се сагла и последњи пут пољубила Мини, ова је отворила очи.

Тог истог дана Мини се заклела да ће се, у знак захвалности Свевишњем, замонашити и то је и учинила. Умрла је 1958. године, три месеца пре свог стотог рођендана. У манастиру је, под именом сестра Делфина, служила Богу седамдесет пет дугих година.

Прамен косе за успомену

Викторин Лефуркад била је млада и лепа и, уз то, из богате француске племићке породице. Волела је свим својим срцем исто тако младог и лепог али сиромашног новинара Жилијуса Босијеа за кога њени родитељи нису хтели ни да чују. И, да би ту љубав сасекли у корену, силом су је удали за извесног господина Ренела, банкара и политичара, који је с њом окрутно поступао.

Током две године мизерног брачног живота Викторин је венула од туге за својим драгим и 1810, тихо је умрла. Ренел јој је испунио последњу жељу да буде скромно сахрањена на имању свог оца, у селу где се родила.

Вест о њеној смрти одмах је дошла до Босијеа који је, у црном очајању, као успомену на љубљену просто морао да има бар прамен њене бујне косе. Да би чежњу спровео у дело, хитно је допутовао из Париза и усред ноћи ископао Викторинин ковчег и ослободио поклопац.

И, само што је пружио руку да одсече једну локну, Викторин је отворила очи и села. Можда ју је из дубоке невести тргла лупа по сандуку у коме је почивала. Босије се није плашио вампира и љубавници су се извесно време крили док се Викторин није опоравила и ојачала, а онда су кришом побегли у Америку.

Двадесет година касније вратили су се уверени да Викторин нико неће познати. Неко је ипак препознао и господин Ренел, који је још био жив, здрав и удовац, предузео је кораке да је ухапсе пре него што судским путем буде враћена њему, законитом супругу.

Судије су, по француском обичају када је у питању љубав, биле романтично настројене, стале су на страну оптужене и одбиле Ренелов захтев.

Викторин и Жилијус су, најзад, могли слободно да се воле у родној Француској.

И у нашој земљи, као и у целом свету, постоји низ прича о људима који су отишли у гроб живи, само обамрли, и извукли се, најчешће захваљујући баш лоповима у потрази за драгоценостима. Али, случајеви које смо описали једини су писмено документовани, проверени и потврђени.

Број особа које су сахрањене живе и нису се извукле неће се никада знати.

Бојана Дожић

Илустровао: Растко Ћирић

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

ЗИМА ПРЕ 600 ГОДИНА

РУКАВИЦЕ – АКО ДОЗВОЛИ ВЛАСТЕЛИН

**Фебруар дале-
ке 1390. године
у средњој Евро-
пи. Да ли вам
звучи романтич-
но? Један науч-
ник успео је до-
некле да нам
дочара призоре
из живота тога
времена**

У средњем веку зима се није шалила. То потврђују и истраживања историчара Кристијана Пфистера из Берна, који је прикупио и унео у компјутер око 80.000 података о времену из старих списа и хроника. Он их комбинује са дендрохронологијом, тј. испитивањем годишњих прстенова на пресеку стабла. Овај пројект назван „Климхист” стално се употпуњује новим подацима идући све даље у прошлост. Досад је стигао до 1270, а планира се да доспе и до хиљадите године наше ере.

Било је то доба метеоролошких крајности: ледене зиме, врела лета, суша, поплаве, на шта су се надовезивале и неродне године, најезде скакаваца, периоди гладовања и оскудице, епидемије куге и других заразних болести. Последње године 13. века, на пример, биле су необично топле и сушне. Потом је у средњој Европи наступило време врло хладних зима, с температурама до 30 степени испод нуле. На стаблима је, уз заглушан прасак, пуцало, а „гомиле просјака и бескућника” – по речима једног старог хроничара – „навалиле су са секирама у шуме наносећи им непроцењиве штете”.

Најтеже је било на селу. Оно што је Себастијан Минстер, учени фрањевац из Хајделберга, забележио почетком 16. столећа важило је још у већој мери за средњи век: „Сељаци живе заиста бедним животом. Њихове куће су страћаре од дрвета и отпадака. Хране се сувим црним хлебом, овсеном кашом, куваним грашком и сочивом. Једино пиће им је вода са сурутком.”

Путовање је највећи ризик

Звучи необично, али управо тамо где се производила готово сва храна завладале би

најтеже несташнице чим се зима мало одужи. Хладноћа, оскудна исхрана, недостатак витамина, доводили су до болести свих врста. Потврду за

то нашли су археолози који су ископавали гробље крај средњовековног манастира Ебелхолт у Данској. На костима калуђера и сељака из око-

Једна средњовековна породица припрема огрев за зиму. Од мраза је могао да се заштити само онај ко је имао довољне залихе дрва.

лине јасно се могу видети трагови дегенеративних обољења, закржљалости, осакаћења, испадања зуба...

Живот им није био дуг. Мушкарци су умирали у просеку са 34, жене са 27 година. Педесетогодишњаци седе које представљали су ретке и дубоко уважене изузетке. Просечна висина била је око 170 центиметара код мушараца, 160 код жена – бар кад је реч о сељацима. Племићи, који су се боље хранили и нису морали још од раног детињства да носе тешке терете, достизали су виши стас.

Завиримо у кућу средњовековног сељака у западној Европи. То је била колиба од дрвета, сламе и блата, с једном једином просторијом. Под је од угажене земље. На средини је примитивно зидао огњиште са кога се диже дим и излази кроз отвор на крову. Пукотине међу грубим даскама зачепљене су маховином. Оскудна светлост улази кроз уске прозорчиће прекривене врбовим прућем, дрвеном решетком или разпетом свињском бешиком.

У кући нема воде за пиће. Телесне потребе обављају се под ведрим небом. Грубо истесани сто и клупице крај зида једини су намештај. Спава се на слами. У кући је мрачно и загушљиво. Поготову код најсиромашнијих, који немају шталу, него у тој соби држе краву, свињу, козе или кокоши. Телесна топлота животиња, ако ништа друго, омогућава да се уштеди на греву. Од гамади, међутим, нема заштите. Мишеви, пацови, бубашвабе, непрекидно, насрћу на оскудне залихе хране.

Устаје се пре зоре, леже се чим зађе сунце. Ручак се износи на сто између девет и десет ујутру. Најчешће је то житна каша, понекад чорба од купуса, кувано поврће или комад сувог меса. Већина намирница има јак укус устајалости: зими нема свеже хране.

И одраслима и деци као једини прибор за јело служи дрвена кашика. Само отац има још и нож. Метални предмети свих врста посебне су драгоцености. Уколико се пронесе глас да долазе непријатељски војници или разбојници, сељаци сакривају све што је од гвожђа. Ноћу нема вештачког осветљења. Свеће не само што су скупе,

Градски луксуз: богаташ се греје уз камин док га нека врста паравана штити од промаје. Слуга и служавка постављају сто за вечеру.

него је и опасност од пожара сувише велика. Средњи век заиста је био мрачан.

Кад изађу из куће, сељаци су слабо заштићени од хладноће. Осим код богаташа, доње рубље је још непознат појам. Обично имају само грубу доламу и кратке чакшире које једва покривају колена. На ногама су им опанци од танке коже, без ђона, који се излижу већ после месец дана, а не штите ноге од влаге. По јакој зими сељак ће навући капут и рукавице, ако их има – и ако му то дозволи властелин или свештеник. У средњем веку све је подложно власти и прописима, чак и најситније појединости приватног живота.

Ко мора да путује, одлаже то за топлије доба године, али путовање је и тада веома опасно. У шуми вребају разбојници и дивље звери, коњ би могао да се оклизне и сломи ногу негде далеко од куће. Нисте никада сигурни да ћете стићи на циљ ни да ћете се вратити. У средњем веку људи су доносили одлуку о путовању тек после дугог премишљања, онако као што се данас одлучујемо на неку тешку операцију.

Тигањ – чудо технике

Зимске оскудице у храни Кристијан Пфистер објашњава тиме што је у касном-средњем веку дошло до наглог пораста становништва што тадашња пољопривреда није могла да прати. Било је потребно све више обрадиве земље. Шуме су нерадо крчили јер су им давале дрво – једини огрев и незамењиви грађевински материјал. Стога је ширење ораница ишло на штету ливада и пашњака. Последица је била да се, нарочито после влажних лета и јесени, није могло произвести довољно сточне хране.

Пред крај зиме изгладнелим крвама потпуно би пресушила вимена. Млеко је постајало реткост, продавало се и по пет пута вишој цени него лети. Недостатак свежих беланчевина имао је драматичне последице: неплодност жена, спонтане побачаје, закржљалу децу. Тада се умирао и од безазлених болести јер је организам био неотпо-

ран. Земљорадња није могла много да помогне, приноси су били крајње ниски: понегде су се од сваког засејаног зрна пшенице добијала тек два у жетви.

У таквим условима свака груда земље била је драгоценна. Међаши су били светиња, око бедних окућница водили су се жестоки спорови. Онога за кога се утврди да је присвојио макар и делић туђе земље чекала је сурова симболична казна: раоницом плуга „преорали“ би му срце.

У граду, који је нудио и бољи живот и независност од феудалаца, било је другачије. Истина, чистоћом није баш могао да се похвали јер је смеће, па и садржај ноћних судова, бацано посред улице, а вода за пиће често се мешала са оном из сливника. Све је то доводило до тешких зараза. Па ипак, становање у граду било је прави луксуз у поређењу са животом на селу...

Пре свега, док је село било, тако рећи, одсечено од света и трошило искључиво сопствене производе, у граду је цветао „експорт-импорт“. Вино је долазило из Француске, зачини са Блиског истока, бибер из Индије, воће и поврће – мада су доста тога грађани гајили и сами, у баштама унутар и изван градских зидина – делом је увожено издалека. Исхрана је била знатно богатија и разноврснија него на селу. У кухињама господских кућа могла су се наћи и таква „чуда технике“ као што су зидани штедњаци, тигањи, шерпе, лонци.

Градске куће добро су се грејале захваљујући каминима и каљевим пећима које су често украшаване породичним грбом. Зидови су били дебели, прозори мали, ради што бољег чувања топлоте. На прозорима су била окна од хартије, науљеног пергамента или танке штављене коже, али најкасније у 15. веку јавља се и врхунац луксуза – стакло увезено из Венеције. Не равно стакло какво данас знамо, него дебеле округле плоче у гвозденим оквирима, али битно је да пропуштају светлост.

Грађанима је било знатно боље него и многим феудалцима! Поготову ситнија властела и витезови живели су у омањим тврђавама где топлотна изолација није недостајала (зидови су, из одбрамбених разлога, били и по шест метара дебели), али су дрхтали уз камена огњишта која нису смела јаче да се наложе јер би читаву собу испунио дим. Већином су имали само две стамбене просторије од којих је у једној под био прекривен сламом – за спавање. Приближно исте муке зими су трпели и калуђери у манастирима. Као пример довољно је навести једно писмо које су духовници из аустријског манастира Лилијенфелд 1382. године упутили свом кардиналу. Понизно су молили за одобрење да саграде зимску трпезарију, опремљену пећима, јер им се у садашњој јело и пиће редовно смрзну на столу пре но што га и окусе.

С. С.

КАД САМ БИО МЛАД

Француски хумориста Филип Бувар почео је код себе да примећује неке чудне промене:

„Све мање ми причињава задовољство да се спустим на све четири и играм електричним возом. Осећам се као го када не ставим кравату. Гутам у новинама финансијске и политичке рубрике које ме раније нису занимале. Најмање једном дневно кажем: – У време моје младости...” ■

НЕВОЉЕ С ЧЕКОВИМА

У робној кући где сам благајница наредили су нам да будемо опрезнији са чековима. Пошто је једна муштерија исписала чек, компјутерски сам проверила да ли уопште има текући рачун и има ли чек покриће. Затим сам проверила и адресу, записала на полеђини чека број личне карте и затражила број телефона код куће и на послу. Онда сам замолила да ми покаже и кредитну картицу као други доказ идентитета.

Господин је одједном почео да заврће један рукав своје кошуље. На мој запрепашћени поглед рекао је:

– Можда ће вам затребати и моја крвна група!
„Њујоркер” ■

МА ШТА КАЖЕШ

ВЛАСНИК БАРЕ

Моји суседи имају четири прекрасне кћери и велике муке да се отресе њихових безбројних удварача и обожаваца. Када сам им, недавно, био у посети, телефон није престајао да звони. Кад се огласио по десети пут, мој очајни комшија љутито је зграбио апарат али, пре него што је успео да отвори уста, чуо се цвркутав глас неког младића:

– Јеси ли то ти, моја мала жабице?

– Не – грмнуо је мој сусед – овде је власник баре!
„Гардијан” ■

ВАША А НЕ МОЈА

Зна се да свако боље уочава туђе грешке него сопствене. Једном је чувени психолог Ерик Ериксон, пошто је дуго слушао исповест пацијента – човека који се од ране младости никако није слагао с мајком – одмах дао савршено објашњење.

– Право чудо, докторе – узвикнуо је изненађени пацијент. После само једног сата разговора разјаснили сте ми оно што нисам успевао да схватим пуних четрдесет година!

– То је сасвим једноставно – ради се о вашој мајци, а не о мојој – одговорио је Ериксон. ■

ПИЈАНИСИМО

Пијаниста Алфред Брендел сматра да добра концертна публика мора потпуно да се концентрише.

„Музика је неопходна савршена тишина. Људи не знају да их ја, док свирам, чујем како кашљу. Понекад то мора и да им се каже. Једном, док сам изводио једну пијанисимо (сасвим тихо) деоницу, био сам принуђен да прекинем и обратим се публици: „Ја вас чујем, али ви не чујете мене!” рекао сам им. После тога владала је потпуна тишина. ■

КАД БИ СВИ ТАКСИСТИ СВЕТА...

Четрдесетак таксиста из Франкфурта, установивши да све више муштерија тражи да их повезу у обилазак овог старог и веома занимљивог и лепог немачког града, одлучило је да проучи

његову богату историју после чега их је чекао усмени и писмени испит који је организовала градска општина.

– Није било лако – каже један од њих. – Морали смо да знамо све о животу и раду нашег славног суграђанина Гетеа, да научимо напамет имена царева и владара и њихових односа с Франкфуртом, да савладамо историју и архитектуру цркава, зграда и споменика из далеке прошлости...

Таксиста који су положили овај испит добили су дипломе и званичан назив туристичких водича. ■

ДОЖИВОТНИ ШАМПИОН

Некадашњи, не тако давни, шеф и бог Уганде Иди Амин сасвим је довољан узорак у прилог оним спорским радницима и лекарима који тврде да је бокс опасан спорт јер лако може да изазове тешке мождане повреде с несагледивим последицама.

Године 1951. Иди Амин је освојио титулу шампиона Уганде у тешкој категорији и успео да је одбрани још девет пута. Касније се докопао власти у овој афричкој земљи и своју снагу испољио на много чудовишнији начин.

Ипак, из свог срца никада није ишчупао бокс и један од његових најмање шкољивих диктаторских потеза био је проглашење самог себе за доживотног националног шампиона у тешкој категорији. ■

ЈАПАНЦИ ПРОТИВ ОСТАТКА СВЕТА

БАЦИТЕ СВОЈЕ

Трка између Европе, САД и Јапана за нову телевизију с цинковским екраном, сликом квалитетном као у биоскопу и стерео звуком, достиже врхунац. Ко победи владаће светским тржиштем информатике у трећем миленијуму

Чак се зна колико ће износити промет на том тржишту до 2000. године – преко 100 милијарди долара! Телевизија будућности, такозвана тв високе резолуције (или дефиниције) – TVHD – чија ће слика имати оштрину оне на филмском платну, прави је златни рудник. Јер, она захтева не само да буде замењен читав светски „парк“ телевизора. (тренутно је у употреби 650 милиона апарата у боји) већ и нове магнетоскопе, читаче, видео диске, видео камере и уопште целокупну опрему за производњу тв слике. Због свега овог, кажу стручњаци, електронска индустрија заузеће место што га данас има аутомобилска која господари светском потрошњом. Уз то, HD телевизија захтева и невероватан напредак електронских делова (силицијумски чипови) и екрана. Земље које буду водиле у томе владаће светском информатиком.

Најскупља слика на свету

Најбоље је кренуо Јапан. Национално друштво за телевизију (NHK) од почетка се одлучило за радикално решење, телевизију високе дефиниције која нема везе са данашњом. Њихов систем Hi-vision преноси се искључиво преко сателита и захтева потпуно нове телевизијске апарате.

Јапански систем, то му сви

признају, нуди одједном све предности TVHD. Слика је изванредно оштра, састављена од 1125 хоризонталних линија, у поређењу са 625 (или 525) у Европи. Захваљујући томе што је код ње одвојено шифровање за боју и тзв. сјајност (изражајност, контраст) слика неће ни треперити нити бити „померена“ са дуплим ивицама. Издужен облик екрана (однос ширине и висине 5:3, уместо 4:3 код данашњих телевизора) изванредно је погодан за пријем филмске траке, па се убудуће екран неће „сећи“ чиме се смањивала филмска слика и добијале оне смешне, неискоришћене, траке на екрану. Јапански систем нуди пун екран и бољи преглед слике. Једина му је мана што захтева све ново па је скуп и прескуп.

„Сони“ против „Кодака“

Од Олимпијаде у Сеулу где је експериментално приказан Hi-vision се трудио да се што више представи свету. Већ током јуна прошле године први програми у новој техници емитовани су у Јапану. Међутим, осим на великим јавним телевизорима (на трговима, у робним кућама, итд.) готово нико није могао да гледа ове емисије што, наравно, неће привући оглашиваче који свуда у свету где нема тв претплате издржавају телевизијске куће.

Велику предност стечену на почетку Јапанци су, уз по-

Европа узвраћа ударац: НЕ БАЦАТИ, ВЕЋ СЕ ПРИЛАГОДИТИ

КОМПЛЕТ ЗА TDF1 И AC- TRU

Мала параболна антена која хвата два сателитска програма, TDF2 и Астра што јој омогућава тју-

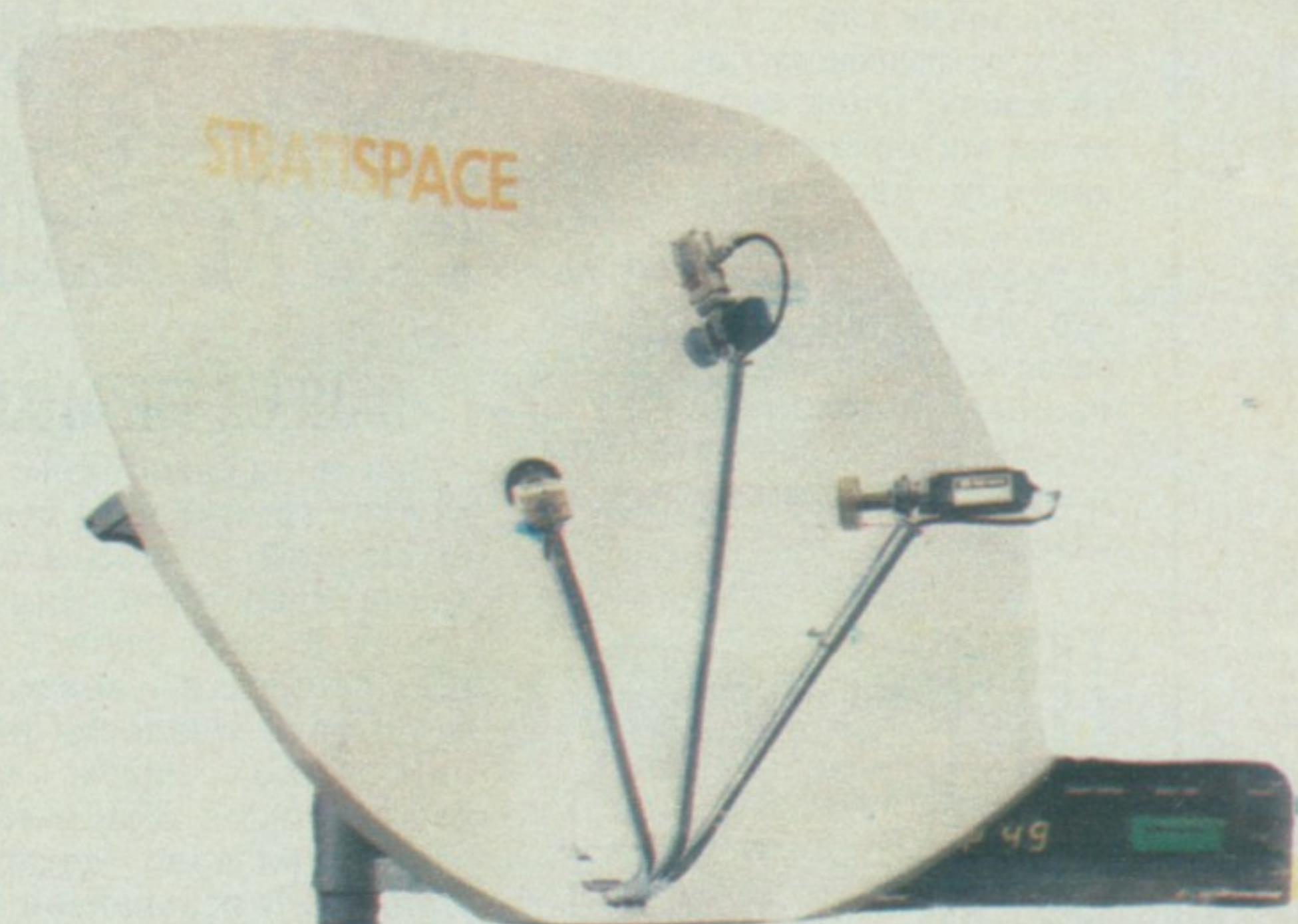

нер (пријемник) STR 201 Plus. За овај други програм мора да има декодер D2MAC. Произвођач „Грундиг“, цена 8.500 француских франака.

СУПЕР ДЕКОДЕР

Ове године биће пуштен у продају нови декодер за чувени Канал + и друге канале који се примају преко сателита TDF1 и D2MAC, у стерео техници.

ДВАДЕСЕТ КАНАЛА!

Прва сателитска антена која хвата 20 нешифрованих канала. Комплет садржи: параболну антену, рам, постоље и три

„главе“ (оне тв сигнал који се сабира у антени прихватају и уносе као и пријемник који прима и трансформише сигнале у телевизор. Цена 18.990 француских франака.

ТЕЛЕВИЗОРЕ ! ➡

ТЕЛЕВИЗОР 90-ИХ ГОДИНА

Овај апарат који ће се појавити на тржишту ове године, с екраном 16:9 и сликом као у биоскопу, имаће уграђен декодер D-MAC. Прихвата све постојеће стандарде (PAL, SECAM, NTSC), исто тако кабловске, сателитске и обичне канале. Остале предности: слика у слици (уметак за контролисање шта се дешава на осталим програмима) и теле-текст. Екран 90 см. Снага 2 x 50 вати (стерео). Цена 25.000 француских франака.

ЧИСТА СЛИКА И БЕЗ АНТЕНЕ

Уз претплатну цену од само 150 франака месечно они који имају кабловску телевизију моћи ће да гледају и сателитски програм и то не купујући ни параболичну антену, ни тјунер, ни декодер.

СВЕТСКИ МАГНЕТОСКОП

Овај дигитални видео рикордер не само што прима све системе SECAM, PAL, NTSC већ и снима. Почеће да се продаје овог лета. Цена се не зна. Произвођач „Панасоник“.

АУДИО-ВИДЕО КОМПЛЕТ

Читач аудио и видео плоча повезан је истовремено са цинковским екраном, читачем дигиталних видео плоча и стереом. Снага: 200 вати.

КОМПАКТ ВИДЕО

„Пиониров“ CLD-1 200 чита и филмску траку и видео плочу у исто време. Чита и ласерске плоче свих формата.

БЕЗ КАТОДНЕ ЦЕВИ
Дебљина овог телевизора на течне кристале је свега 27 милиметара, тежине 1,8 килограма, има екран од 14 см. Ради на батерије или струју. Има га само у Јапану. Произвођач „Шарп“.

БАЦИТЕ СВОЈЕ ТЕЛЕВИЗОРЕ!

дршку Американаца, покушали да искористе да би се Hi-vision прихватио као светски стандард. Али, Европа је пружила жесток отпор. Засад је једно сигурно: будући евентуални заједнички светски стандард неће бити изабран пре 1993. године. Ако уопште иједно решење буде прихваћено. Тренутно у исто време има више система TVDH, као што за данашњу телевизију у боји постоје системи NTSC, PAL, SECAM. Али „Сони“ је већ однео прву победу: ова јапанска фирма једина је понудила потпун систем за производњу телевизијске слике високе дефиниције.

— Било који стандард да буде усвојен — каже Дејвид Мечн, директор „Сонијевог“ маркетинга за Велику Британију — ми ћемо га снабдевати свим материјалом. — И у праву је. Циљ чувене јапанске фирме и јесте да класичну филмску траку замени филмовима за видео који су много практичнији и јевтинији јер им није потребна лабораторијска обрада, уопште се не развијају. Другим речима, „Сони“ је напао светско царство Кодак који је главни произвођач целулоидних трака за филмску камеру која, очигледно, већ постаје прошлост!

Може ли јевтиније?

Европљани који су се у трку за нову телевизију укључили доцније изабрали су сасвим другачији пут. „Праву TVHD“ одложили су за касније, а определили се за побољшану телевизију која и даље има исти број хоризонталних линија (626), али нуди све предности телевизије високе резолуције: широк екран с односом ширина: висина 16:9, без треперења и дуплих ивица, са стерео звуком. Тај систем, који је назван D₂MAC, већ се експериментално емитује преко сателита или, уз мањи губитак квалитета, кабловским путем. Његови први програми преношени преко сателита TDF1 могли су се прошлог лета гледати на класичним телевизорима који су опремљени посебним декодером за дешифровање телевизијског сигнала. Укратко, Европа, супротно Јапану, покушава да сагради мост између пројеката који воде до TVHD и већ постојећих телевизора.

Међутим, пун квалитет D₂MAC добиће тек уз специјалне пријемнике широког екрана које велики европски произвођачи „Филипс“ у Холандији, „Томпсон“ у Француској, „Сименс“ у Немачкој, рачунају да пусте на тржиште већ од ове године. Поред D₂MAC-ом, Европљани у оквиру програма „Еурека“ улажу у развој комплетног TVHD система, тзв. HD MAC са 1250 линија, који се уклапа са D₂MAC-а. Невоља је, међутим, у томе хоће ли европски гледаоци имати стрпљења и остати „верни“ D₂MAC-у или ће прећи на прави HD јапански систем, односно на трећи, амерички, који ће од ове године у Европи моћи да се прима преко сателита.

Паника у америчким компанијама

У сваком случају, изгледа да су Европа и Јапан донели боље одлуке од САД.

Американци су у прво време задовољно трљали руке: подржали су Јапанце надајући се да ће превладати у програмима TVHD. Касније су схватили да се читава будућност електронике и информатике заснива на TVHD. А Сједињене Државе су у овој области далеко од тога да буду „своје“. Рецимо, недостају им траке за магнетоскопе (100 одсто увоз из Јапана) и ласерске плоче (опет увоз из Јапана и Европе). Уз то, целе САД имају једног јединог произвођача телевизора — Зенит!

— САД неће моћи да се одрекну области TVHD — изјавио је недавно демократски сенатор Албер Горе. — Ако не узмемо добар део овог тржишта, изгубићемо прилику да повратимо место које сада држимо у електроници широке потрошње... — У том циљу јануара 1989. године 27 америчких предузећа (све велике информатичке фирме) ујединило се да заједнички истражују систем TVHD. Чак је и Америчко министарство за одбрану одлучило да уложи у нову технологију.

Ето, тако изгледају само припреме за жесток сукоб и битку за светско тржиште. Рат за TVHD биће главна економска битка 3. миленијума. И, ко је добије — свет ће бити његов.

В. М.

ФИЛОЗОФСКА АЗБУКА

КРАТКО И ЈАСНО

БАВО ЈЕ ПРОФЕСОР ГРАМАТИКЕ

ЛИ — свега два слова за опширан појам. Ли је кинеска реч, а значила би отприлике: „церемонијал“, „добар обичај“, „ритуал“. Све заједно, а објашњено у „Ли-кингу“, једној од пет класичних књига на којима се заснива учење Конфуција (551-479. пре нове ере). Сам Конфуције (кинески Кунг-фу-тсе) није ништа записивао, него су то учинили његови ученици, а имао их је, сматра се, преко три хиљаде! Ли је за Конфуција „довођење у ред људи и ствари“. При том он првенствено мисли на политички поредак, али и на све добре обичаје које су људи развијали и по којима се цивилизован човек разликује од примитивног. Ево једног примера Конфуцијевог „довођења у ред“: **Ученик:** „Шта би се догодило кад би се на зло узвраћало добрим?“ **Учитељ:** „Чиме би се онда узвраћало добро? На зло треба узвраћати праведношћу, а на добро добротошћу.“

ТРИТОС АНТРОПОС на грчком значи — трећи човек. Откуд „шпијунски“ појам у фи-

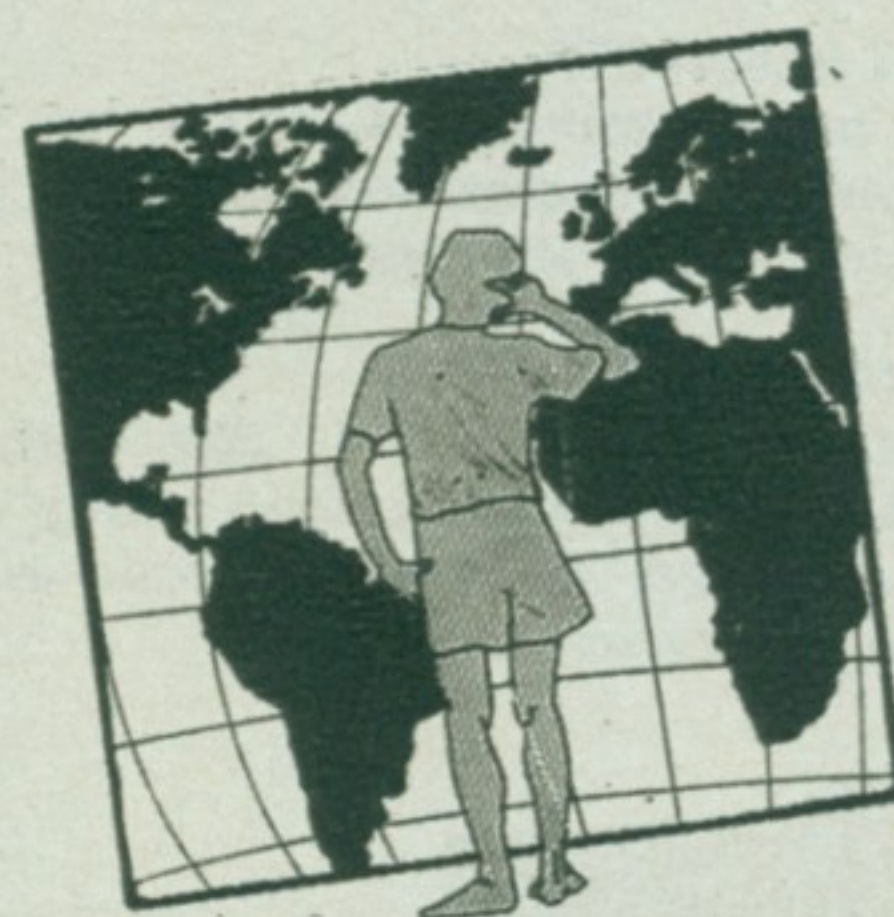
лозофији? Овај термин појавио се у критици Платоновог учења о идејама. По Платону, идеје су суштина и налазе се изван самих ствари у појавном свету. На ово се побунио Поликсен из Мегаре оваквим приговором: на који начин ће се спојити идеја човека са самим човеком? За то треба нешто треће, трећи човек, али за треће треба, дакле, нешто четврто, итд. (унедоглед).

ХАРИЗМА на грчком значи „дар“, „поклон“. То може бити „дар милости божије“, али и натприродни дар који неки људи себи приписују уверени да су позвани да као такви све сами решавају.

МЕГАЛОМАНИЈА је још једна грчка реч са значењем сличним харизми. То је упадљиво прецењивање сопствене личности и сопствених способности. Мегаломанија се јавља и као симптом неких душевних болести.

АКАДЕМИЈА је била Платонова школа у Атини, основана 385. године пре нове ере на месту посвећеном хероју

УСВОЈИТЕ НАУЧНИКА!

ПРОЧИТАЈ
ПРОСКИТАЈ

У својите бебу — има ли шта племенитије? Породица која узме дечака или девојчицу без родитеља заслужује поштовање. На сличну идеју дошла је једна америчка медицинска организација, али овај случај је ипак нешто посебно.

Организација чије је пуно име Национални савез за помоћ истраживањима шизофреније и депресије недавно је издала билтен у коме је представила десетак младих научника с приложеним фотографијама и описом њихо-

Личност недеље

БАРУХ ДЕ СПИНОЗА (1632–1677) био је холандски филозоф. Јеврејин пореклом из Португала, Спиноза је од ране младости изучавао Библију, Талмуд и схоластичку филозофију и врло брзо изграђује рационалан, критички став према тим текстовима. Толико је критичан да је навукао на себе бес верских поглавара. Пошто је одбио позиве да се „врати вери отаца“, Спиноза је избачен из јеврејске општине најтежом анатемом:

„Нека је проклет дању и нека је проклет ноћу. Нека је проклет када леже и нека је проклет кад устаје. Нека је проклет кад полази нека је проклет кад се враћа. Наредујемо вам да нико с њим не проговори ни усмено ни писмено, да нико не борави с њим под истим кровом или четири лакта ближе од њега, да нико не чита спис који је он саставио.“

Уследило је прогањање и понижавање које је Спиноза, назван још „Atheorum Princeps“ (Принц атеиста) храбро подносио. Одбио је да предаје на хајделбершком универзитету и издржавао се тешким радом као брусач оптичких стакала, само зато да би задржао интелектуалну независност. Сво очево наследство препустио је сестри Ребеки, задржавши од имовине само постељу и сто! Умро је у 45. години од туберкулозе са објављена једва два списа, а тек после његове смрти штампано је његово капитално дело у пет томова „Етика геометријским редом изложена“. Из големог дела ево једне реченице:

„Људи су по својој природи такви да ништа не подносе теже, него кад им се мишљења, која они држе за истинита, приписују у грех против закона.“

Академу. Ту је Платон и сахрањен. Основни циљ Академије, како ју је Платон замислио, био је у математичким истраживањима, а то је потврђивао и натпис на улазу: „Нека не улази нико ко не зна математику“. Математика је, наиме, сматрана начином увођења у филозофију и филозофско мишљење. Академија је постојала све до 529. године када је укинута наредбом цара Јустинијана, али, безмало хиљаду година доцније, 1440. у Фиренци, Платонову академију је обновио Козимо Медичи. У 18. веку

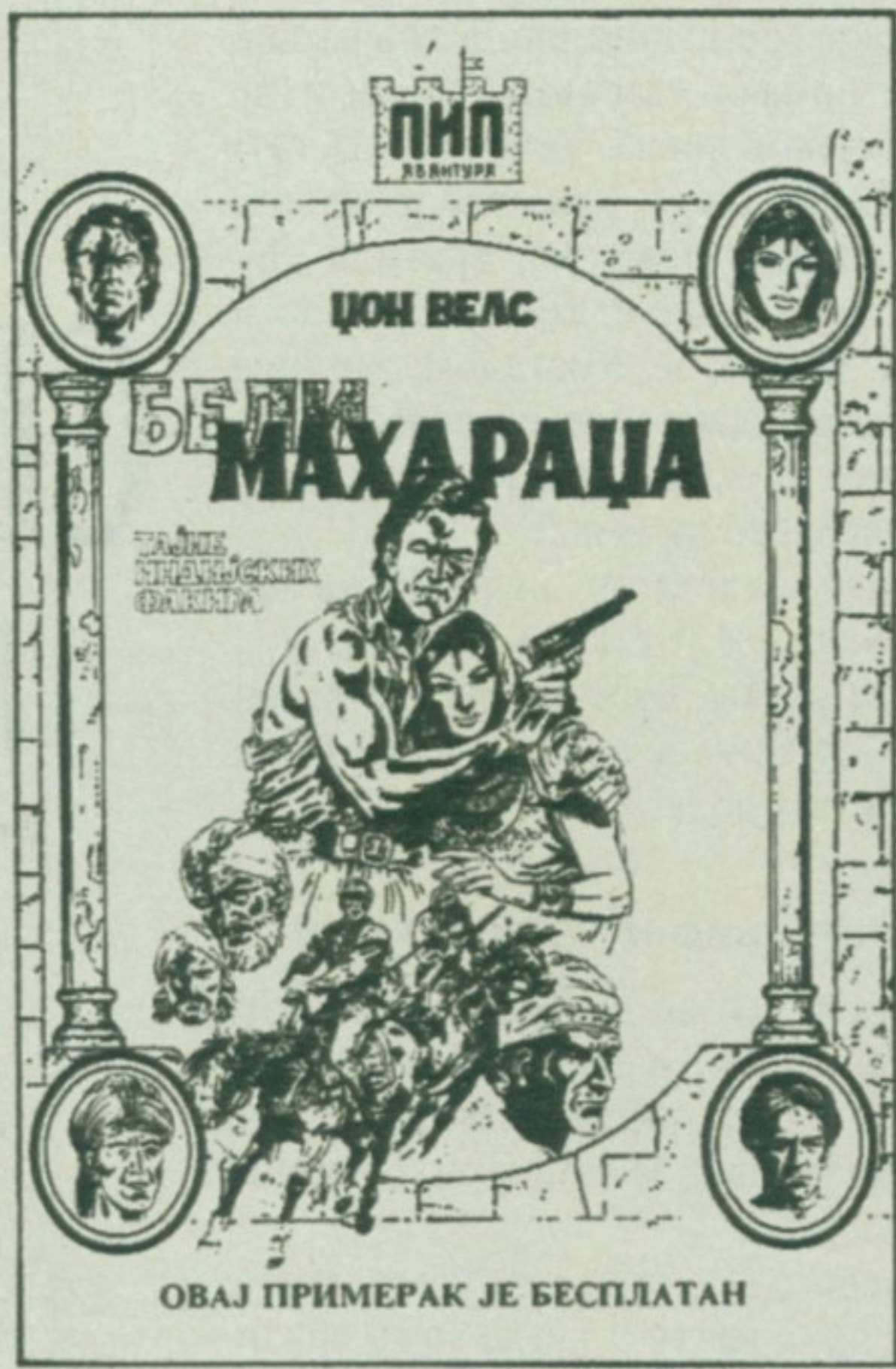
овај назив добио је значење које има данас: највишу научну установу у некој земљи.

ANCILLA THEOLOGIAE на латинском значи „служавка теологије“ и има погрдно значење према филозофији! Тај израз смислио је, по свој прилици, италијански филозоф Пјетро Дамјани (1007–1072) који је сматрао да је филозофија „проналазак ђавола“, а Сотона је био први професор граматике који је подучавао како се именица „бог“ мења у множини!

Припрема: М. Крстуловић

вих достигнућа на пољу медицине и обратила се људима добре воље с позивом да их – усвоје! Јер, талената је

много више но што држава може да одвоји средстава за њихово усавршавање. Уз одређену суму новца – од 25 до 1000 долара – свака породица која цени науку стиче право да прими у своју кућу младог научника који још није постао познат у свету и „подстакне у било којој форми његова научна стремљења“. Са своје стране ова Организација се обавезује да ће помајке и поочиме редовно извештавати о успесима њихових штићеника. И, управо то се показало врло привлачно, па се створила гужва од грађана који би да усвоје научника: ко зна, можда баш њихов освоји Нобелову награду?

СВАКОГ ПЕТКА,
У СВИМ КИОСЦИМА,
СЕНЗАЦИОНАЛНИ РОМАН
ЏОНА ВЕЛСА

БЕЛИ МАХАРАѢА

ИЛИ

Тајне индијских факира

ПИП библиотека за само десет хиљада динара. Само за најхрабрије љубитеље узбудљивих авантура – роман који је у Америци за кратко време штампан у 48 издања.

- Љубав – побеђује
- Насиље – необуздане страсти
- Акције – младост и снага
- Мистика – древни храмови
- Моћ – тајне борилачких вештина
- Еротика – страст тела
- Страх – непознато
- Вечност – сукоб добра и зла
- Тајне – вековна искуства Индије и Тибета

БЕЛИ МАХАРАѢА – НАЈЈЕВТИНИЈИ РОМАН У ЗЕМЉИ

Седам авети окружише Феђу.
– Странче: рече једна од авети. Наследниче магичног прстена. Најзад си дошао. Хоћеш ли имати довољно духовне снаге да постанеш господар света?!
– Хоћу: одговори одлучно Феђа.

УСКОРО! УСКОРО! УСКОРО!
ВЕЛИКА НАГРАДНА ИГРА: ПОГОДИТЕ КО ЈЕ ТАЈАНСТВЕНА ЛИЧНОСТ?
Фонд награда: сто милијарди.

ЖИВОТ
ПИШЕ
ДРАМЕ

ТО

СЕ ДОГАЂА ДРУГИМА

Јануар 1966. Дан тмуран, хладан, са суснежицом. Из куће излази само ко мора. Осим ако се не зове Љубомир Цветиновић. Чини му се да је време идеално за лов на дивље патке. Не помажу уверавања кумовог деде, старог искусног ловца, да је боље остати крај ватре. На сигурном. Упамтио је он многе који се из сличног лова нису вратили. Љубомир ни да чује. Лоше ствари увек се догађају другима, мислио је. Уосталом, зар није, откад је проходао, дане и дане провео на Дунаву? Познавао га у душу, ако је река уопште има. А он је веровао да има.

– Ама, синко, видиш ли да је Дунав пун санти? – одвраћао га је старац. Узалуд.

Негде после ручка Љубомиров кум је најзад попустио. Заједно су однели чамац до реке и спустили га у воду.

Лак, покретљив и – превртљив

Пуна два сата веслао је Љубомир између санти, поносан на себе и своју вештину да их избегне. Што се тиче дивљих патака ту баш није заблустао: уловио је само три. Премало за таквог ловца.

Кад је почело да се смркава, помислио је да је најбоље да се врати и завеслао ка обали. Вешто је управљао чамцем приближавајући се брзаку у непосредној близини обале. Таман кад му се примакао, из оближњег рукава излетеле су две патке. Моје су, помислио је, и зграбио пушку која му се налазила између ногу не обраћајући пажњу на положај у коме се налазио и правац из кога су патке излетеле. Већ следећег тренутка схватио је грешку, чамац се кретао у смеру речног тока а патке су излетеле с десне стране тако да је морао да пуца бочно. Два пута је повукао ороз и – трзаји пушке избацили су га из равнотеже. Пљуснуо је у ледену воду. Међутим, како је чамац био мали, за две особе, ноге су му се заглавиле. Одело натопљено водом, а био је добро обучен, незадрживо га је вукло доле.

– Ужасно сам се уплашио, али се нисам успаничио – присећа се тог зимског лова. – Обала ми је била близу, на само десетак метара, а недалеко од ње салаш. По дворишту су се мували неки људи. Почео сам да се дерем из свег гласа покушавајући некако да се искобелам из чамца и ухватим се за њега. Само, то ми никако није полазило за руком: наквашено платно преко дрвене конструкције било је исувише клизаво. Страх што не успевам да се ухватим за чамац и што ћу можда, ипак, потонути пре него што било ко стигне да ми помогне, уливали су ми снагу да се још јаче дерем. Људи са салаша већ су трчали ка обали...

Конопац или смрт

Како помоћи човеку који сваког тренутка може да потоне кад на обали нема чамца? У таквој прилици свако има идеју како би то могло да се изведе. Једина невоља је у томе што време неумитно тече. Срећом по Љубомира, погађање да ли да се учини ово или оно није предуго потрајало: добациће му конопац.

– Вешто, као да целог живота ништа друго није радио, један омањи човек завитлао је конопац према мени – сећа се Љубомир. – Ни-

Тако је мислио Љубомир Цветиновић све док се није нашао у прилици да тај други постане он сам...

сам успео да га ухватим. Човек га је невиђеном брзином извукао из воде, смотао и поново завитлао. И опет ништа, нисам успео да га зграбим. Сад је већ почела да ме хвата паника. Мој спасилац је и трећи пут бацио конопац. Узалуд. То ми је пошло за руком тек четврти пут и тада сам га тако грчевито зграбио да га нисам испуштао ни кад су ме коначно извукли на обалу.

После су ми причали да су морали да га исеку, толико сам га чврсто држао. Ја се тога не сећам. Чим сам се нашао на сигурном, изгубио сам свест. Људи са салаша озбиљно су се забринули јер су прсти већ почели да ми се коче а руке биле у грчу. Унели су ме у кућу,

брже-боље свукли и почели да ме трљају ракијом а затим стрпали под перину и кроз стиснуте зубе сипали ми, мало помало, кувано вино. Дошао сам себи тек после пола сата, не баш свестан тога шта ми се догодило и где се налазим.

Тог зимског лова на дивље патке Љубомир Цветиновић сећаће се, каже, целог живота. Посебно купања у леденој води. Нешто слично му се, тврди, више неће догодити.

Олга Вукадиновић

ФЛАШ ГОРДОН

ЖИВА ОГЛЕДАНА ПАКСОРЕ

by П. ДЕО

MAC RABOY

ЗАКОВОЕ! БРОД ИДЕ
СВЕ БРЖЕ, А ФЛАША
ЈОШ НЕМА!

ЉУДИ
— МОРЖЕВИ
НАМ СЕ
ОПАСНО
ПРИБЛИЖА-
ВАЈУ!

После много година Флаш, Дејл и Зарков поново су се спустили на планету Монго. Уместо старих пријатеља, тамо их дочекују негостољубиви становници.

ДОК
ЧЕКАМО
ФЛАША,
МОЖЕМО ДА
ИМ УЗВРАТИ-
МО НА ДОБ-
РОДОШЛИЦИ!

А У ЛЕ-
ДЕНИМ
МОРСКИМ
ДУБИНАМА...

АКО ИХ СЕ НЕ
ОТАРАДИМ,
ГОТОВ САМ!

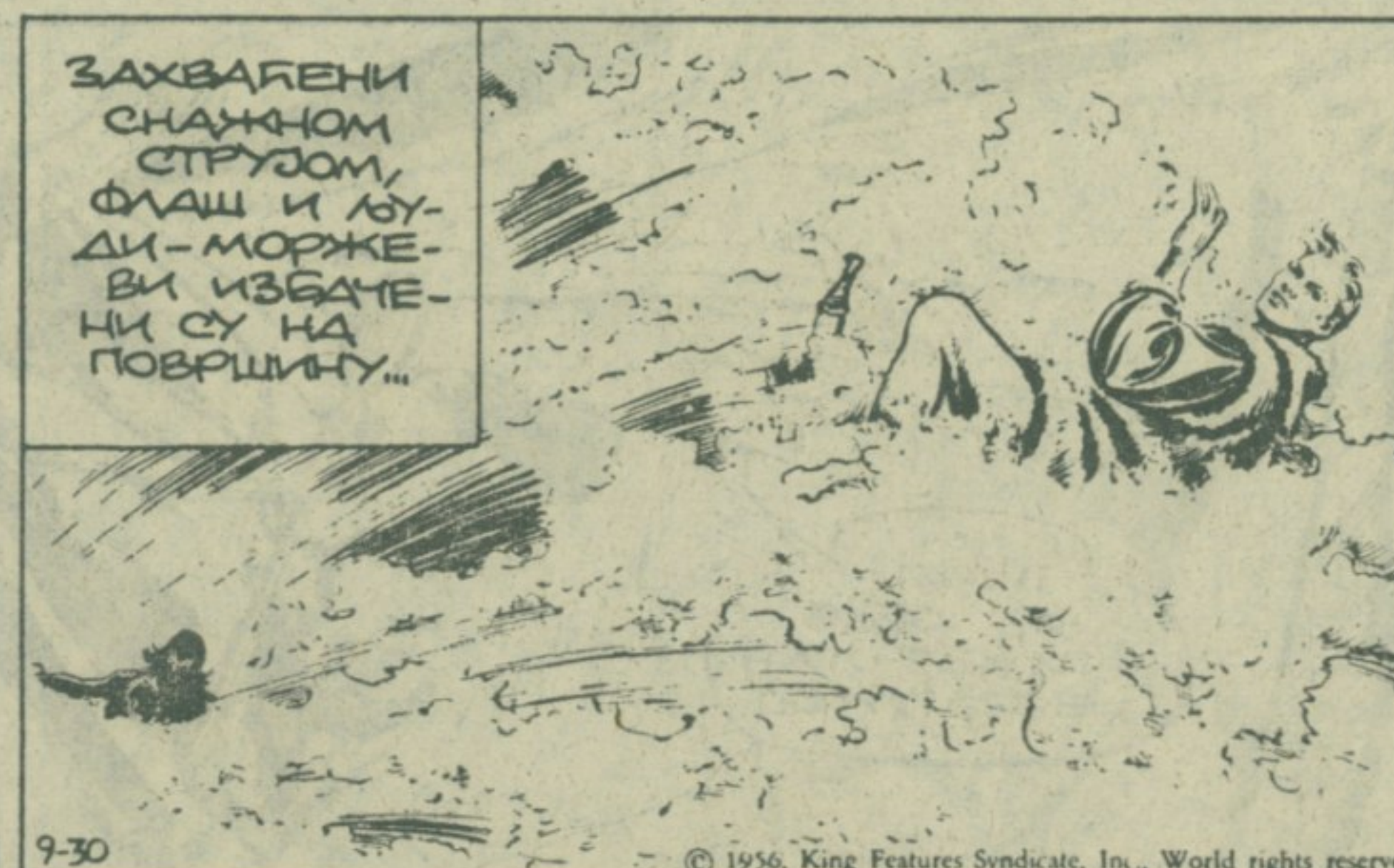
ООХ! ПРОМА-
ШИО САМ!
БРЗИ СУ КО
ТОРПЕДА!

ЊЕГОВ НОЖ
ЈЕ СКРЕЊУО
ТОПЛОТНЕ ЗРАКЕ
МОГ ПИШТОЛА!

ОГРОМНА ТОПЛО-
ТА КОЈУ ЈЕ
ОСЛОБОДИО
ФЛАШОВО ОРУЖЈЕ,
СТВОРИЛА ЈЕ
ОТВОР У ЛЕДЕ-
НОМ ПРАВОД-
НОМ ЗИДУ...

ЗАХВАЋЕНИ
СНАЖНОМ
СТРУЈОМ,
ФЛАШ И ЉУ-
ДИ-МОРЖЕ-
ВИ ИЗБАЧЕ-
НИ СУ НА
ПОВРШИНУ...

... И ФЛАШ СЕ ТАКО НАШАО У НЕКОЈ
ПЕЋИНИ...

УУХ... НАЈ-
ЗАД ВАС-
ДУХ...

... АЛИ ПОТПУНО
ОДСЕЧЕН ОД
БРОДА...

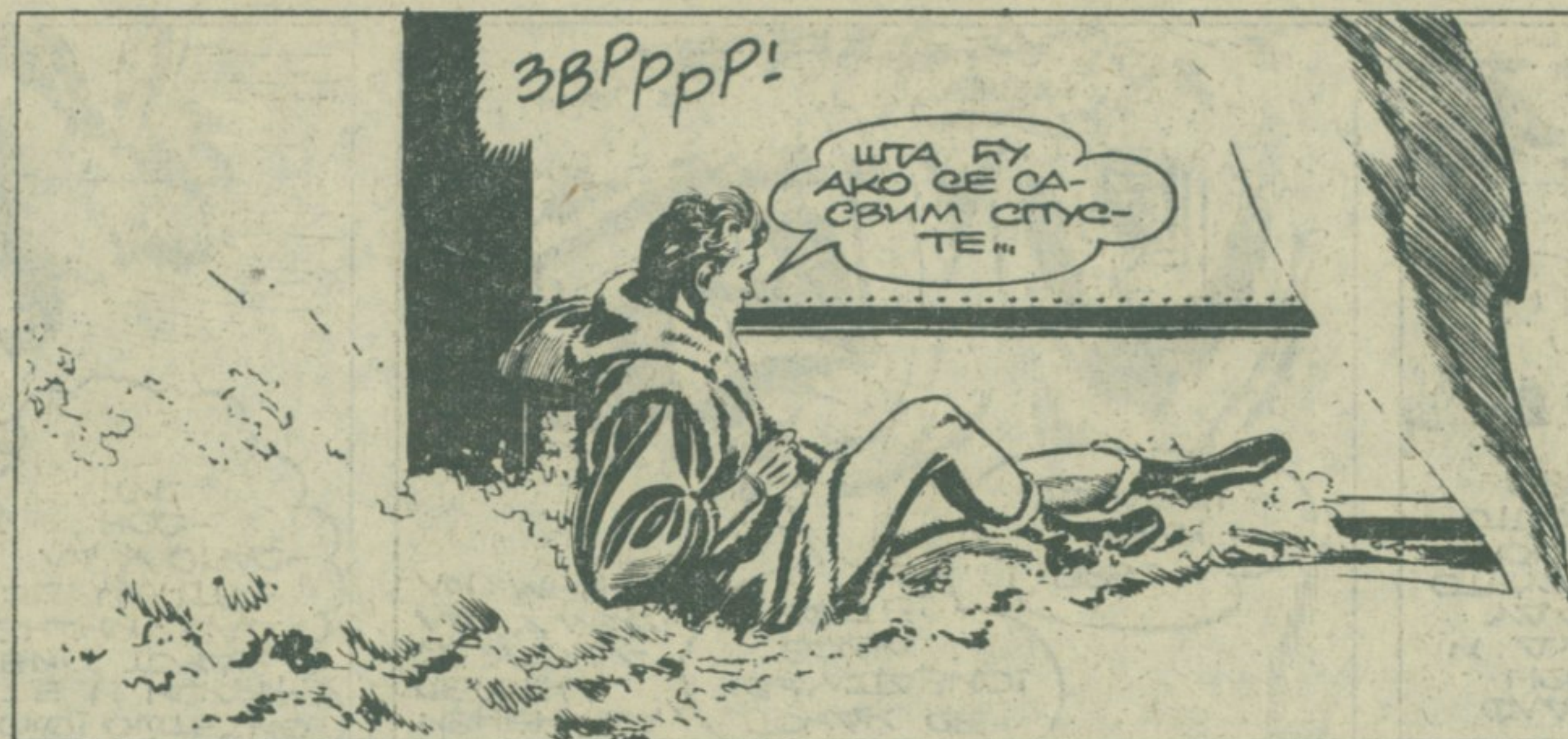
FLASH GORDON

by
MAC RABOY

FLASH GORDON

by
MAC RABOY

®
**FLASH
GORDON**
by
MAC RABOY

FLASH GORDON

by
MAC RABOY

ЉУДИ
-ДАКТИЛИ
НА ТРЕНУ-
ТАК СУ
САСВИМ
ЗАБОРА-
ВИЛИ
НА ФЛАША...

БРАНЕ СУ ПОДИГ-
НУТЕ! ВОДА
ОТИЧЕ!

УЉУМИ РЕЗЕРВНИ
ГЕНЕРАТОР! И БРЗО
ПРОНАЂИ
КРИВЦА!

АЛИ, КРИВАЦ ЈЕ ВЕЋ БИО
ДАЛЕКО...

„ЗАХВАЉУЈУСИ
СНАЖНОЈ
ВОДеној
СТРУЈИ“

УУХ... КОНАЧНО!
ЈЕДВА САМ СЕ
ОДРЖАО НА ПОВР-
ШИНИ! ШТА ЈЕ
ОВОЗ ПУ-
ЧИНА?

НИГДЕ
ГА
НЕМА!

МОРА
ДА ГА
ЈЕ ТОЧАК
СМРЕКАО!
ЈОШ
БОЉЕ ЗА
НАС!

А КАД
ЈЕ ФЛАШ
ИСПЛИВАО
ИЗ
ПЕЋИНЕ...

БРОД!
ЧЕКАЈУ МЕ!
КАКВА СРЕЋА!
ЕЕЕЈ! ДЕЈЛ! ЗАР-
КОВЕ!

ЧУДНО!
НИКО
НЕ
ОДГО-
ВАРА!

УЗАМУД
ЈЕ ФЛАШ
ПРЕТРА-
ЖИВАО
БРОД...

КУД ЛИ СУ
НЕСТАЛИ? ДА НИ-
СУ НА ОБАЛИ!
ТРАЖЕ
МЕ!

НЕ! ОВО ЈЕ
КОМАД ДЕЈЛИНЕ
ПЕЉЕРИНЕ! ОВДЕ
СЕ ВОДИЛА
БОРБА... ОДВЕ-
ДЕНИ СУ... КО
ЛИ ИХ ЈЕ
ЗАРОБИО?

®
**FLASH
GORDON**
by
MAC RABOY

FLASH GORDON

by
MAC RABOY

FLASH GORDON

by
MAC RABOY

FLASH GORDON

by
MAC RABOY

FLASH GORDON

by
MAC RABOY

БЕСПОМОГАН,
ФЛАШ ЈЕ
ПОСМАТРАО
КАКО СЕ
ПОД ЗРА-
ЦИМА
ДУПЛИКАТО-
РА МАТЕРИ-
ЈАЛИЗУЈЕ
ЧОВЕК...

ФАНТАСТИЧНО!
ПОТПУНО СУ
ИСТИ КАО
ЈА!

ЗАТИМ...

ФЛАШЕ!
ПОЅИ САД
С НА-
МА!

ОХ!
ПА ОНИ
И ГОВО-
РЕ КАО
ЈА!

ТО СЕ ПОД-
РАЗУМЕВА,
ЈЕР МИ СМО
ТИ!

ЗАРКОВЕ!
ИМА ЛИ НЕКЕ
РАЗЛИКЕ МЕЂУ
НАМА?

РАЗЛИКЕ?
НИКАКВЕ!

КАКО
ТО МИСЛИШ?
ЈА САМ ПРАВИ
ФЛАШ, А ОНИ СУ
ИМИТАЦИЈЕ...
РОБОТИ!
ТО НИЈЕ
ИСТО, ЗАР
НЕ?

СВИ СМО
МИ ИСТИ,
ФЛАШЕ!

ЗНАЧИ,
И ТИ СИ
РОБОТ, А НЕ
ЗАРКОВ!
ОХ, ДЕЈЛ?

ДА,
ДРАГИ!

МММ... ТИ СИ ПРАВА
ДЕЈЛ, ЗАР НЕЗ ПОЛУП-
ЦИ НЕ ЛАЖУ!

ДРАГА, ЈЕ-
САМ ЛИ ЈА
ПРАВИ
ГОРДОН?

СВАКА-
КО ДА ЈЕ-
СИ! НЕМА
ЈОШ ЈЕДНОГ
ТАКВОГ!

ДРАГА,
ЈЕСАМ ЛИ
ПРАВИ
ГОРДОН?

СВАКА-
КО ДА
ЈЕСИ! НЕМА
ЈОШ ЈЕДНОГ ТАК-
ВОГ!

FLASH GORDON

by
MAC RABOY

FLASH GORDON

by
MAC RABOY

FLASH GORDON

by
MAC RABOY

FLASH GORDON

by
MAC RABOY

ФЛАШ ЈЕ,
НЕ ОКЛЕ-
ВАЈУЋИ,
СКОЧНО...

НЕ, ФЛАШЕ!
НЕ ЖЕЛИМО
ДА СЕ ЧОВЕКУ
НЕШТО ДО-
ГОДИ!

УПОЗОРЕЊА
РОБОТА ДОШЛА
СУ ПРЕ-
КАСНО...

ЈАООО!
ПРОМА-
ШИЋУ!
МОРАМ ДО-
ХВАТИТИ ОНУ
ГРАНУ!

ДО
ЗАВО-
ЛА!
ЛОМИ
СЕ!

КРАК!

ТАКО МИ
НЕБЕСКОГ
ОБЛАКА,
ПАДА
У КУ-
ПОЛУ!

ДА,
ПРАВО
У ВАПОРИ-
ЗАТОР!

МИ
СМО ОСУ-
БЕНИ НА
ПРОПАСТ!

КАД СЕ ФЛАШ СТРОПОШТАО
У КУПОЛУ, УРЕЂАЈ ПРО-
ГРАМИРАН ЗА ДЕЗИНТЕ-
ГРАЦИЈУ РОБОТА, ПОЧЕО ЈЕ
ДА КРЧИ И ВАРНИЧИ...

А ОНДА...

ООХХ!

АААА!

ЗА НЕКОЛИКО ТРЕНУТАКА, ПЛАСОРА ЈЕ
ПОСТАЛА ВЕЛИКО ГРОВАЉЕ РОБОТА...

FLASH GORDON

by
MAC RABOY

© 1957, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

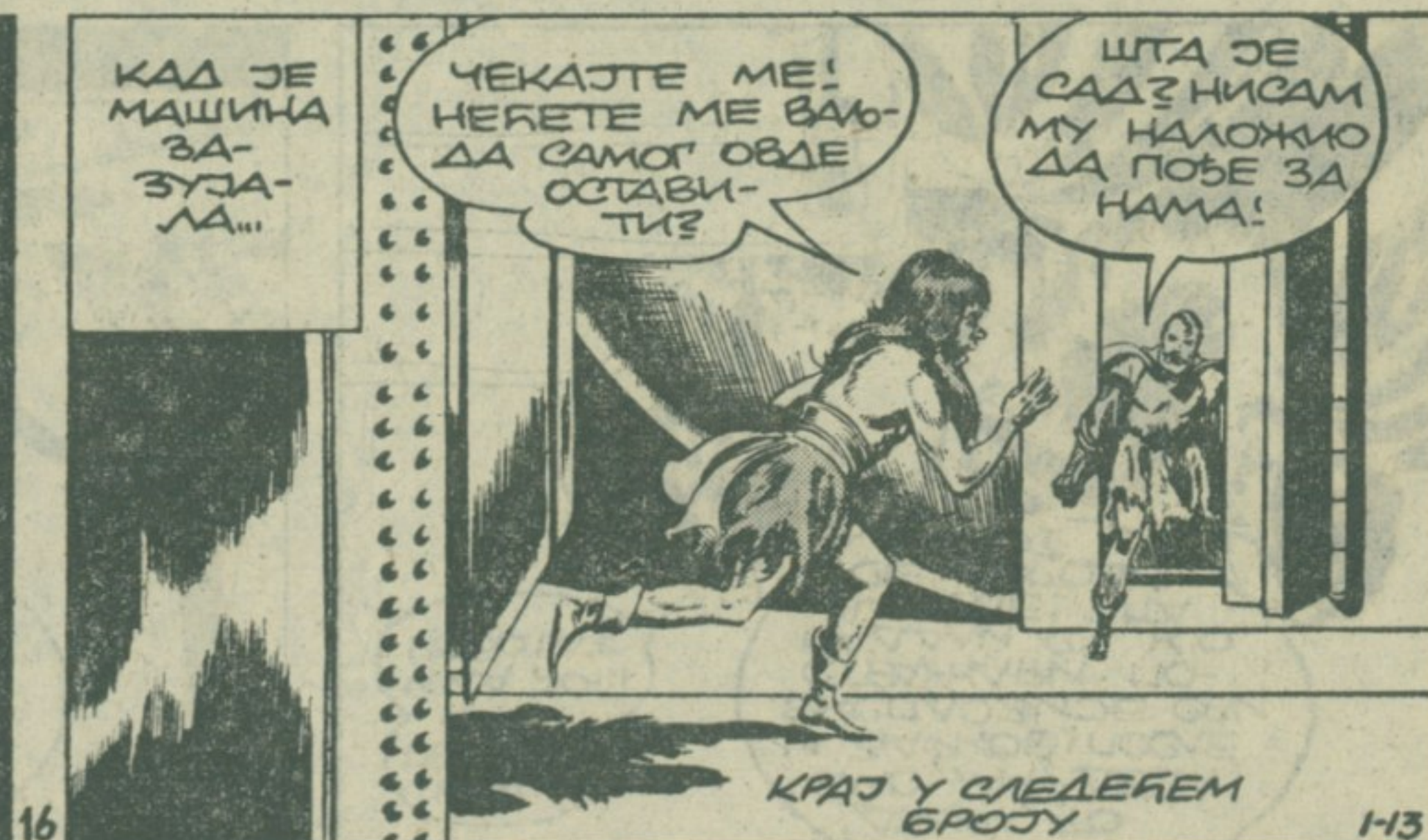

FLASH GORDON

by
MAC RABOY

© 1937, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

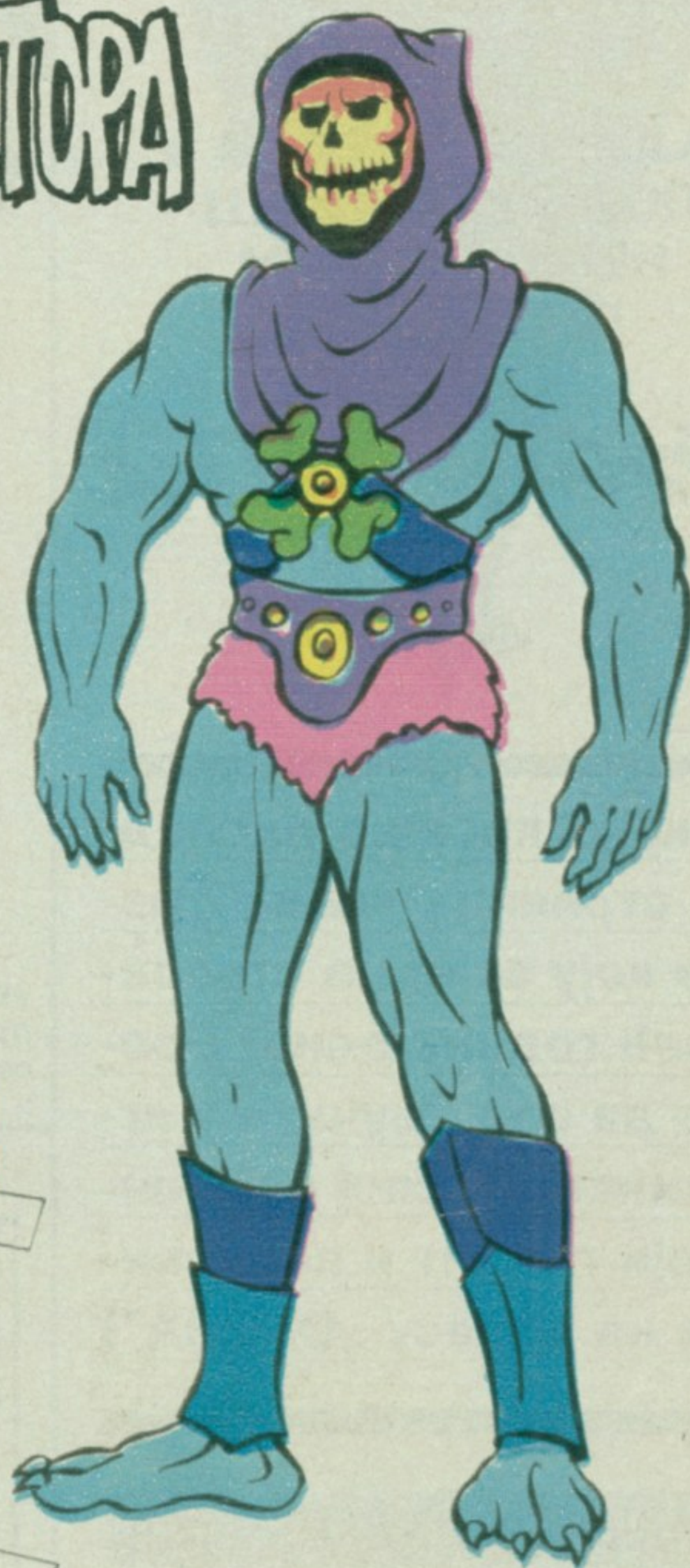

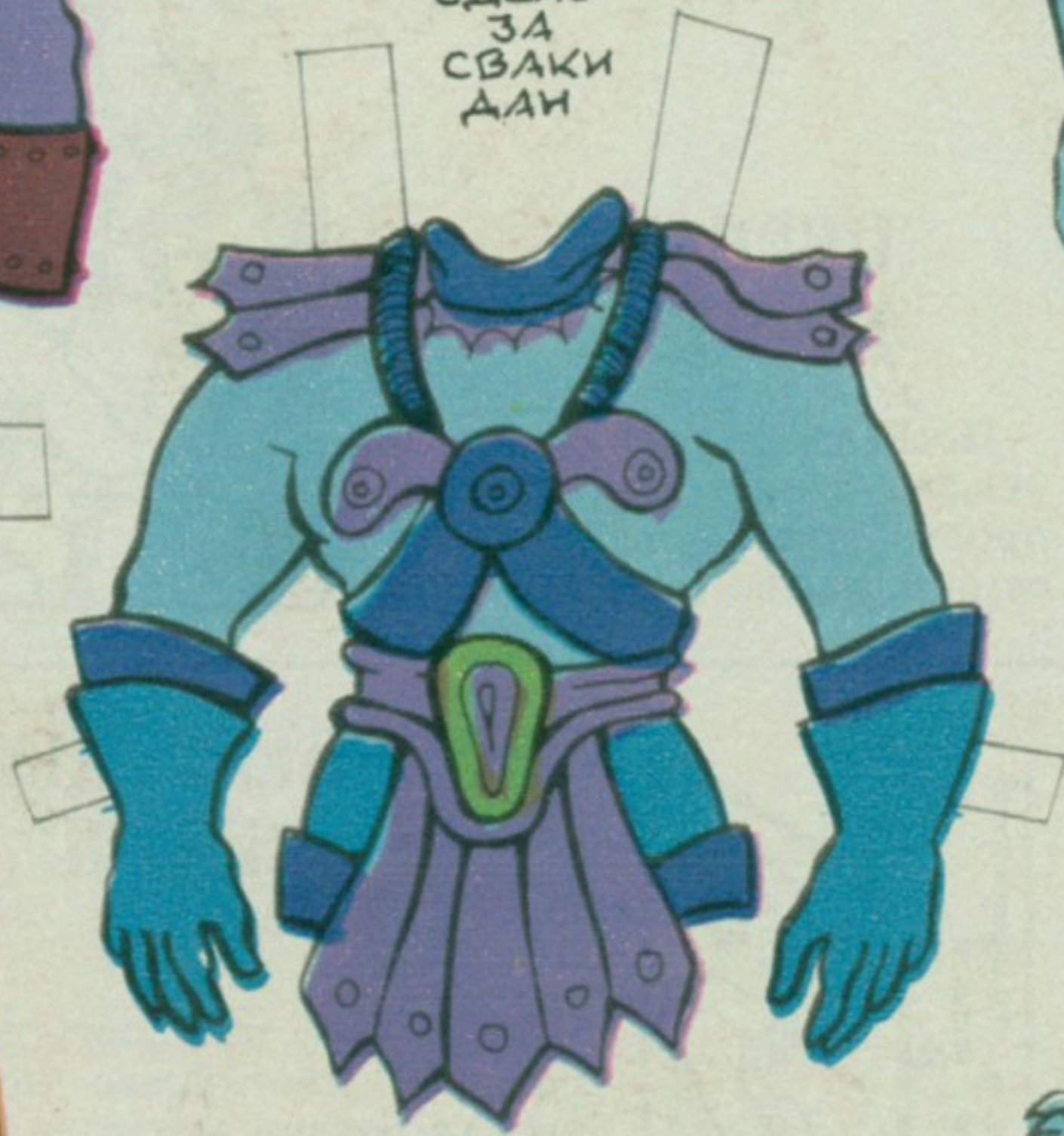
УПОМОК!
ШТА ЌЕ ОБАД
У МОЈ
КУТКУ?!

ОБУЦИТЕ СКЕЛЕТОРА

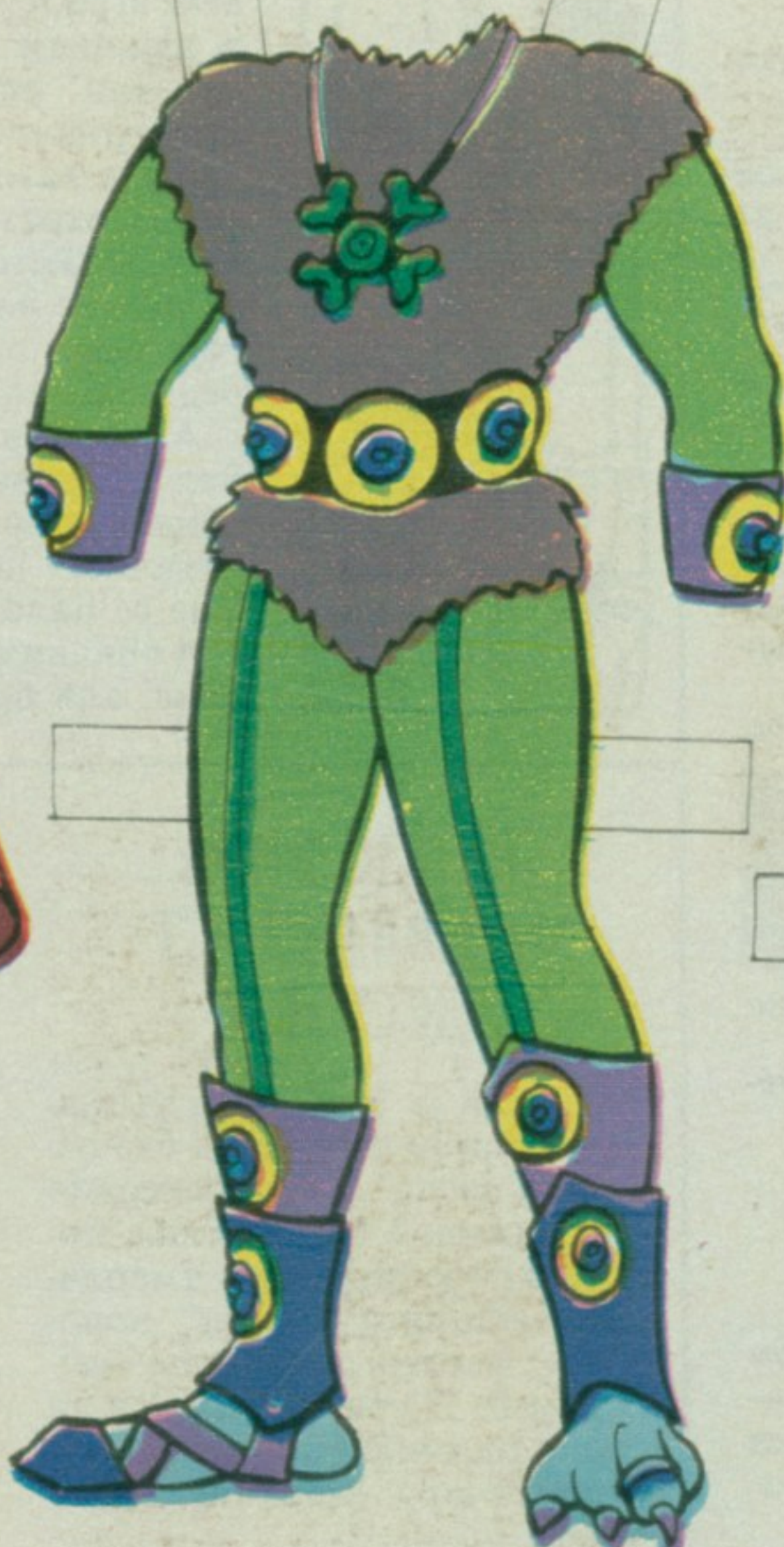
СКЕЛЕТОРА НАЛЕПИ НА КАРТОН
ИЛИ ХАМЕР ПА ИСЕЦИ.
ОДЕЛА НЕ ТРЕБА ДА
ЛЕПИШ, САМО ИХ
ИСЕЦИ.

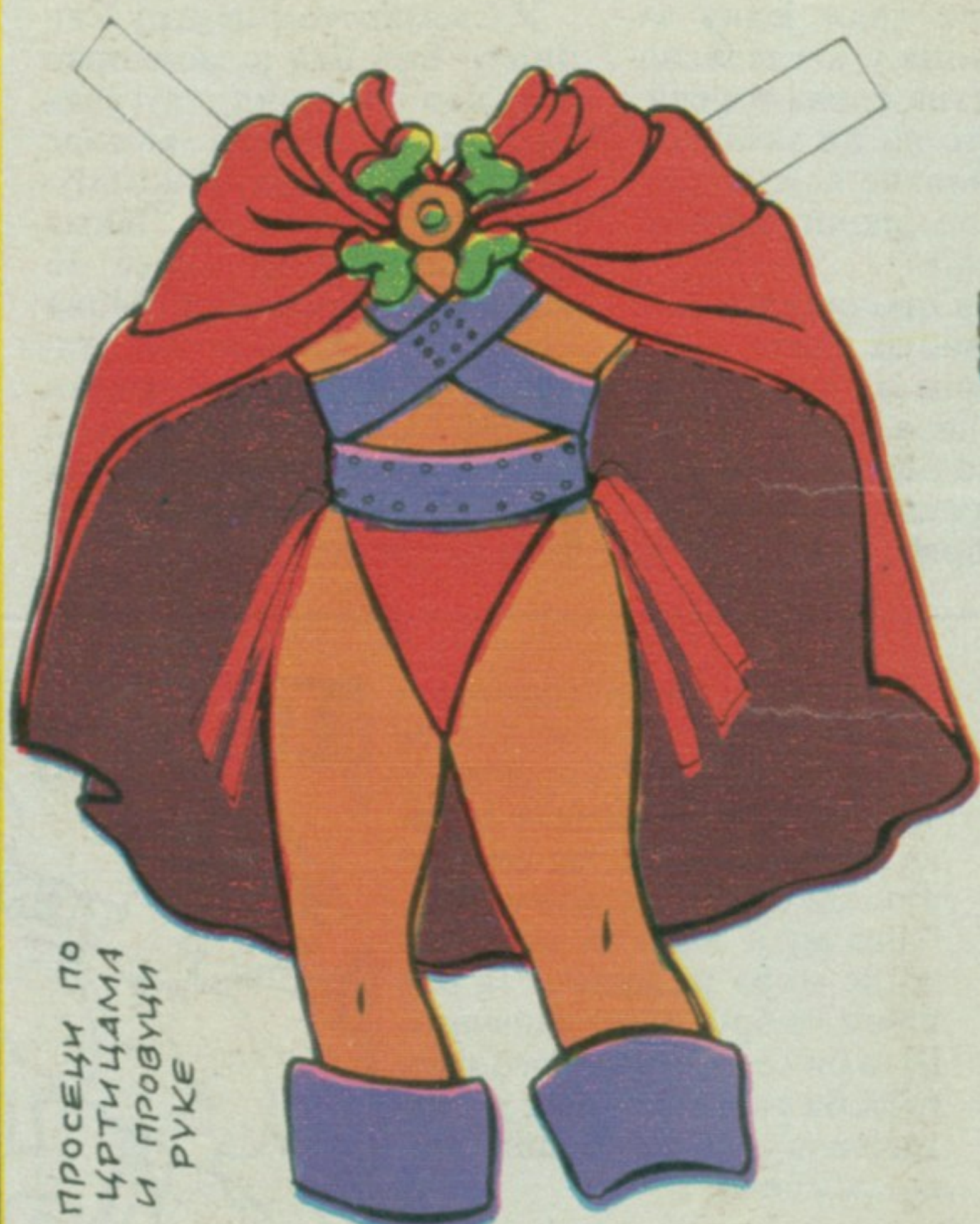
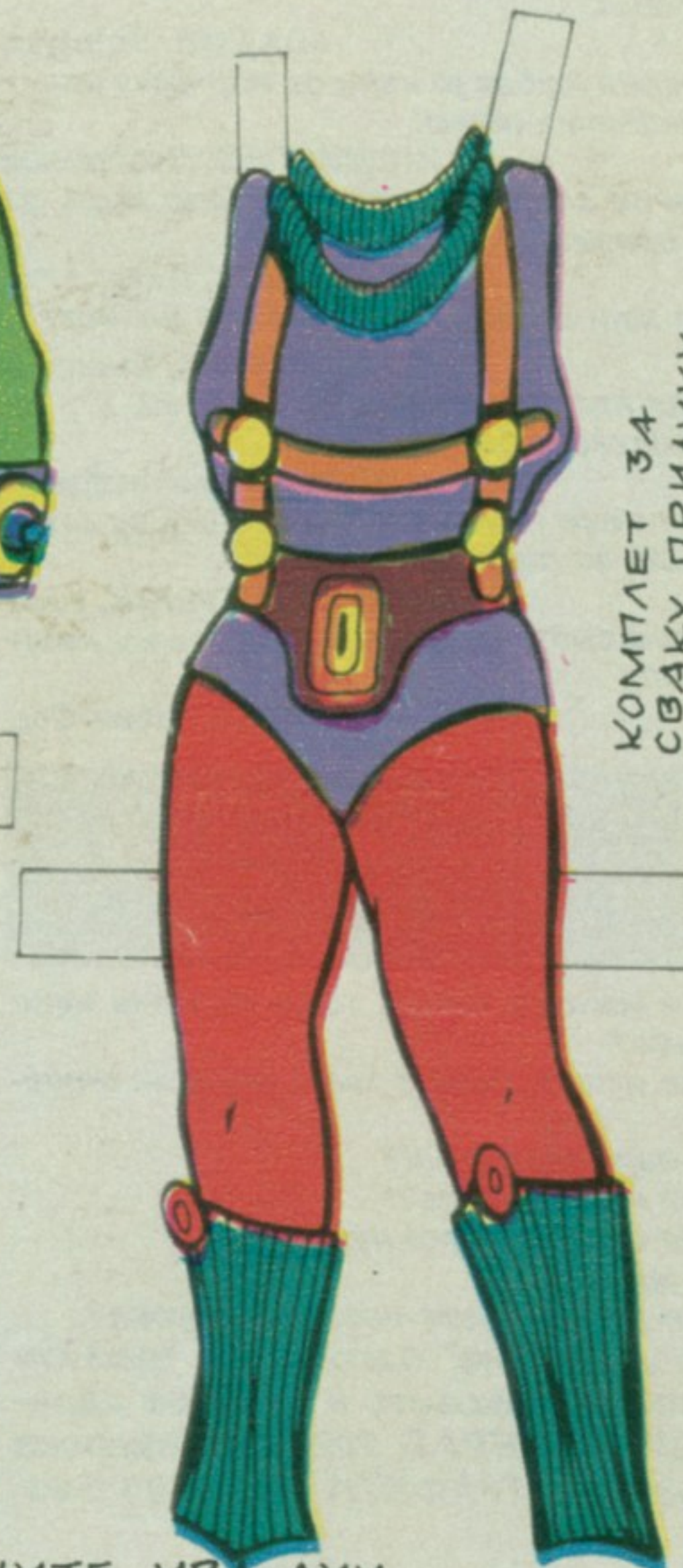
ОДЕЛО
ЗА
СВАКИ
ДАН

ЗИМСКИ
КОМПЛЕТ

КОМПЛЕТ ЗА
СВАКУ ПРИЛИКУ

ПРОСЕЦИ ПО
ЦРТИЦАМА
И ПРОВУЧИ
РУКЕ

КОМПЛЕТ СА
ЛЕТЕКИМ ОГРТАЧЕМ

У ИДУЋЕМ БРОЈУ: ОБУЦИТЕ ИВА-ЛИН

ПОЛИТИКИНИ

ЗАБАВНИК

И „ОЗОН“

**ЗАЈЕДНО СА ВАМА У
ПОТРАЗИ ЗА ЈОШ
НЕНАПИСАНИМ
ГРАФИТИМА**

**Графити
89.**

У току је писање последњих страница књиге графита коју заједно стварамо већ годину дана. Време је да се укључите у игру: смислите свој најгенијалнији графит и пошаљите га на адресу „ОЗОН“!

НАШ ИЗБОР ПРИСПЕЛИХ ГРАФИТА

1. Човек је као слика. Најзанимљивији је кад се откачи.
ХЛАДНИ, Београд
2. Несрећна љубав је када се корњача заљуби у војнички шлем!
ЖОМИСЛАВ, Лазаревац
3. Да би се обећање испунило, оно мора да буде празно!
ЖОМИСЛАВ, Лазаревац
4. Ашов који промени пол постаје мотика!
МАЧАК, Београд
5. Порука незапосленима: 4, 7, 12, 25, 27, 32, 33 и допунски број – 17!
МЕРСО, Светозарево
6. Мали геније је велики геније кога су стално тукли по глави!
ЗООН ПОЛИТИКОН, Ниш
7. На оном свету највише непријатеља имају лекари!
МИЛАН, Нови Сад

СЕДАМ „ЗАБАВНИКОВИХ“ ПИТАЊА:

1. Ако си женско, која је твоја замерка мушкарцима?
 2. Ако си мушко, која је твоја замерка женама?
 3. Ко је најмалерознији?
 4. Шта је најризичније?
 5. Које је осмо светско чудо?
 6. Ко је јадан?
 7. Која је најбоља дефиниција пољупца?
- Своје „откачене“ одговоре – графите на ова питања шаљите и даље на адресу: РАДИО-БЕОГРАД 202, Хиландарска 2, за „ОЗОН“ – ГРАФИТИ '89, 11000 Београд!

ЦВРЧАК У ЊУЈОРКУ

Последњих година животињски свет у Њујорку напосто буја – повећао се не само бројчано већ су се поја-

виле и нове врсте. На периферији и у парковима сада живи стотину врста птица и животиња којих раније овде није било. Тако је у бруклинском Проспект парку пар лабудова шиштаваца извео потомство што је дирекцију натерало да одустане од намере да парк држи идеално негован и језерца насели не само лабудовима већ и гњурцима, трупијалима с црвеним крилима и црним див-

ВИДЕЋЕШ – АКО НЕ ГЛЕДАШ!

У свету су већ доста дуго познате „светлуцаве новине“, такозвани видео тилт – низ лампица помоћу којих се формирају светлећа слова и тако пролазници на фасади неке зграде могу да прочитају најновије вести, тачно време или рекламну поруку. Електроника пали једну за другом лампицу и гледалац види покретна слова и речи. Али, можете ли да замислите овакве новине које се састоје само од једног јединог реда лампица?

Амерички проналазач Бил Бел направио је такве светлуцаве новине од једног вертикалног низа фото-диода. Оне се пале редом, исто као код обичних светлуцавих новина, али брже. И, кад се тај

ред посматра право, не скрећући поглед, види се само хаотично светлуцање црвених лампица. Међутим, треба само скренути поглед и покрет ока одиграће улогу „хоризонталног развијања“, па ћете угледати слово које виси у простору. Чудно, јер обично, да бисмо видели предмет, не одвајамо поглед од њега, а „светлуцаве новине“ Била Бела први су објекат који се заиста види само кад је око у покрету.

У Свемирском центру Сан Дијега Бил Бел је монтирао већ цео таблоид, дугачак вертикалан низ од хиљаде светлосних диода. У компјутеру који управља њима програмиране су слике 16 популарних личности: Мона Лиза, Џорџ Вашингтон, Алберт Ајнштајн, Мерилин Монро... Свако од ових лица можете да видите у делићу секунде – ако поглед склоните са покретног зида.

НЕОДОЉИВА ПРИВЛАЧНОСТ ДЕСЕТКЕ

Да ли је баш све што знамо о броју десет тако без остатка јасно и не претерано узбудљиво? Ово питање поставила је редакција америчког часописа „Омни“ поводом десетогодишњице постојања листа. Задатак да на њега одговори поверен је математичару Мартину Гарднеру.

Пошто је изузео сопствене колеге, астрологе и остале људе од бројки, Гарднер је закључио да је, што се велике већине људи тиче, десетка безнадежно незанимљива. Онда му је пало на памет да то не мора да важи и за реч којом се број десет означава. Шта би се, рецимо, догодило када би слова од којих је састављена мало „прошетао“ по „абецеди“?

Није се догађало ништа све док Гарднер слова речи ten (ten – енгл. десет) није

љим паткама. Дрвеће се више не сече.

Живот ври и у Централ парку, на Менхетну, у срцу Њујорка. Овде има 300 врста птица, у језерцима плива 12 врста риба, а појавили су се и ракови. Док трче, цогери могу да сретну мрмоте, ракуне, куниће, црне веверице, пољске мишеве, а да не говоримо о бројним инсектима. Само цврчака има 19 врста! У јесен овде налазе уточиште и птице селице које стижу из Канаде.

Управа паркова труди се да становнике Њујорка упозна са животињама и биљкама у парковима: уведене су специјално обележене стазе дуж којих су постављене табlice с одговарајућим цртежима и описом околне фауне и флоре.

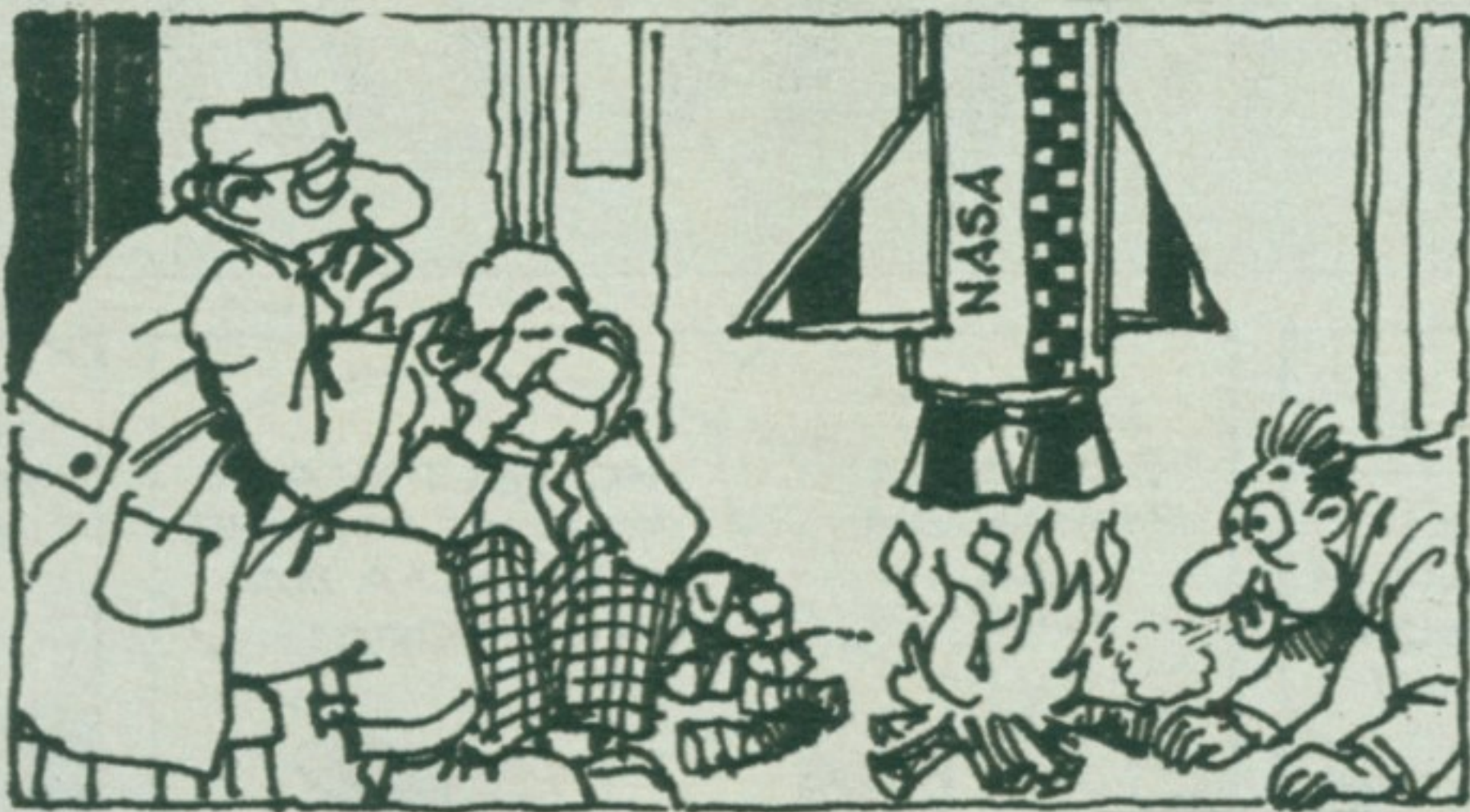
Где има места за 17 милиона Њујорчана, има и за биљке, птице и зверчице! На обострано задовољство.

померио за једно слово унапред на „абецеди“. Померањем Т дошао је до У, померањем Е до Ф, померањем Н до О. Резултат: слова УФО, односно скраћеница за Unidentified Flying Object или, што бисмо ми рекли, НЛО – неидентификовани летећи објекат. Пука случајност и ама баш ништа више? Ниједна друга комбинација у премештању и „вртењу“ слова по „абецеди“ није уродила ничим што је имало било каквог смисла.

У математици су бар ствари кристално јасне. Десет је основа нашег (декадног) бројног система што свакако има везе с чињеницом да смо се током еволуције развили у десетопрстну врсту, односно што смо прво бројали на прсте, а њих смо имали десет.

Недоказане ванземаљске везе на страну, броју десет је кроз историју придаван изузетан значај: десет Божијих заповести, десет египатских таблица из Библије, десет чланова америчке Повеље слободе, десетка (а зашто не неки други број?) као оцена на факултетима...

Уосталом, нека су с бројем десет уопште узевши чиста посла, слободно може да се тврди да с кућним бројем десет у Даунинг стриту у Лондону, где се налази резиденција британског премијера, није баш све у уобичајеном реду. Улазна врата отварају се само са унутрашње стране.

СВЕМИРСКИ ЋИРА

Сваки килограм товара лансираног у орбиту „Спејс-шатлом“ стаје девет хиљада долара, што је и за богате Американце превише. Толика скупина натерала их је да размишљају о могућој замени за ракетна горива. Истраживачи су се дали на посао испробавајући све могућности па и неке врло необичне.

Амерички научник А. Кантрович предложио је да се за погон свемирских бродова

користи ласерски зрак. Али, ласерска постројења налазила би се не на ракети, него на Земљи. Ласер би био управљен према ракети, почело би испаравање активних материја, ослободила би се пара која би имала улогу реактивног тегљача...

Идеја је проверена у пракси и патентирана. Истина, ласерски зраци могли су да подигну само модел ракете од неколико грама, али било је то 1972. године када су могућности ласера биле ограничене.

Можда би овај пројекат остао заборављен у архиви да због „звезданих ратова“ нису почели радови на моћним ласерским системима. Неко се сетио Кантровичевог пројекта и почела су испитивања. Стручњаци НАСЕ предложили су лед као погонско гориво! Под утицајем ласерских зрака лед би почео да испарава а водена пара покреће ракету увис! Експерименти су показали да овај свемирски ћира нема баш велику снагу: може да понесе контејнер од 13 килограма.

Међутим, научници се не предају. Кажу, тако је данас, али средином 21. века снага ласерских постројења биће толика да ће се организовати чак и свемирска путовања. Према прорачунима, космичка возила „на пару“ за три до пет путника могла би да стигну до Месеца и назад! Цена би била само осам долара по килограму – путника. Веома привлачно, нарочито за витке.

ИЗУМРЛИ ЈЕР НИСУ ЗНАЛИ ДА КОЧЕ

Опет о диносаурусима! Зар није већ све речено, и то више пута, о томе зашто су изумрле највеће животиње које су икад насељавале нашу планету? Ни случајно. Последњих година скелети ових цинова који су живели у мезозоику налазе се све чешће и сведоче да њихов живот није био нимало безбрижан. Тако су амерички и британски научници дошли до закључка да је изнад мочвара Северне Америке у та давна времена непрекидно одјекивало од стењања диносауруса који су патили од једног посебно тешког обли-

ка артритиса, упале зглобова.

Списак болести изумрлих цинова стално се проширује. Доктор Роберт Еплби са универзитета у Кардифу (Велика Британија) у часопису „Њу сајентист“ описује смрт једне женке ихтиозауруса чија је врста изумрла пре око 175 милиона година. Њен скелет, нађен у једној кречњачкој јами, остао је савршено очуван. Поред њега лежао је скелет једног младунчета. Друго је тек требало да се роди, али је кренуло репом унапред и заглавило се. Још неколико младунаца налазило се у мајчиној утроби. Узрок смрти – компликација порођаја. Овај случај помогао је да се реши један научни проблем: веровало се да

су ихтиозауруси носили јаја, а сада је очигледно да је то било погрешно – рађали су живе младе.

И природа је у та давна времена умела да направи „грешку у конструкцији“. Пре отприлике 250 милиона година Земљу је насељавало биће које се звало офталмозаурус. Снага му је била фантастична, могло је да развије велику, чак и претерану, брзину. Али, како је офталмозаурус био неспретан, тешко је мењао правац и није умео да кочи. Зато је врло често ударао о стене на обали. Грудни кошеви офталмозауруса били су тако деформисани да су научници у почетку мислили да су открили нову врсту животиња.

ХИ-МЕН И ГОСПОДАРИ СВЕМИРА

MASTERS OF THE UNIVERSE

НОВЕ АВАНТУРЕ
ГОСПОДАРА СВЕМИРА

МАСТЕРСОВЦИ!

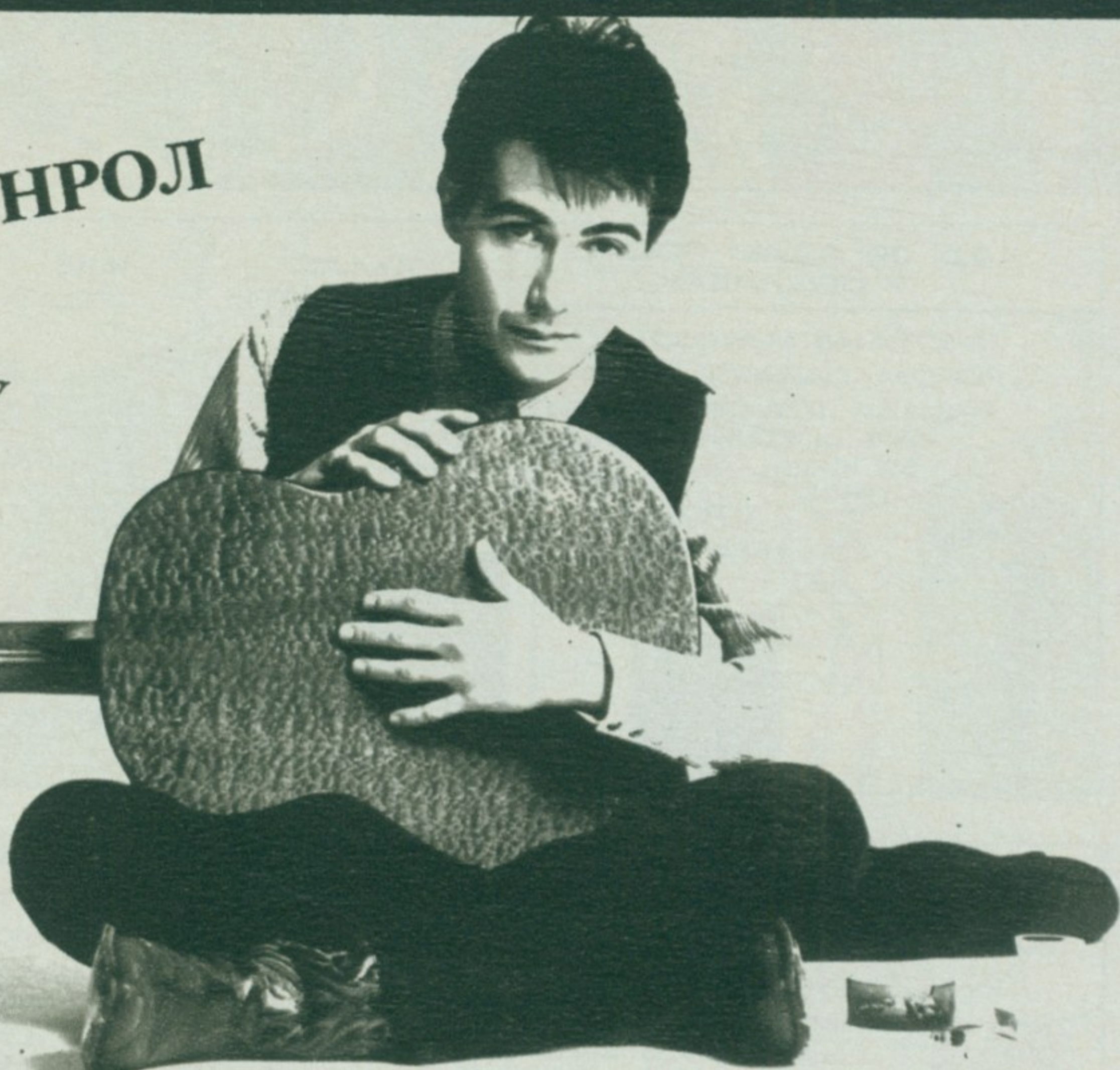
Изашла је нова СВЕСКА МАСТЕРСА. На СВИМ киосцима, као и сваког месеца авантуре Хи Мена, Орка, Скелетора и осталих ГОСПОДАРА СВЕМИРА.

РОКЕНРОЛ ЗА ДЕЦУ

Влада и Гиле

ВУК ЈЕ ПАНКЕР

Бивша новоталасна деца Београда удружила су се да би садашњој деци понудила плочу на којој су најлепше песме из тог детињства неколико генерација. Из неправедног заборавастичу нам „Јуца и куца“, „Цица из Гривца“ и друге, под заједничким називом „Рокенрол за децу“

Гиле је привремено распустио своју групу „Електрични оргазам“, Влада Дивљан, бивши гитариста „Идола“ прави мало дужу паузу између две соло плоче, а обојица су, заједничким снагама, тај међупростор испунили издавањем плоче намењене деци. Скупивши најдраже песме свог детињства и преуредивши их у типичном стилу рок групе, направили су идеалну плочу за деције рођендане, погодну за

скакање, заједничко певање, али и за лаку ноћ јер плоча завршава баладом „Спавајмо, сањајмо“.

Откуд идеја да снимите плочу са дечијим песмама?

Влада: Скоро целе прошле године Гиле и ја смо свирали заједно промовишући његову соло плочу „Ево сада видиш да може“. Доста смо разговарали и тако се испоставило да смо обојица својевремено планирали да снимимо плочу за децу.

Гиле: То су неке песме које

смо слушали као клинци. Текстови су одлични а аранжмани потпуно застарели па смо хтели да то направимо брже, са пуно ритма. Претпостављам да је деци данас тешко да слушају те песме јер гледају MTV и развијају се потпуно другачије. Од малих ногу слушају рокенрол и зашто онда да не направимо једну рок плочу за њих.

Како сте одабрали песме?

Влада: Узели смо оне које су нам се највише допадале.

Преслушали смо три плоче са дечијим песмама, узели песмарицу Љубивоја Ршумовића и издвојили десет песама. Направили смо још једну уводну ствар „Рокенрол за децу“ – по којој је названа цела плоча као и представа коју смо урадили за позо-

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

„Слобода је једини луксуз а слобода мишљења је прави животни луксуз. Мени могу све да одузму, да ми откину главу, али само да ми оставе слободу мишљења.“
Дитер Мејер (Yello)

• ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ: •

GREMO V NEBESA

*Daleč od obljubljenih mest
Daleč od sivih, ranjenih cest
Mimo praznih žepov in rok
preko travnikov brez otrok
Daleč o razžarjenih lic in
sanj.*

*Skozi dim zalizanih ran,
si pečemo resnico sredi sobe
in se učimo govoriti
spet po naše.*

*Gremo v nebesa
carinikom sreče
vso vino popit.*

*Gremo v nebesa
od sonca razvajene
punce lovit.*

*Preko praga belih nevest
rože skrivajo slabo vest
daleč od zapravljenih zim spi
sneg
slišiš, zdaj nam se vile
smejejo.*

Текст: Зоран Предин
Препев: Арсен Дедић
Музика: Зоран Стјепановић
Изводи: Лачни Франц

ИДЕМО У НЕБЕСА

*Далеко од обећаних градова
Далеко од сивих, рањених
цеста*

*Мимо празних џепова и
руку,
преко травњака без деце.
Далеко од зажарених лица и
снова.*

*Кроз дим оближаних рана,
печемо истину сред собе
и поново учимо говорити
по нашки.*

*Идемо у небеса да
цариницима среће
сво вино попијемо
Идемо у небеса
хапавати комаде
од сунца размажене
Преко прага бијелих
невеста,
руже крију лошу вест.
Далеко од профућаних
зима спава снег.
Чујеш ли, сада нам се и
виле смију.*

УХВАЋЕН РИТАМ

Захваљујући изузетним успесима својих плоча Мајкл Џексон ретко издаје нов материјал. Претпоследњу плочу „Трилер“ објавио је пре пет година а последњу „Бед“ пре три. Сада је, изгледа, одлучио да убрза ритам. После плоче са највећим хитовима спрема нови албум који ће се појавити на тржишту овог лета. Шест нових песама за ову плочу већ је готово тако да се може очекивати још један платинасти погодак.

риште „Бошко Буха“.

Има ли на овој плочи ваше носталгије?

Гиле: Код мене нема, ја не размишљај тако. Ми смо и раније на концертима „Електричног оргазма“ ту и тамо усред песме „Крокодили долазе“ убацивали „Баба ро-

гу“.

Влада: А ја сам са Срђаном у гимназији свирао те песме за децу професора. Тако је почело, то су нам били први наступи.

Може ли се рећи да је ово нека врста школе рокенрола за клинце?

Гиле: Наравно, јер малој деци дају да слушају народњаке а боље је да воле рокенрол.

Влада: Додуше, ми мислимо да је тако боље, а време ће показати да ли смо били у праву.

Гиле: Ова плоча није

прављена само за децу. Мислим да она може да буде занимљива и одраслима, онима који нису заборавили да су некад били деца. Плоча је весела и неки људи су ми рекли: „Хвала ти што си ми вратио део детињства“.

П. Јањатовић

ПИШЕ: ЕЛИЗАБЕТА ЛУКИЋ-ЗЕЉУГ

ХОРОСКОП ЗА МЛАДЕ

ОД 16. ДО 22. ФЕБРУАРА

ОВАН (21. 3 – 20. 4)

Покушаћеш да пронађеш начин да у школи што боље стојиш, али нећеш имати довољно среће. Мораћеш да уложиш већи напор како би ти се жеље потпуно оствариле. Твој срећан дан биће 19, стога направи добар план. На љубавном пољу одржаћеш повољну ситуацију под условом да не показујеш неосновану љубомору и не сумњаш у осећања и искреност симпатије.

БИК (21. 4 – 20. 5)

Љубавни догађаји биће на првом месту. Желећеш да учврстиш везу са симпатијом, очекиваћеш озбиљне изјаве љубави и обећања. Контролиши своју потребу за „сигурном позицијом“ јер ћеш тако избећи чуђење партнера. У школи ће бити добро, обрати пажњу на предмете из природних наука. Чувај се прехладе током викенда.

БЛИЗАНЦИ (21. 5 – 21. 6)

Сунце ће бити у добром положају у односу на твој знак све до 19. па ћеш моћи мало боље да организујеш своје време и тако једноставније испуњаваш обавезе у школи. Љубавни живот неће бити нешто посебно, још си у авантуристичкој фази, забављаћеш се на свој начин.

РАК (22. 6 – 22. 7)

Венера (планета љубави и уметности) у сјајном је положају у односу на твој знак што ће ти донети пријатне тренутке са симпатијом а вероватно и промене на овом пољу ако још самујеш. У школи ће бити све у реду, блистаћеш а и звезде ће ти помоћи да на прави начин покажеш своје знање. Важан дан: 18. фебруар, сигурно ће ти се догодити нешто занимљиво.

ЛАВ (23. 7 – 23. 8)

На првом месту биће сређивање стања у школи, ово је повољно време да се јавиш и поправиш неке оцене. Љубавно небо и даље ће бити заклоњено облацима. Стрпи се још неки дан, звезде ти припремају изненађење и лепу промену. Чувај се 21. и 22. у тренутку непажње могло би се десити да повредиш ногу.

ДЕВИЦА (24. 8 – 22. 9)

Неколико планета шаље позитивне вибрације према теби и изненада побољшава ситуацију у школи и љубави. Моћи ћеш да се забављаш и освајаш симпатије особе која ти је врло драга, најповољнији дан биће 16. У школи ћеш имати одличне услове за добар старт у другом полугодшту. Лош дан за одговарање имаћеш 21, зато се добро припреми, избећи ћеш лошу оцену.

ВАГА (23. 9 – 22. 10)

Бићеш лоше воље, али труди се да то не показујеш претерано у кући, а нарочито 21. Стрпљиво саслушај родитеље и мудро изнеси своје примедбе. Јавиће ти се стара симпатија са жељом да обнови везу. Нећеш желети да наставиш, али прихвати сусрет, може да буде врло занимљиво.

ШКОРПИОН (23. 10 – 22. 11)

Звезде ти нису наклоњене, невоље у школи могле би некако да се среде, али ти не желиш решења која би могла привремено да ти олакшају ситуацију. Понекад вреди послушати савет искреног пријатеља. Љубавни јади и даље ће те држати изван стварности, нећеш моћи лако да се упустиш у везу са особом која ти се намеће и покушава да те освоји.

СТРЕЛАЦ (23. 11 – 21. 12)

Бринуће те тренутна беспарица, али стрпи се неколико дана, све ће се средити. У школи је и даље по старом, једино ће поље љубави бити у знаку промена. Лепо ћеш се осећати у друштву симпатије, сазнаћеш неке занимљиве појединости које ће пријати твојој сујети. Најлепши дан имаћеш 19. фебруара. Закажи саста-нак!

ЈАРАЦ (22. 12 – 20. 1)

Планета љубави (Венера) бора-ви у твом сазвежђу и ублажује утицај „непријатељски“ расположе-них планета. Ипак, неће се догађати ништа значајно, можда ћеш имати пријатне тренутке са симпатијом, али постоји могућност да се посвађаш са драгим пријатељем. Не би требало то да чиниш без разлога. Могуће су мање невоље са здрављем, највероватније због прехладе.

ВОДОЛИЈА (21. 1 – 19. 2)

Меркур (планета комуникације и интелекта) ушла је у твоје сазвежђе што ће се сигурно позитивно одразити на односе са пријатељима и друговима у школи и помоћи ти да лакше савладаш градиво. Твоје тајне жеље у вези са особом у знаку Ваге неће се испунити ни наредних дана. Причекај до почетка марта. Родитељи ће показати разумевање за једну необичну идеју.

РИБЕ (20. 2 – 20. 3)

Себичним понашањем покварићеш пријатељство са особом у знаку Јарца. Не би било наодмет да се понашаш обазривије јер после оваквих испада обично па-тиш. Пријатељи ти, ипак, много значе. У школи се 21. добро „наоружај“. Ако добијеш лошу оцену, моћи ћеш да је поправиш тек у мају.

	♈	♉	♊	♋	♌	♍	♎	♏	♐	♑	♒	♓
Матерњи језик	△	□	△	☆	□	○	☆	△	□	△	☆	○
Математика	☆	□	○	□	△	☆	○	□	△	☆	○	△
Страни језик	△	○	☆	△	□	△	☆	○	☆	△	□	×
Уметност	□	☆	○	□	☆	○	△	□	△	○	☆	○
Историја	☆	△	□	○	☆	×	□	○	☆	□	△	☆
Географија	○	☆	○	△	□	△	☆	□	○	☆	○	□
Друштвене науке	△	□	☆	○	□	△	☆	○	□	△	☆	△
Физика	□	○	△	□	△	☆	△	□	△	☆	○	□
Хемија	△	□	○	☆	△	□	○	☆	□	△	□	☆
Биологија	☆	△	□	△	○	△	□	○	☆	○	△	□
Техничке науке	○	☆	△	□	△	□	○	☆	△	□	☆	○

☆ - Звезде су ти врло наклоњене (5), □ - Нећеш заблистати (4), △ - Извући ћеш се (3), ○ - Имаш мале шансе (2), × - Лоше ти се пише (1)

Немам с ким да разговарам. Мој једини достојни саговорник то сам ја сам. Стојим на врху степеница које воде у пријемну дворану, где ме чекају све моје жене, окићене скупocenим накитом јер ово је тријумф ловца... тријумф Роџера Беламија, мој тријумф. Светлост блешти на витринама у којима се чувају стотине препарираних глава које сам освојио у поштеној борби.

Ја сам један од најмоћни-

**ЧАРЛС МУР
И
ХАРИ КАТНЕР**

ТРИЈУМФ ВЕЛИКОГ

јих људи Њујорка. Ту моћ ми дају ове главе.

Али, могу да разговарам једино са самим собом. Тачније, са другим Роџером Беламијем који је у мени. Можда тај мој унутрашњи Белами не одобрава ово што ја радим, али не могу престати јер сам рођен као ловац. На томе ми сви завиде. Ко се не би мењао са мношћем кад би то било могуће! Ипак, то сазнање не олакшава ми живот.

Кратко детињство

Слушај ме, Белами који си у мени. Потребно ми је да ме разумеш. Једног дана и ми можемо да се нађемо у витрини неког ловца. А сада, немаш разлога да се не осећаш пријатно. Ти, очигледно, не познајеш стварни свет у којем живимо. Можда је некад било друкчије, али ми смо данас у добро поодмаклом 21. веку. Сад је овако и узмицања нема.

Да ти објасним, мада не верујем да ћеш ме схватити. Ствар стоји овако: или ћеш завршити у витрини неког супарника, заједно са својом колекцијом глава, а твоје жене и деца биће отерани међу обичан народ, или ћеш наставити да побеђујеш. И кад најзад умреш, твој син ће наследити твоју колекцију, а ти ћеш постати бесмртан и добити споменик од провидне пластике у Централ-парку, као Ренвеј, Фалконер, Бренан и други славни ловци. И сви ће се сећати тебе и завидеће ти.

Фалконер је био велики ловац. Поживео је 52 године, што је за ловца лепа старост. Прича се да се убио, али и самоубиство се рачуна у природну смрт. Право је чудо да је сачувао главу тако дуго. Јер, конкуренција је све жешћа, стално пристижу млади.

Сећаш ли се, Белами који си у мени, оних година кад смо и ми били млади? Како

смо челичили наше тело припремајући се за позив који нас чека. Ја сам још млад и снажан и не престајем да одржавам кондицију напорним тренинзима.

А моје детињство? Трајало је само шест година, а онда су ме одвојили од мајке. То је био опроштај од породичне тоpline и нежности. Дуго после тога нисам видео мајку, а кад сам је поново срео, била је према мени сасвим друкчија. Ипак, то није био живот без задовољства. Јесте, владала је гвоздена дисциплина, али како је то било пријатно кад бих приликом дефилеа добио похвалу пред свима за вештину показану у неком дуелу или у некој од борилачких вештина!

Тада још нисам био наследник свога оца. Имао сам старијег брата. То сам постао кад је он једног дана погинуо приликом незгодног пада на тренингу.

И за све то време учили смо само једно: како да убијемо. Све је било подређено томе. То су нам од самог почетка уливали у главу.

Страх је при том био наш стални пратилац. Ако би мој отац у неком дуелу изгубио главу, мене и све моје отерали би из редова повлашћених. О, не, не бисмо били гладни. Савремена наука свима обезбеђује храну у изобиљу. Не бисмо остали ни без

крова над главом. Али постао бих део обичног света, а то значи збогом бесмртности, збогом слави великог ловца.

Ноћ у парку

Понекад сањам да спадам у обичан свет и онда се будим сав у зноју. А истина је да тај обичан свет живи удобније и боље од нас ловаца. Они уживају у јелу, наше јело је, међутим, без укуса јер је важно само да садржи све потребне састојке који обезбеђују сјајну физичку кондицију. Они спавају у меким постељама са својим женама. Ја, међутим, никад нисам спавао ни са једном од својих. Сва моја деца су плод вештачког оплођавања. Ја спавам на тврдој постељи, пијем само воду, тренирам свакодневно до изнемоглости. То је тежак живот, али једини који води у бесмртност и славу.

Доказ је у мојим витринама, тамо у пријемној дворани. Главе, главе... Погледај их, Белама! Стратонова је била мој први трофеј. Убио сам га у Централ-парку, у борби прса у прса. Овај ожиљак на слепоочници потиче из те ноћи. Тада сам увидео да морам бити још бржи.

Сваки пут кад ступим у Централ-парк страх и мржња ми притичу у помоћ. Ми тамо одлазимо само ноћу. Дотађа

нам се да долазимо из ноћи у ноћ пре но што успемо да задобијемо драгоцен трофеј. Ти то знаш: парк је ноћу забрањен свима осим ловцима. То је наше ловиште.

Колико сам пута био тамо у заседи гушећи страх и пуштајући мржњи на вољу! Никад нисам био сигуран да ми се већ у следећем тренутку оштро, хладно сечиво неће зарити у врат. Нема правила у парку. Пиштољ, нож, батина... све је дозвољено. Једанпут сам упао у замку. Њени оштри зупци зарили су ми се готово до кости. Али, отрпео сам бол и дочекао непријатеља метком у чело кад се појавио да покупи плен. Ено сада Милерове главе – јер то је био он – у доњем делу витрине.

Ја сам данас највећи ловац у Њујорку, али треба и даље, непрестано, да се доказујем. Сваки нови успех мораш припремати недељама и месецима. Мораш разапети своју мрежу обавештајаца по целом граду. Треба да знаш који су противници важни, а који не вреде труда. Чему борба с неким ловцем који у својој витрини има само десетак глава? Само ризикујеш да изгубиш сопствену и све оне које си дотад добио.

Песницом у екран

Још до јуче био сам први и сви су ми завидели. Џонатан

Хол и Бен Гризволд шкргутали су зубима мислећи на мене. Бил Линдман и Ник Коулз пребројавали су своје трофеје и звали ме преко видеофона преклињући ме, са сузама мржње и беса, да се сретнемо у парку, да им пружим шансу. Ја сам им се смејао у лице.

Тако је било до јуче.

А синоћ, Бен Гризволд је уграбио Холову главу. Сећаш ли се, Белама, како смо се осећали кад смо то чули? У први мах пожелео сам да умрем. Онда сам одбијао да поверујем у то. Не, није могуће да је добио *ту главу*! Џонатан Хол не би се пустио тек тако. Али, у себи сам знао да је тачно и да сада Гризволд има више глава од мене. Да је он сада први.

Ипак, пошао сам да се уверим у то. Стигао сам у тренутку кад су Бенови људи односили трофеје из Џонатанових витрина и кад су се Џонатанове жене и синови паковали за одлазак из палате. Ох, како сам у том тренутку мрзео Бена Гризволда!

Ипак, нисам се понео попут оних који одмах почну да цвиле и преклињу за сусрет у Централ-парку. Не! Имао сам план и вечерас ћу почети да га остварујем.

Те вечери навукао сам на десну руку рукавицу која је савршено подражавала изглед шаке: са длакама, нокти-

ма, венама и свим осталим. Укључио сам видеофон и позвао Бена Гризволда. На екрану се указало његово насмејано лице.

– Упућујем ти изазов, Бене – рекао сам. – Вечерас у девет, у Централ-парку, крај фонтане.

Он је прснуо у смех.

– Не пада ми на памет, Роџере. Шта бих тиме добио? Од синоћ, кад сам савладао великог Џонатана Хола, ја сам далеко испред тебе и осталих. Знаш ли да сам стрепео да ме неко од вас не предухитри. Зашто се ти ниси огледао са Џонатаном, Роџере?

– Ја хоћу твоју главу, Бене!

– Жао ми је. Не намеравам скоро да се вратим у Централ-парк. Заслужио сам одмор, зар не?

– Вечерас, Бене, у девет! – узвикнуо сам. – Ако не дођеш, сматраћу те кукавицом!

– Баш си ме узбудио – смејао се Бен. – Дођи сутра да видиш парад у моју част.

– Свињо! Гаде! Хуљо! – Почео сам да муцам од беса. А он се смејао.

То је било управо оно што сам хтео. Кад је мој планирани бес дошао до врхунца, прискочио сам екрану и треснуо га снажним ударцем песнице. Стакло се разлетело у парампарчад, а с њим и одвратни лик Бена Гризволда.

Мамац за ривала

Сад је требало остварити други део плана. Скинуо сам рукавицу и позвао свог најпозданијег слугу (криминалца коме сам пружио азил и који ће умрети ако ја умрем). Док ми је превијао неповређену десну шаку, научио сам га шта да каже послужу и женама.

Знао сам да Бен има своје људе међу њима, као што их имам и ја у његовој палати, и да ће за мање од једног сата бити обавештен да сам повређен.

Целог сутрашњег дана, у гимнастичкој дворани, увежбавао сам са својим тренером руковање ножем и пиштољем левом руком. Све време глумио сам човека кога раздире бес.

Из свега тога Бен Гризволд је требало да закључи само једно: да ћу ја, ако ноћас заиста одем у Централ-парк, бити лак плен.

Но, тај мамац још није био довољан да га извуче из куће. Зато сам протурио глас да Бил Линдман и Ник Коулз, очајни колико и ја због Беновог успеха, имају намеру да се сусретну исте ноћи у Централ-парку. Онај који остане

жив имаће толико глава да ће постати господар Њујорка.

Сад сам имао само да чекам да Гризволд загризе. Могао сам да замислим на каквим је мукама. Његов тријумф је био угрожен још пре него што је и почео, али сад му се пружала прилика да га учврсти. Прилика која се више неће поновити: крај фонтане ће наћи Роџера Беламија чија је десница онеспособљена за борбу!

Кад је пала ноћ, обукао сам ловачко одело: црно, непробојно за метке, али које је допуштало слободу покрета. Руке и лице обојио сам црно. Узео сам пиштољ и нож чије је сечиво било израђено тако да се не пресијава. Целог тог дана пазио сам да се не служим десном руком знајући да ме Гризволдови шпијуни посматрају.

Најзад сам кренуо према оном улазу у Централ-парк који је најближи фонтани. Дотле су могли да ме прате радознали погледи, али даље не.

Кад сам уронио у таму парка, скинуо сам завој са руке. Затим, сам шуњајући се уз сам зид, кренуо према улазу најближем Гризволдовој палати. Рачунао сам да ће он, решен да што пре обави посао и одмах се врати, изабрати најкраћи пут до фонтане. При том сам имао у виду да он није баш неки мислилац.

Не сећам се...

Чекао сам уживајући у самотњи. Дрвеће је шуморило у мраку. Месец се управо дизао, тамо иза Лонг ајленда. Размишљао сам о томе како ће се исто овако дизати и кад мене више не буде и како ће својом хладном светлошћу обасјавати моју пластичну статуу. Моју и твоју, Белами који си у мени...

Још издалека сам приметио Гризволда и натерао себе да одагнам сваку другу мисао осим оне да треба убити. Радио сам то увек у оваквим тренуцима. И, као и увек, страх се полако пењао из мојих дубина. Страх и нешто друго, нешто у мени – да ли си то ти, Белами? – што ми је говорило да ја, у ствари, не желим да убијам.

Саме борбе не сећам се најбоље. Не знам ни колико је трајала. Знам само да је била жестока и да је вођена у тишини како не бисмо привукли пажњу других ловаца.

На крају сам имао његову главу.

Месец се још успињао. На излазу из парка узео сам такси. За неколико минута био

сам код куће, са својим трофејом. Пре но што сам се препустио бризи лекара дао сам упутства за организовање тријумфа сутра у поноћ.

Док сам лежао на столу и лекари видали моје ране, новост се већ прочула градом. Моје слуге су из Гризволдвог дома увелико износиле његове трофеје да би их прикључиле онима у мојој дворани. Мајстори су морали да направе додатне витрине да би било довољно места за њих. Поново сам био најмоћнији човек у Њујорку. Моћнији него раније.

Веровао сам, у том тренутку, да је то тријумф.

Страх који гуши

И сад, стојим на врху стеница и посматрам блештаво осветљену дворану. Гледам дуге низове трофеја, гледам своје жене и њихов накит. Слуге су пошле да отворе тешка бронзана врата. Ко то долази? Сви велики ловци. Да укажу поштовање највећем међу њима.

И у том узвишеном тренутку осетио сам страх. Страх да пред вратима нема никог, да су сви отишли на другу страну јер је управо стигла вест да је неки ловац, претекавши ме, узео главу старог Мардока, приграбио његове трофеје и сада слави свој тријумф.

Страх ме гушио. Сад ћу то сазнати. Врата су почела да се отварају...

Не, не! Тамо кличу моје име. Ево и маса званица, заглавили су врата колико их је. Ловци и њихове накинђурене жене, који ће за секунд преплавити пријемну дворану и дивити се мојим трофејима. Без разлога сам се плашио. Ноћас је мој тријумф, нико ми га неће узети.

Ту је Линдман, ено и Коулза. На лицу им видим шта мисле. Нестрпљиви су да поразговарају насамо са мном, да ме наговоре на дуел у Централ-парку.

Сви ми машу, сви узвикују моје име.

Дао сам знак једном од слуга и он ми је пружио до врха пуну чашу. Сада ја гледам с висине све ловце Њујорка – гледам их с висине свог тријумфа и дижем чашу.

Испио сам је.

Ловци, сад ничим више не можете помутити мој тријумф! Дизаћу се поносно, оличен у провидној пластици, сличан неком богу, овенчан славом која ће трајати вечно.

Отров је брзо деловао.

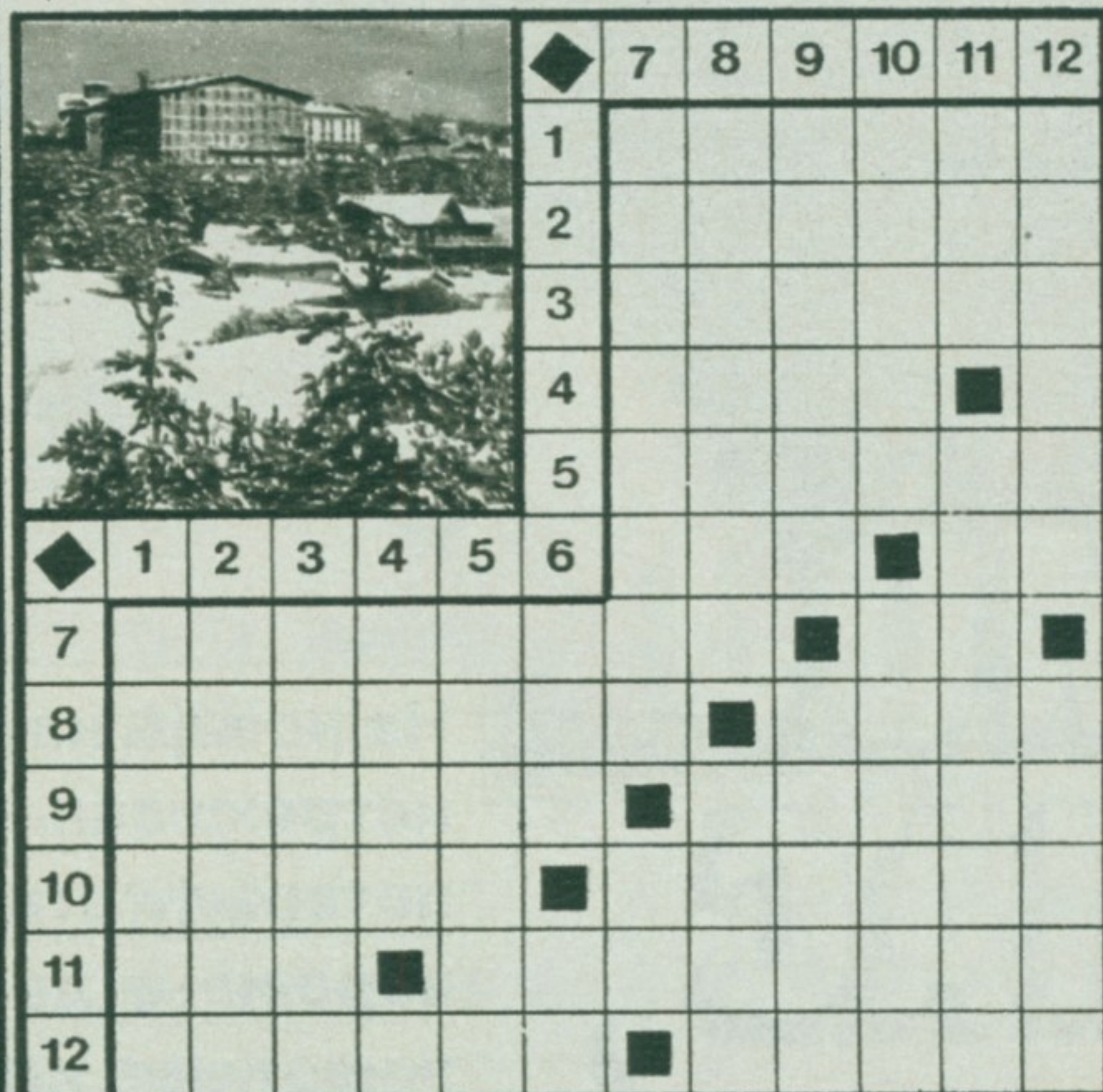
Ево га, ово је прави тријумф!

Р. П. Т.

ЕНИМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

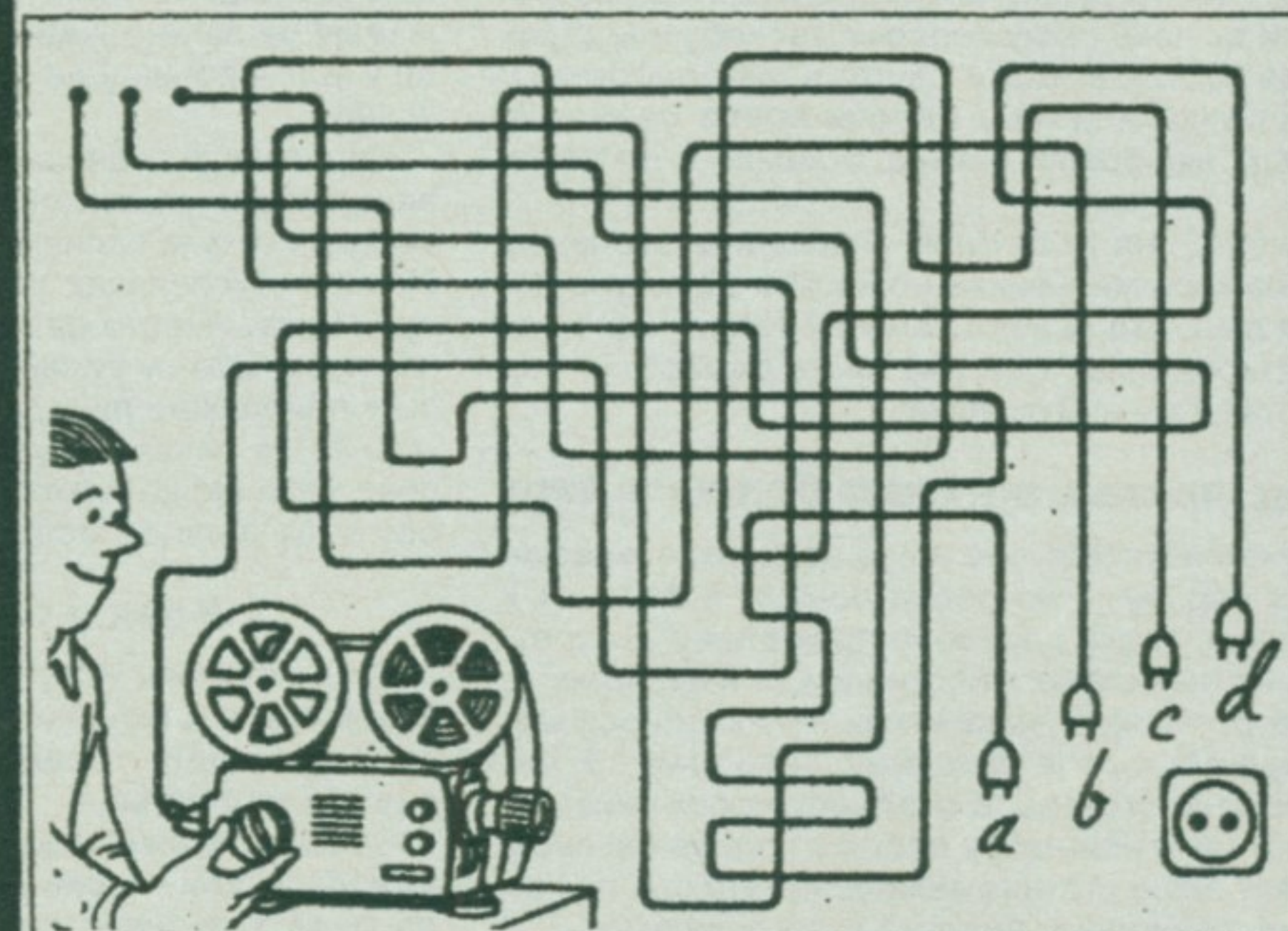
УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ВОДОРАВНО: 1. Некадашња хаљина са набораним доњим делом (тур.), 2. Друга, ина, 3. Оснивач задужбине, 4. Притока Саве у Словенији – Симбол угљеника, 5. Аутори, 6. Стара мера за земљиште – Ауто-ознака за Исланд, 7. Планина у Србији (видите слику) – Ауто-ознака за Грчку, 8. Уређај који под одређеним условима делује сам – Посебан облик зидног електричног утикача, 9. Кираџија – Турбан, ахмедија, 10. Поправак, обнова (тур.) – Узица за везивање ципела, 11. Чилеански песник, Педро де – Изложбени предмет, 12. Озледити ватреним оружјем – Велико језеро у Финској (Инари).

УСПРАВНО: 1. Завеса, 2. Скитање (мн.), 3. Козачки заповедник, 4. Име кошаркаша Кукоча – Свеза, 5. Турска добротворна кухиња, 6. Лука на Црногорском приморју – Ауто-ознака за Кикинду, 7. Врста плеса, пореклом из Америке – Честа скраћеница на крају писма, 8. Искрцавање – Словеначка певачица, Мајда, 9. Органско једињење – Име америчке глумице Тејт, 10. Припадник азијског народа – Широка, јака трака и појас од ње, 11. Телефонски позив – Кружна тес-тера, 12. Врста цвећа – Врста мреже за риболов (мн.).

КОЈИ КАБЛ?

Који од четири кабла треба укључити да би пројектор прорадио?

МОЈ ПАС, МОЈ

ПСИХИЈАТАР

Најновија научна истраживања само потврђују старо веровање да животиње имају необјашњиву моћ да лече

У истраживачком центру Маратон, на Флориди, делфини учествују у лечењу монголоидне деце.

Ништа тако успешно не уклања напетост нагомилану у данашњем човеку као — јужноамеричка лама! Ова животиња дугачког врата постала је омиљени „седатив“ међу бизнисменима Волстрита и лондонског Ситија. Гледајте како је тиха и блага и умирићете се далеко боље него на најскупој сеанси најизвиканијег психијатра, тврде они. Наравно, посматрањем ламе не могу сви да лече своју нервозу, тескобу или страх јер за то треба имати башту и јако дубок џеп: цена мужјака ламе у Европи креће се око 20 хиљада најновијих динара, а женке и до целих 50!

Узгред, шта је са оном незгодном особином јужноамеричке камиле која хоће да плује посред лица кад је неко наљути? Ни случајно, кажу природњаци, сем ако нисте беообразни бар као три Душка Дугоушка.

Срне прихватају само болесну децу

Данашњи човек све више се окреће животињама кад му је потребна помоћ, и физичка и психичка. Уз то, одавно је примећено да проучавање понашања животиња и те како помаже да се разумеју и механизми неких односа међу људима. Све је то заједно било тема 15. међународног конгреса о односу човек-животиња који је у новембру прошле године окупио у Монаку више стотина лекара, психолога, психијатара, социолога, биолога и ветеринара.

Један од најпознатијих међу њима је Борис

Сирилник, психијатар из француског града Тулона, одушевљени присталица етологије — проучавања понашања животиња. Његову пажњу привукло је држање срна у резервату Саблет: док су од свих осталих бежале, ове плахе животиње допуштале су да им приђу и мазе се с њима деца оболела од аутизма. Ова деца, потпуно повучена у себе, без икакве везе са околним светом, потпуно празног погледа, приближавају се лагано животињама све док не ударе у њих и почињу да се мазе уз њихово глатко крзно.

Сирилник је годинама проучавао језик знакова и сигнала упозорења између деце и срна на основу којих је касније екипа психотерапеута у Марсељу успела да успостави везе са малим аутистима. Уместо да гризу усне или се ударају по глави, што су раније чинили кад би им терапеут приближио лице, деца би се шћућурила и мазила уз лекара. Аутизам није побеђен, али прва веза може помоћи да се сруши зид који ову децу дели од осталог света.

Коза у Синг-Сингу

Други научник Ибер Монтањер доказао је да присуство пса може и те како да помогне детету да превазиђе грешке које у васпитању чине његови родитељи.

— Кад дете има невоља у школи, или су лоши односи у кући — каже др Монтањер — оно хоће да буде агресивно према псу. Пас, међутим, углавном одбија да учествује у тој „игри“ и не

узвраћа му. То тера дете да промени понашање и смири се. Овај „лек“ је утолико бољи што је пас старији од детета, ако је у кући био и пре његовог рођења и ако је у питању — женка!

Најбољи човеков пријатељ је и фантастичан детектив који непогрешиво открива расположење детета. Захваљујући изванредном њуху он просто осећа кад нешто није у реду. Ибер Монтањер управо ради на откривању улоге мириса у споразумевању деце, пса и, веровали или не, деце и одраслих!

На универзитету Пенсилванија група истраживача претворила је мачке и псе у праве дадиље за људе такозваног трећег доба: откако имају друштво, старци и старице постали су много друштвенији, а број позива за лекарску помоћ се преполовио.

— Пси нас, очигледно, подсећају да нико не може сам — објашњава др Сирилник који у својој психијатријској ординацији све чешће пацијентима уместо лекова преписује пса и мачку, нарочито онима који пате од разних врста страхова. Неки од њих, рецимо, смртно страхују кад треба да изађу у свет који им није близак, а пас је одличан начин да се успостави веза између куће и спољнег света.

У Сједињеним Америчким Државама животиње однедавно играју улогу и при обучавању затвореника за нове послове. Мајка Хилдегар Џорџ из Бетлејема (Пенсилванија) прва је успела да врата казнионице отвори за псе, птице, зечева, мачке, чак и за једну козу. После тога успех затвореника у професионалној обуци знатно се поправио.

Читају нам мисли?

Откуд животињама та способност да лече?

Отуд што знају, разумеју друге врсте говора различите од нашег, сматрају етологисти. Практично то значи да животиње осете наше реакције и пре но што их изразимо, углавном на основу сигнала, звукова и мириса, којих ми сами најчешће и нисмо свесни. Директор једне етолошке лабораторије тврди да његов пас скочи и дође до врата док он још седи у фотељи и размишља да крене са њим у шетњу. Значи ли то да му чита мисли? У питању је нешто сасвим друго. Пас хвата неки знак, можда промену у мишићној активности господара који још није

устао, али се за то спрема. Ове контракције пас прима као звучни сигнал који препознаје, повезује са одређеним околностима и реагује.

Етолози су помогли и да се разреши тајна пријатељства између човека и пса. Како се и зашто њихови путеви поклапају? Свакако зато што деле један врло сличан свет са заједничким опажањима. Са другим животињама као што су, рецимо, птице, спразумевање је много сложеније, ако не и немогуће. „Покушајте да се шалите са мравом!”, предлаже Сирилник смејући се.

Хоће ли ова најновија сазнања о лековитом дејству животиња на човека учинити да се промени њихов статус?

Познати британски истраживач Дезмонд Морис, чија је изванредна књига „Упознајте своју мачку” преведана и код нас, један је од првих који је почео да проучава везе човек-животиња. На конгресу у Монаку изнео је најкрупније промене у представи о мачки током векова у различитим цивилизацијама. У старом Египту мачка је била света животиња и оног ко би је убио чекала је смртна казна. Касније у хришћанству постала је оличење самог сатане, помоћник вештица и чаробњака, да би се на крају у западним земљама претворила у кућног љубимца. Само у Великој Британији данас има близу 10 милиона мачака и 15 милиона паса, а у САД их укупно има преко 100 милиона!

И, у ствари, бира ли човек животињу или се догађа сасвим супротно? Нису ли – како мисли Морис – мачке прави господари наше планете, бар оног западног дела?

– Док се ми трудимо и знојимо да зарадимо за себе и њу, трчимо да јој понудимо сардине, паштету или пилеће крилце, она спокојно преде на фотељи испред телевизора, баш на нашем омиљеном месту, мењајући позе и тражећи још удобнији положај уз још мекши јастук.

В. М.

Мали мајмуни, као што је овај на фотографији, праве су дадиље хендикепираној деци: капуцинер овој девојчици сервира доручак, окреће странице часописа и књига, прави јој друштво и забавља је.

Затвореници у граду Хантсвилу, у држави Алабами, однедавно се „преваспитавају” уз помоћ коња.

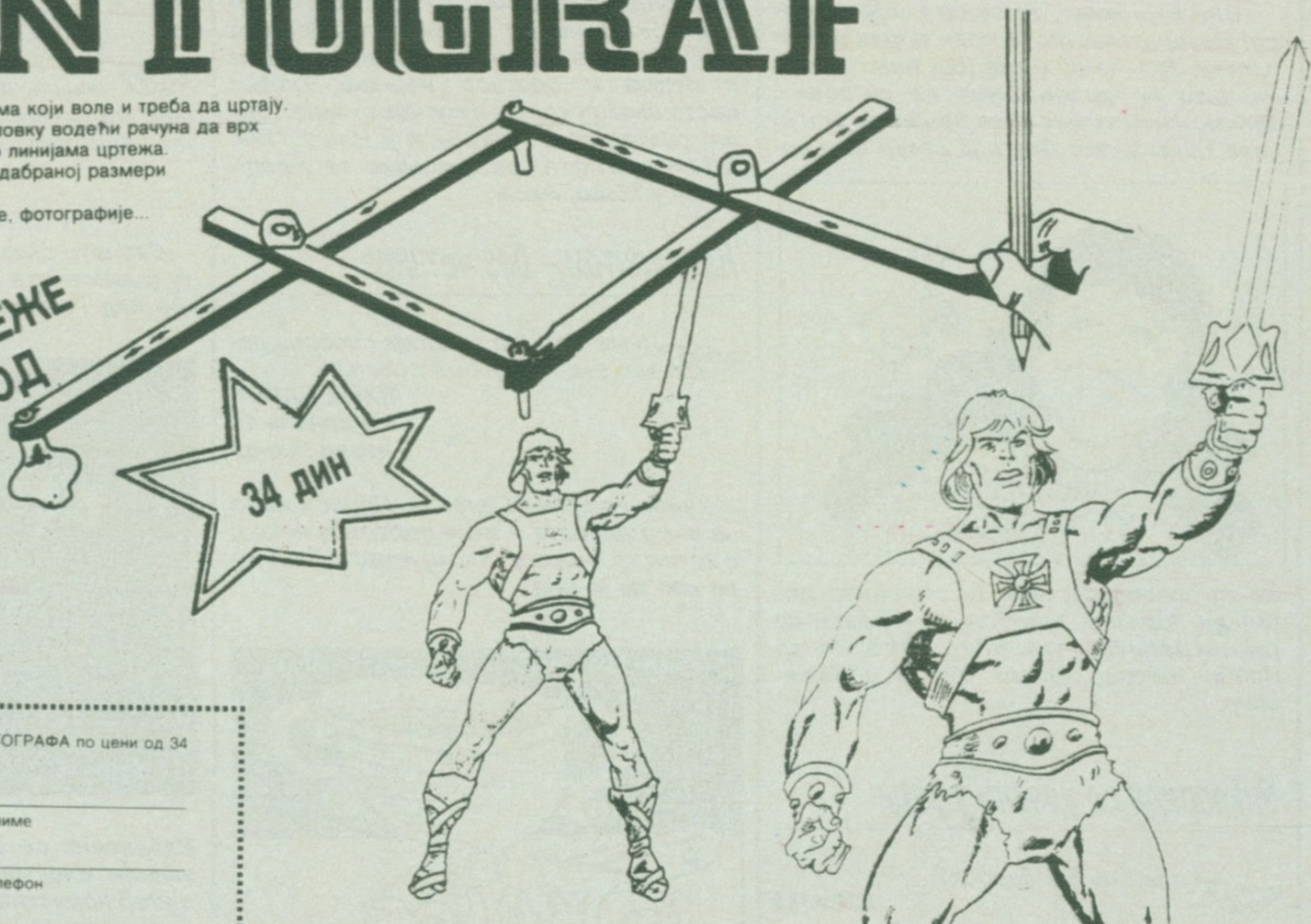

ПАНТОГРАФ

ПАНТОГРАФ помаже онима који воле и треба да цртају. Једноставно померајте оловку водећи рачуна да врх шиљка пантографа иде по линијама цртежа. На овај начин можете у одабраној размери повећати разне цртеже, географске карте, постере, фотографије...

ПОВЕЋАВА ЦРТЕЖЕ
У РАЗМЕРАМА ОД
1,5:1 ДО 5:1

34 ДИН

Наручујем _____ ком ПАНТОГРАФА по цени од 34 динара

Име и презиме

Адреса и телефон

Место

Плаћање поузећем увећано за трошкове поштарине „КОМЕХ” – АГ, Земун, ул. Тошин бунар 19, 11080 Земун. Тел. 196-154.

Продаје:
КОМЕХ-АГ, Земун, Т. Бунар 19,
ПРОСВЕТА, Чика Љубина 1

Уређује: Диего Варагић

Главу горе

Мислим да сам изгубила вољу за живот. У ствари, то није тачно речено... Желим да живим и радујем се животу, али ми је све тешко. Шта да радим?

БЕОГРАБАНКА

„Они који живе, то су они који се боре! Незадовољство је први корак ка напретку. Јер, чашу меда још нико не попи, што је чашом жучи не загорчи... Дакле, живети није увек пријатно, али је увек занимљиво. Друга је ствар што не-

ма тог филозофа који би стрпљиво могао да поднесе зубобољу!" – рекли су (датим редоследом): Виктор Иго, Оскар Вајлд, Његош, Густав Матош и Шекспир.

Риђобради се удавио у реци

Ко је био Барбароса?

СУЗАНА
Лазаревац

Фридрих I Барбароса (Риђобради) био је немачки краљ и римски цар (1152–90). Водио је више ратова у Ита-

ЈА ИМАМ ПСА РОТВАЈЛЕРА.
ОН ИМА 9 МЕСЕЦИ.
ТОЛИКО ЈЕ ПАМЕТАН САМО ЈОШ
АА ГОВОРИ БИО БИ ПРАВИ ЧОВЕК
ПА КАА ЈЕ ТОЛИКО ПАМЕТАН
И ДОБАР МОЛИМ ВАС РЕЦИ
ТЕ НЕШТО ПИШЕ. О ЊЕМУ.
СТАНИСЛАВЉЕВИЋ
КАТАРИНА. НОВА
ПАЗОВА

Име је добио по градићу Ротвајл у Немачкој. Потиче од римских пастирских паса... Дуго се користио за лов на дивље свиње, а данас – и у полицијској служби. И сама знаш да му очи дају добродушан и самопоуздан израз, да је привржен, услужан, послушан и добар чувар. Да је човек, био би добар преко очекивања!

лији да би потчинио богате ломбардијске градове и приморао папу на покорност. Поражен је у бици код Лењана 1176, после чега се покајнички измирио с папом и преузео вођење Трећег крсташког рата. На путу кроз наше земље састао се с Немањом у Нишу 1189. При повратку из рата удавио се у реци Гексу у Малој Азији.

Калодонтом – без четкице

Чиме могу да очистим сребрни пехар кад поцрни од стајања?

МИНА БАЛИЋ
Мајданска 13
Титово Ужице

Учини то зубном пастом. Нанеси мало на комадић вате и тиме протрљај пехар, а затим га опери у чистој води – блистаће као да је нов.

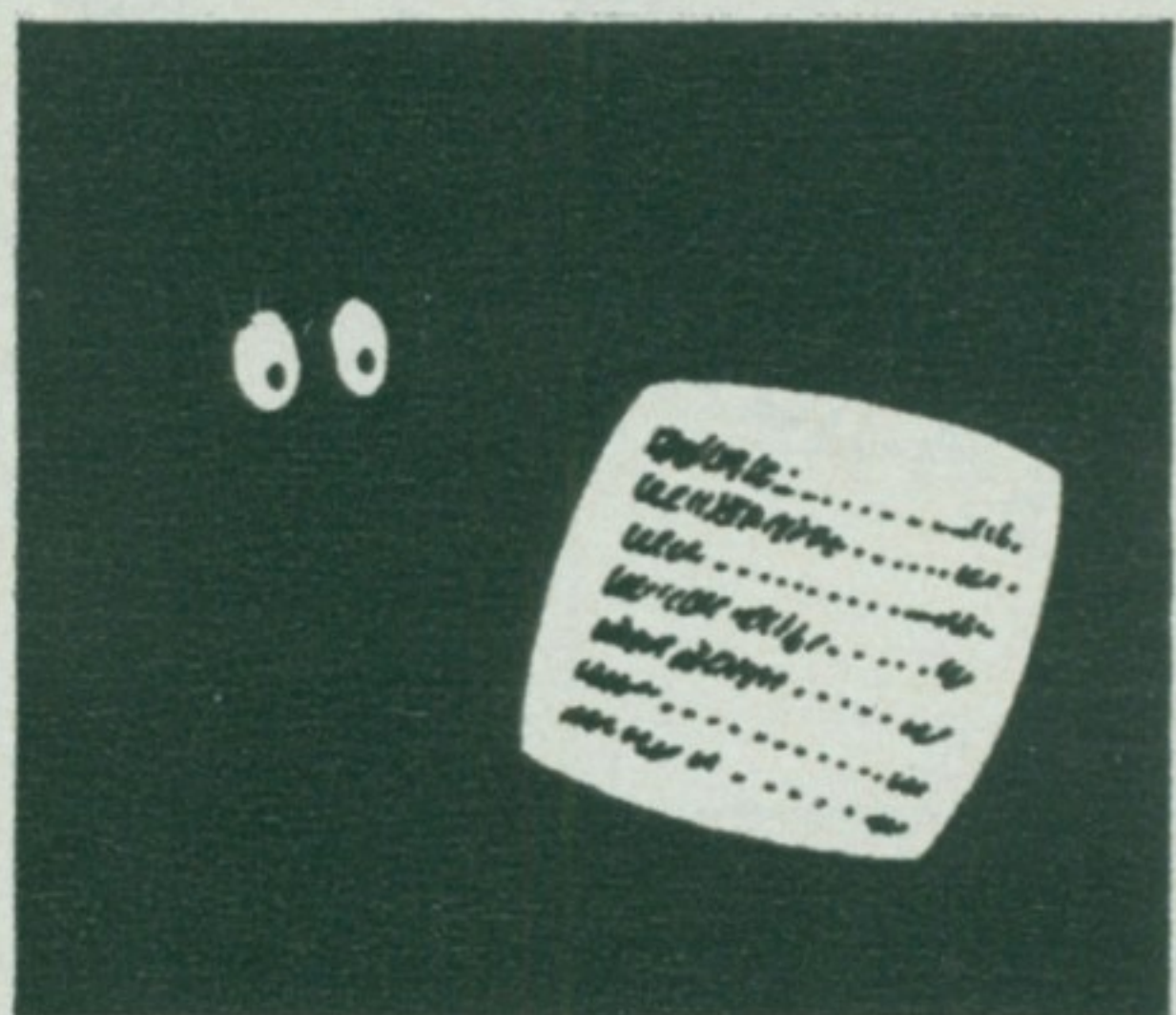

Компјутер у мраку

Чуо сам да рачунар памти неограничено, али само док се не угаси. Зато ме занима да ли троши много струје, јер намеравам да га користим за учење.

БОЈАН ГОЛУБОВИЋ
Пирот

Све што снимиш на касету или дискету (зависи шта имаш) неће да се избрише кад компјутер искључиш из струје.

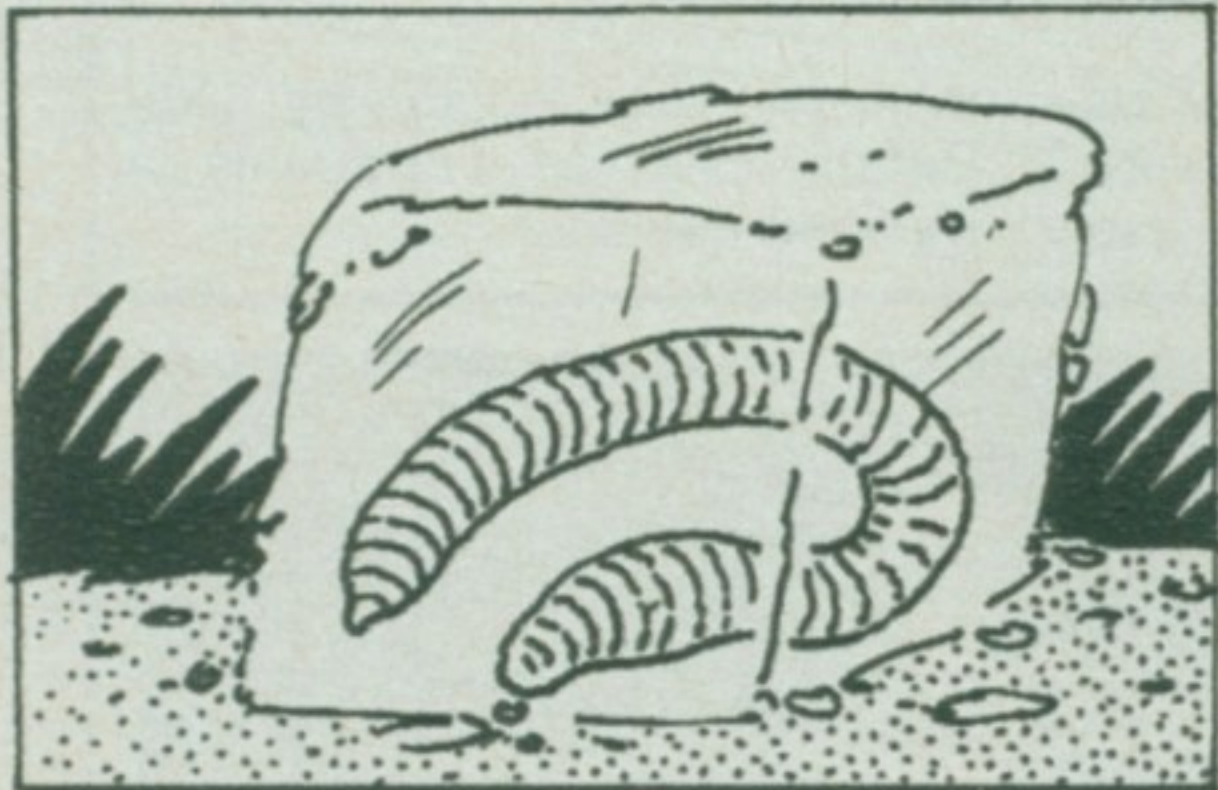
Избрисаће се само оно што је у такваном електричном стању – кад компјутер користиш за рад – неки текст, математички задатак, шема и сл. Али, без обзира да ли ћеш компјутер искључивати из електричне мреже или не, добро је да знаш да не троши много струје и да због тога треба најмање да бринеш.

Живе - у леду!

Занима ме где глисте живе зими кад је земља залеђена.

МИЛАН
Суботица

Кад дође зима, глисте се повлаче у дубље слојеве земље, али никад до-

вољно дубоко да не може да им се догоди да се смрзну! Међутим, то смрзавање им уопште не смета. Да би то доказали, научници су их потапали у течан азот и тако замрзавали, а затим стављали у топлу воду да их одмрзну, при чему су оне настављале да живе као да се ништа није догодило.

Сликар без алата

Где могу да купим штафелај? По-мало сликам, па ће ми добро доћи.

ИВАНА
Београд

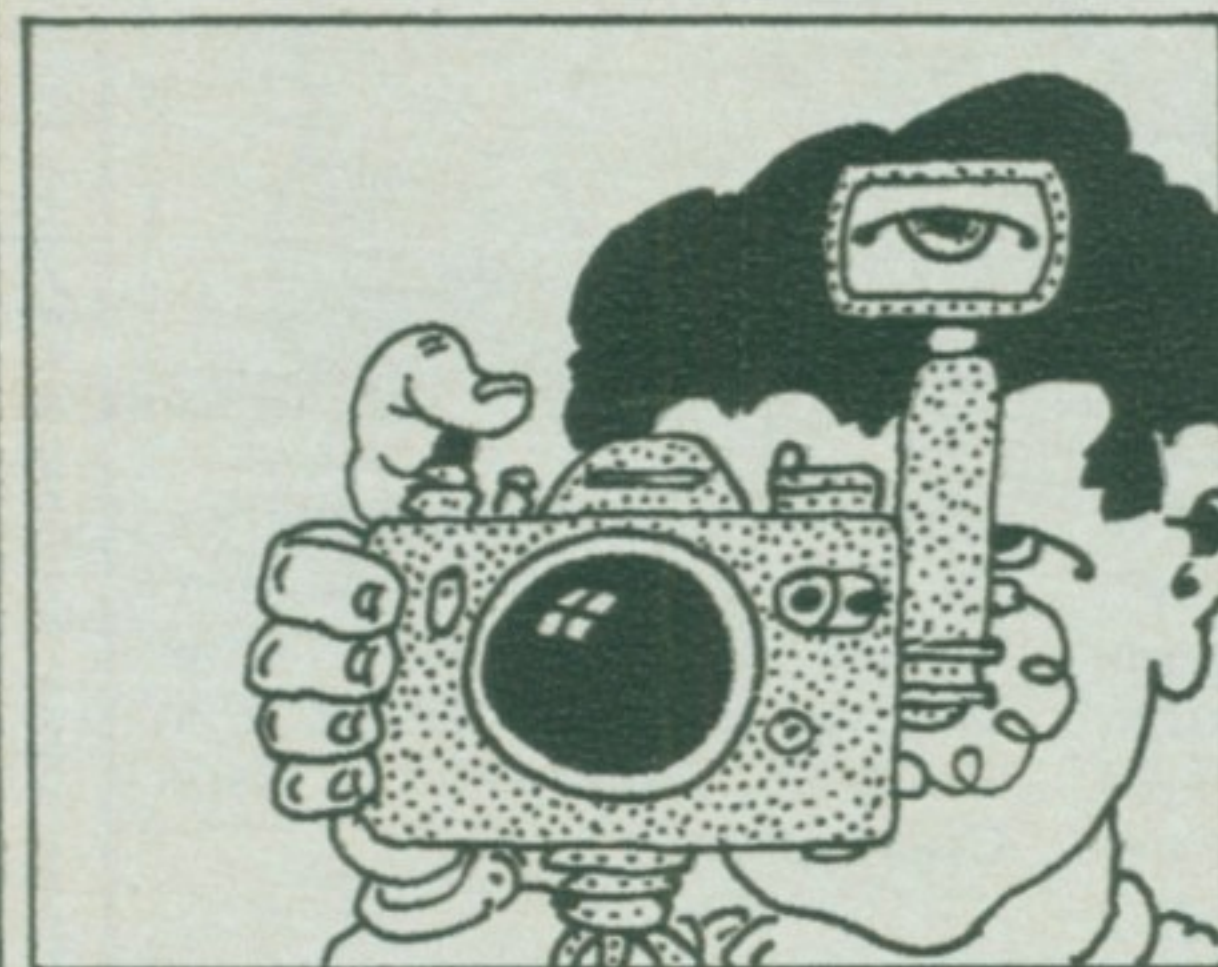
Наћи ћеш га у Београду у продавници „Монпарнас“ у улици Бориса Кидрича 50. Цену, и да ли га тренутно има, можеш да сазнаш преко телефона: 438-435.

Блиц промена боје очију

На готово свакој фотографији у боји очи су ми црвене, а иначе су зелене. Шта је разлог?

МАРИЈА
Книн

Код снимања филмом у боји - с блицом - ако онај кога снимају гледа право у објектив, а уз то има плаве или зелене очи, на фотографији ће оне увек бити црвене. То је феномен који нема право објашњење, али се може избећи гледањем у страну.

ТРАЖИМО

ПРИЈАТЕЉЕ

Милкица Перић, Имер Мона 72, 38250 Њилане - 15 година, воли музику, сакупља постере, навија за Партизан.

Нена Опетчевска, 27. марта 49, 96330 Струга - 12 година, воли музику, пише песме, сакупља постере, салвете и значке.

Звонимир Шабан, Пут станара 46, 57000 Задар - 13 година, воли музику и спорт.

Драган Бакша, Браће Грбића 132, 85347 Игало - 11 година, сакупља сличице „Животињско царство“, значке и постере.

Наташа Плавшић, Радомира Путника 54, 25000 Сомбор - 13 година, воли музику, спорт и дружење.

Сања Бакић, Ваљевска 27, 25000 Сомбор - 13 година, воли све што воле млади.

Марио Бекеш, Каштеланска 41, 54000 Осијек - 17 година, воли музику и дописивање, бави се спортом.

Анета Бајовић, Ђуре Салаја 2/6, 36000 Краљево - 12 година, воли музику, сакупља постере, навија за Црвену звезду, не воли фудбал.

Драган Павловић, Авалски пут 12, 11224 Врчин - 24 године, воли музику, путовања и дописивање.

Драгана Јоцић, Бориса Кидрича 30/9, 18330 Бабушница - 14 година, воли музику и плес, сакупља све о Бајаги.

Димитар Димитров, Софија - Младост 4, Бл. 454 вх. Б. ап. 49, Булгарија - 30 година, сакупља значке.

Светлана Костић, Миладина Поповића 65, 38000 Приштина - 12 година, сакупља салвете, писма и честитке.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

УКРШТЕНЕ РЕЧИ: фистан, остала, ктитор, Сора, ц, творци, рал, ис, Златибор, гр, аутомат, шуко, станар, сарук, тамир, пертла, Оња, експонат, ранити, Енаре.

КОЈИ КАБЛ: кабл Д.

ПОЛИТИКИНИ ЗАБАВНИК

БРОЈ 1990

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НИП „ПОЛИТИКА“
др Живорад Минових

В. д. главног и одговорног уредника
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ

Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић и Никша Стипчевић. Чланови Савета из Редакције: Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:

Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (графичко-технички уредник), Славољуб Кеџић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Иванка Миладиновић, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрновић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црнобарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ - редакција „ПОЛИТИКИНИ ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд. Поштански факс 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

Месечна 26 динара, тромесечна 78 динара, полугодишња 156 динара

ПРЕТПЛАТА

ЗА ИНОСТРАНСТВО:

Месечна 52 динара, тромесечна 156 динара, полугодишња 312 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875 уз обавезну назнаку НИП „Политика“ - ПРЕТПЛАТА ЗА ЛИСТ: „ПОЛИТИКИНИ ЗАБАВНИК“

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО
У СТРАНОЈ ВАЛУТИ - ШЕСТОМЕСЕЧНА:

САД	USD	26.-
СР НЕМАЧКА	DEM	45.-
ШВЕДСКА	SEK	162.-
ФРАНЦУСКА	FRF	153.-
ШВАЈЦАРСКА	CHF	40.-

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НИП „Политика“ код „ИНВЕСТБАНКЕ“ - Београд, на рачун број: 60811-620-63-257300-

-00054 уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИНИ ЗАБАВНИК“

* ГОДИШЊУ ПРЕТПЛАТУ
НА ЛИСТ НЕ ПРИМАМО.

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

ВИДЕО

БАРОМЕТАР

1. To Kill a Priest – Убити свештеника (1988)

Филм о истинитом догађају из новије пољске историје. То је потресна прича о свештенику који се, супротно званичном ставу Цркве, ставио на страну забрањених синдиката „Солидарности“ и тако навучао на себе бес власти. Филм је режирала Агњешка Холанд, а главне улоге тумаче Кристофер Ламберт, Ед Харис и Џош Екланд.

3. Lost Angels – Изгубљени анђели (1989)

Тими је дечак из добростејеће породице и нема нарочитих брига у животу, али под утицајем свог старијег полу-

брата Ендија, све чешће се сукобљава са законом. Због тога и доспева у неку врсту поправног дома, где уз помоћ једног психијатра почиње да схвата бесмисленост онога што је чинио. Међутим, Енди му и даље не да мира. Редитељ филма је Хју Хадсон („Ватрене кочије“, „Револуција“, „Легенда о Грејстоку“), а главне улоге тумаче Доналд Сатерленд и Адам Хоровиц.

2. Skin Deep – Крајња површност (1989)

Пошто га је жена избацила из куће, Зек, некада успешан писац, покушава да се прилагоди околностима, али то му никако не успева. Тоне све дубље и полако се одаје алкохолу... То је, најкраће, садржај ове изврсне комедије Блејка Едвардса („Састанак са непознатим“, „Пинк Пан-

тер“, „Десетка“, „Шта си радио у рату, тата?“, „Виктор, Викторија“) у, којој се у глав-

ним улогама појављују Џон Ритер, Винсент Гарденија и Џулијен Филипс.

4. Do The Right Thing – Уради праву ствар (1989)

Филм је жестока критика прилика у америчком друштву, а посебно проблема расизма. У крају у којем углав-

Сцена из филма „Уради праву ствар“
Спајка Лија

ном живе Црнци један Италијан већ годинама има пицерију. Његови односи са суседима на изглед су добри, али већ први сукоб доводи до

трагичних последица. Редитељ и главни глумац је Спајк Ли, а партнери су му Дани Ајело, Ози Дејвис и Ричард Едсон.

5. Parenthood – Родитељи и деца (1989)

Како васпитавати децу? Питање је старо колико и свет, а одговора је, зна се, много. У

овој шармантној комедији Рона Хауарда („Чаура“, „Вилоу“) приказано је неколико таквих „случајева“ – из исте породице – родитељских настојања да правилно одгаје своју децу. И, наравно, свако верује у

своје методе, без обзира како оне другоме изгледале. Главне улоге тумаче Стив Мартин, Џејсон Робардс, Рик Моранис, Дајан Вист и Мари Стинбурген.

В. Радосављевић

У БОРБИ ПРОТИВ ЗЛОЧИНА

BATMAN, ROBIN, and indicia are trademarks of DC Comics Inc. All Rights Reserved.

ДАРБИ!

ГОТОВ СИ, БЕТМЕНЕ!

ПАЗИ, БРЕ!

ОП! СПОТА-КАО САМ СЕ!

ХВАЛА, БЛЕКИ!

ХММ... НИСАМ ВИДЕО ДА СЕ СПОТАКАО НА НЕШТО!

КАО ДА МИ ЈЕ БЛЕКИ НАМЕРНО СПАСАО УКИ-ВОТ!

ДА ВИДИМО КАКАВ СИ БЕЗ ПИШТОЛА, ДАРБИ!

ОВО ЈЕ, ЗА МОЈЕ ПЛАНОВЕ, БОЉЕ ОД МЕТКА!

ПРАВО У ГЛАВУ, БЕТМЕНЕ! И, САДА СИ ВАМ ИГРЕ!

У ЖАРУ БОРБЕ, БЕТМЕН ЈЕ ПРЕКАСНО СПАСИО БЛЕКИЈЕВ ПОКРЕТ...

... И НИЈЕ УСПЕО ДА СЕ ИЗМАКНЕ...

ДОБАР ПОГОДАК, БЛЕКИ!

ОКЕЈ, СПАЖ! НАТРАГ У СОБУ! БЕТМЕН ЈЕ МОЈА БРИГА!

ГДЕ ЈЕ? ЗГРОМИКУ ГА!

ДРУГИ ПУТ, ГАНЕРЕ! СРЕЂЕН ЈЕ! УСТАЈ И ДОВЕДИ КЛИНКА!

ЗАХВАЉУЈУКИ ТВОМ ПОЗИВУ! БАШ ТИ ХВАЛА!

БЕТМЕНЕ! И ТЕБЕ СУ УХВАТИЛИ!

ИДЕМ ПО ОНУ ДВОЈИКУ НА КРОВУ! А ВИ ЗНАТЕ ШТА ТРЕБА ДА РАДИТЕ!

ЗНАМО, ШЕФЕ!

ПО ЈЕДАН МЕТАК ЗА СВАКОТА И, ПОСТАЊУ СЛАВАН!

СМИРИ СЕ, МОМЧЕ! ИЗБЕГАО САМ ПРВУ ЗАМКУ! А ОНДА САМ ИМАО ПЕКИ ТО ЈЕ СВЕ!

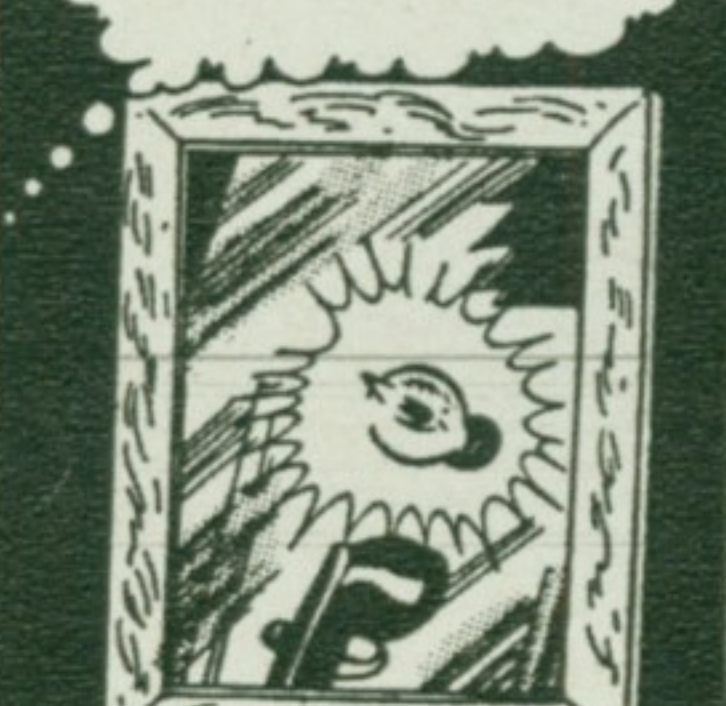
ЈА САМ КРИВ, БЕТМЕНЕ!

ОДСЈАЈ У ОГЛЕДАЛУ... КАО ДА ЈЕ НЕКАКАВ СИГНАЛ!

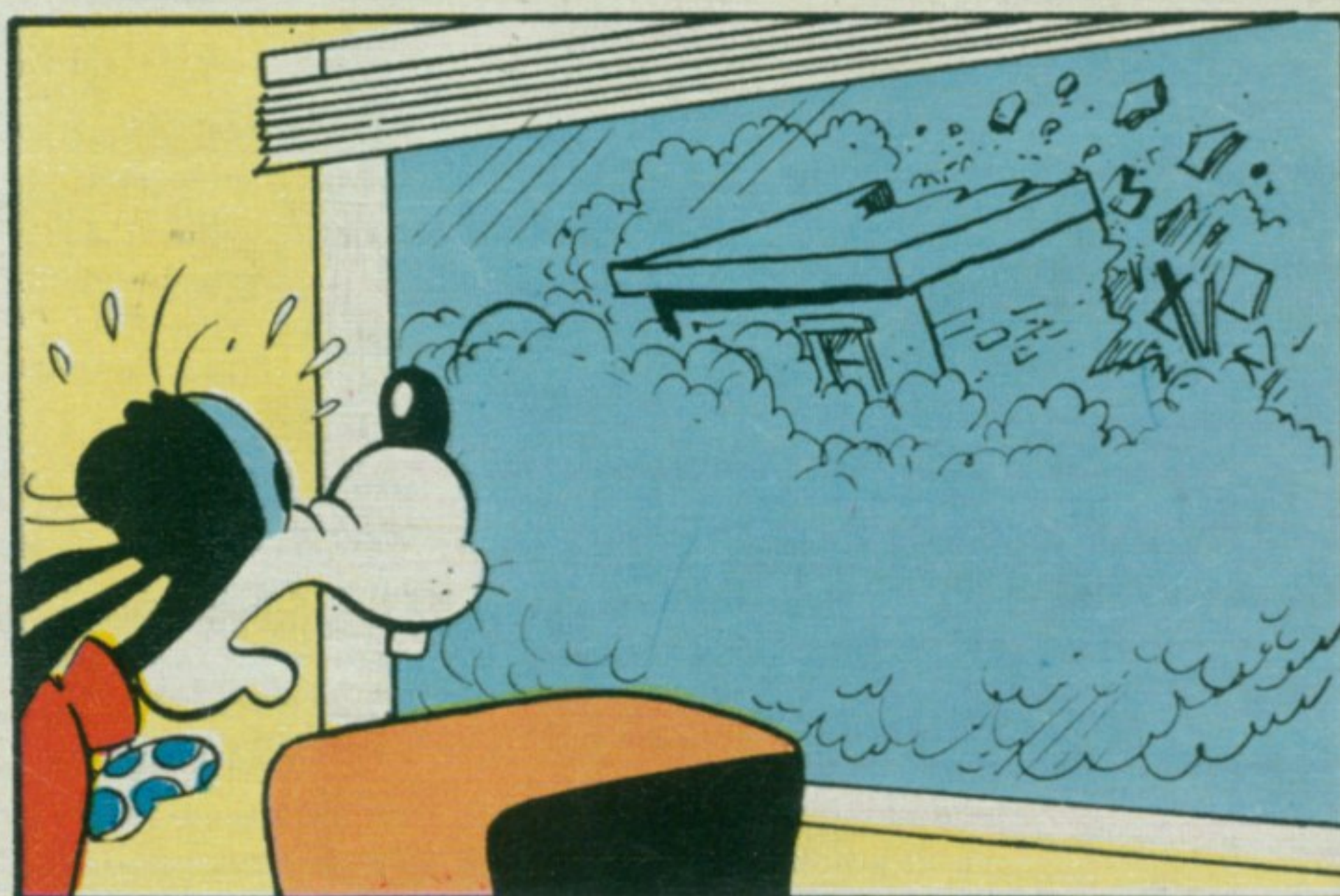
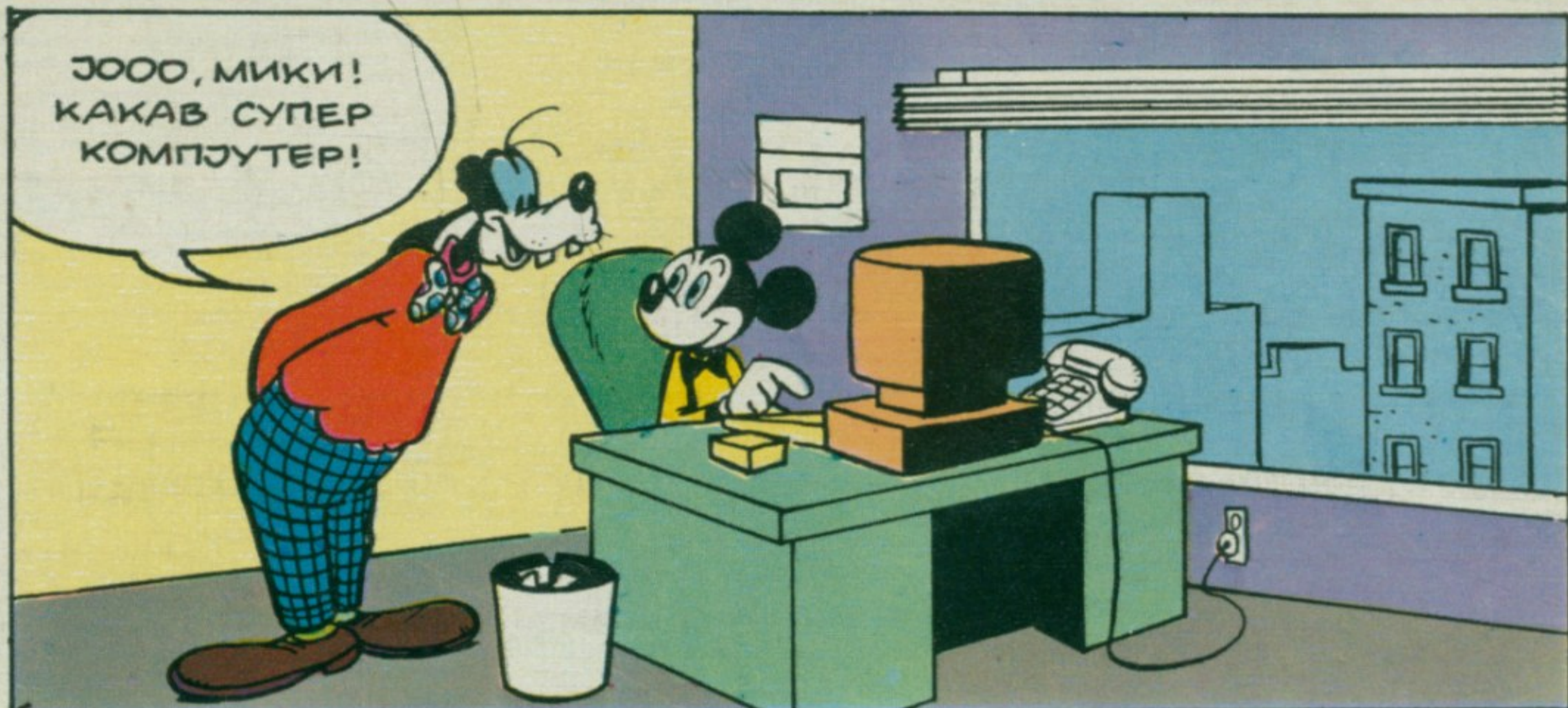

ТАКО ЈЕ! ФОТО-РЕЛИЈА! НЕКО ЈЕ ПРЕКИНУО СВЕТЛОСНИ ШОП!

И ТАЈ НЕКО САД ДОЛАЗИ ОВАМО! НЕПРИЈАТЕЉ... ИЛИ ПРИЈАТЕЉ!

ГРАБЕВИНСКО
ПРЕДУЗЕКЕ